

155.882

๒๖๖3 ก

๙.3

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญพานิพนธ์

ของ

วิมลลักษณ์ ชูชาติ

18 พ.ย. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิทยา เอกจิตวิทยาพัฒนาการ

กุมภาพันธ์ 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1110512

174361

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้อย่างเรียบร้อยแล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.ปรีชา ธรรมมา)
..... กรรมการ
(รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัก)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.ปรีชา ธรรมมา)
..... กรรมการ
(รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัก)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ประณต คำจิม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้อย่างเรียบร้อยแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ... ๗ ... เดือน ... มิถุนายน ... พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างย้งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมมา และรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร ที่ให้คำแนะนำและข้อคิด ในการทาวิจัยตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต เค้าฉิม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะครูและนักเรียนโรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม โรงเรียนพระโขนง วิทยาลัย โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนปัญญารักษ์ โรงเรียนบางกะปิ และโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ในการทาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณชานพิศ วรวิทย์สถิตญาณ ที่เป็นกำลังใจและให้ความสะดวกในขณะศึกษา

ขอขอบคุณ คุณวรรณภา เพชรพันธ์ ที่เอื้อเฟื้อวรรณคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ขอขอบคุณ คุณนันทา แทนธานี คุณกิตติวรณ สิทธิเวทย์ และเพื่อนร่วมเรียนทุกคน รวมทั้งพี่น้องชาวศิริราช. ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี

ขอระลึกถึงพระคุณครู-อาจารย์ทุกท่านที่เคยถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อศึกษา ค้นคว้าจนถึงทุกวันนี้ คุณความดีและประโยชน์ที่พึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดามารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณยิ่งทุกท่าน

วิมลลักษณ์ ชูชาติ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1/	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	ข้อตกลงเบื้องต้น	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	10
	เอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาย	11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวภาพ	
	ภูมิหลังของครอบครัว และความเป็นชาย	23
	เพศกับความเป็นชาย	24
	ระดับชั้นเรียนกับความเป็นชาย	26
	ประเภทโรงเรียนกับความเป็นชาย	27
	การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวกับความเป็นชาย	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและความเป็นชาย	35
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศและ	
	ความเป็นชาย	39

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นทางสังคม	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นทางสังคมและความเป็นชาย	48
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	50
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	53
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	99
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	99
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	101
การวิเคราะห์ข้อมูล	103

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะทางการวิจัย	129
ข้อเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้อง	130
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	146
ประวัติย่อของผู้วิจัย	164

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน ชื่อโรงเรียนและชั้นเรียน	53
2 แสดงการแบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดู	60
3 คำสัถิพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนชายและหญิง แยกตามพื้นที่ได้ังปกติ	81
4 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย ในระดับชั้นเรียนต่างกัน	83
5 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ในระดับชั้นเรียนต่างกัน	84
6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างนักเรียนวัยรุ่นหญิง ในระดับชั้นเรียนต่างกัน	85
7 เปรียบเทียบมัธยัมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียน วัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนชาย	86
8 เปรียบเทียบมัธยัมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียน วัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิง	87
9 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับ บิดาและ/หรือมารดา	88
10 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับ บิดาและ/หรือมารดา	89
11 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มี การอบรมเลี้ยงดูต่างกัน	90
12 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มี การอบรมเลี้ยงดูต่างกัน	91

13	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียน วัยรุ่นชายที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	92
14	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียน วัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	93
15	เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มี ชั้นทางสังคมต่างกัน	94
16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างนักเรียนวัยรุ่นชาย ที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน	95
17	เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มี ชั้นทางสังคมต่างกัน	96
18	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างนักเรียนวัยรุ่นหญิง ที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน	97
19	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียน วัยรุ่นชายและหญิง	148
20	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย ในระดับชั้นเรียนต่างกัน	148
21	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ในระดับชั้นเรียนต่างกัน	149
22	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย ที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา	149
23	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา	150

24	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย ที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน	150
25	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน	151
26	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย ที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน	151
27	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน	152
28	แสดงลักษณะของชายมากกว่าลักษณะของหญิงและเป็นลักษณะ ที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของหญิง จากงานวิจัยของนิตยกุล อรรถนุพรรณ	154
29	แสดงลักษณะของชายและหญิงที่ไม่แตกต่างกันและเป็นลักษณะ ที่พึงปรารถนาของชายและหญิงไม่แตกต่างกันจากงานวิจัย ของนิตยกุล อรรถนุพรรณ	155
30	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบทดสอบความเป็นชาย โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง คะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation)	156
31	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation)	157
32	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ แบบสอบถามการดำเนินชีวิต โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง คะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation)	158

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงกรอบความคิด (Conceptual Framework)	49
2	แสดงสัดส่วนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นชายแยกตามพื้นที่ได้เค้งปกติ	81
3	แสดงสัดส่วนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นหญิงแยกตามพื้นที่ได้เค้งปกติ	82

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเชื่อในสังคมที่เคยมีมานั้น เชื่อว่าระหว่างชายและหญิงมีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกายและบทบาททางเพศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดบทบาททางเพศมี 2 ประการ คือ ปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สังคมและวัฒนธรรม (Yussen & Santrock. 1978 : 570 - 575) ความแตกต่างของบทบาททางเพศเป็นสิ่งที่สังคมใช้แบ่งแยกความเป็นชายและความเป็นหญิงออกจากกัน ทั้งวิถีทางแห่งการปฏิบัติตนตามมาตรฐานของวัฒนธรรมประเพณีและหน้าที่ในทางสังคม เศรษฐกิจ ทั้งในระดับครอบครัว และสังคมภายนอกครอบครัว โดยเชื่อว่าการพัฒนาของความเป็นชายและความเป็นหญิงเริ่มต้นจากครอบครัว เด็ก ๆ จะได้รับการอบรมบ่มเพาะถึงความแตกต่างระหว่างเพศตั้งแต่วัยที่เริ่มมีความสามารถในการเรียนรู้ การสื่อสารด้วยภาษาและสัญลักษณ์ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถที่ไม่เท่าเทียมกันของชายและหญิง หน้าที่ที่เหมาะสมของแต่ละเพศ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติตนสำหรับเพศใดเพศหนึ่ง

โดยปกติเด็กชายจะเลียนแบบบิดาและเด็กหญิงจะเลียนแบบมารดา (Bem. 1981 : 354 ; citing Sear, Rau and Alport. 1965) การที่ครอบครัวขาดคนใดคนหนึ่งไปย่อมส่งผลต่อการพัฒนาลักษณะของเด็ก เมื่อเด็กขาดบุคคลที่เป็นตัวแบบโดยเฉพาะบิดามารดา ทำให้เด็กแสวงหาตัวแบบทดแทนจากภายนอกครอบครัว ซึ่งอาจเป็นตัวแบบที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ในช่วงวัยรุ่นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างยิ่ง ได้แก่ โรงเรียน วัยรุ่นจะรับเอาประสบการณ์ใหม่ ๆ จากครู และเพื่อน รวมทั้งกิจกรรม หลักสูตรการเรียน ซึ่ง วัลลภ บิยะมโนธรรม (2531 : 5 - 10) มีความเห็นว่าการเรียนรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเพศของตน ดังเช่น งานวิจัยของ มนตรี ดันประยูร (2531 : 19) พบว่า โรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชายล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ

เพิ่มมากขึ้น ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ขึ้นกับสัมพันธภาพในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู การคาดหวังของบิดาเกี่ยวกับเพศของบุตร (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2531 : 5 - 10)

ปัจจุบันจะเห็นว่าวัยรุ่นชายที่มีลักษณะแบบหญิง วัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะแบบชายมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเกณฑ์ในการตัดสินว่าพฤติกรรมแบบใดควรเป็นพฤติกรรมเฉพาะชาย พฤติกรรมใดควรเป็นพฤติกรรมเฉพาะหญิงได้เปลี่ยนไป คือ แต่เดิมเด็กจะตัดสินจากการบอกเล่าของผู้อื่น เมื่ออายุมากขึ้นเด็กจะสร้างเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นชาย ความเป็นหญิง โดยตระหนักถึงความยืดหยุ่น ความไม่สากล ความสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในลักษณะต่าง ๆ ของเพศชายและเพศหญิง นั่นคือเกณฑ์ในการตัดสินว่าพฤติกรรมใดเหมาะสมกับเพศใดได้เปลี่ยนจากการใช้เกณฑ์ภายนอกเป็นเกณฑ์ภายในมากขึ้น วัยรุ่นเหล่านี้จะแสดงพฤติกรรมใดก็ได้ เพราะเขาต้องการกระทำ (Freedman and others, 1981 : 497) การจะกระทำพฤติกรรมใดออกไปนั้นขึ้นกับ 3 องค์ประกอบของทัศนคติ คือ ความรู้เชิงประเมินค่า ความรู้สึกพอใจ และความพร้อมกระทำ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่น ๆ, 2529 : 125 - 127) อาจกล่าวได้ว่าพวกเขามีทัศนคติที่ต่อพฤติกรรมนั้น ในสังคมโดยเฉพาะสังคมไทยผู้ชายได้รับการยกย่องมากกว่าผู้หญิงพร้อมกับให้ความสำคัญต่อลักษณะของความเป็นชายมากกว่าลักษณะของความเป็นหญิง (Watson, 1966 : 427) ดังนั้น ผู้ที่เห็นว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญหรือไม่ให้ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศมากเท่าไร โดยเฉพาะผู้หญิงอาจพยายามพัฒนาลักษณะของความเป็นชายซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมยกย่องขึ้นมา โดยละเลยต่อกฎที่สังคมคาดหวังไว้ และพยายามสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ขึ้นมาแทนที่ เช่น การเรียกร้องสิทธิสตรี จนมีการกำหนดวันสตรีสากลขึ้นในวันที่ 8 มีนาคมของทุกปี ส่วนผู้ชายที่เห็นว่าสังคมขาดความเป็นธรรมมีความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศ อาจแสดงลักษณะต่อต้านการกำหนดของสังคมโดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้หญิง ทำให้พวกเขาได้แสดงบทบาทความเป็นชายมากขึ้น ลักษณะความเป็นชายจึงปรากฏในคำมากขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นกับประสบการณ์ที่ได้รับเข้าไปทำให้เขามีทัศนคติต่อเพศที่แตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละสังคมก็จะให้ประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป ในครอบครัวที่มีฐานะต่างกัน วิถีทางการดำเนินชีวิตย่อมแตกต่างกัน ดังนั้น บุตรที่เกิดมาในครอบครัวเหล่านี้ย่อมได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกัน อาจมีผลต่อการพัฒนาลักษณะความเป็นชาย ความเป็นหญิงได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นจะ เห็นว่าพัฒนาการของความเป็นชายในวัยรุ่นชายและหญิงนั้นมีตัวแปรทางด้านระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ รวมทั้งชั้นทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในแต่ละเพศตามตัวแปรเหล่านี้เพื่อประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมปรับปรุงและแก้ไขให้ประชาชนมีลักษณะเหมาะสมกับความต้องการของสังคมและ เป็นกำลังของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

๙ จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละ เพศที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละ เพศตามตัวแปรทางด้าน ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทาง เพศและชั้นทางสังคม

๑๐ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละ เพศที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ พร้อมกับทราบว่านักเรียนส่วนใหญ่ในแต่ละ เพศได้คะแนนความเป็นชายเท่าใด และ เบี่ยงเบนไปจากกลุ่มมากน้อยเพียงใด จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่านักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงจำนวนเท่าใดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศของตน เพื่อจะได้หาวิธีแก้ไขปัญหานี้ต่อไป
2. ทำให้ทราบว่าความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละ เพศแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคมต่างกัน จากผลงานวิจัยนี้ ทำให้ทราบถึง

พัฒนาการของความเป็นชาย และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาย สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขให้นักเรียนวัยรุ่นพัฒนาความเป็นชายได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพและความแตกต่างของแต่ละบุคคล สามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต

3. เป็นการขยายความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับความเป็นชาย และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในดำเนินต่อไป ซึ่งประเทศไทยยังมีข้อมูลในเรื่องนี้โดยตรงน้อยมาก

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา มาโดยตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิง จำนวน 420 คน ที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนปัญญารักษ์ และโรงเรียนบางกะปิ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา มาโดยตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา โดยแยกเป็น

นักเรียนวัยรุ่นชายจากโรงเรียนชาย ได้แก่ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย 105 คน

นักเรียนวัยรุ่นหญิงจากโรงเรียนหญิง ได้แก่ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง 105 คน

นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา ได้แก่ โรงเรียนปัญญารักษ์ 105 คน

และโรงเรียนบางกะปิ 105 คน

/ 3. ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศ ตามตัวแปรทางด้านระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคม

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ระดับชั้นเรียน
 - 1.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - 1.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 - 1.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. ประเภทโรงเรียน
 - 2.1 โรงเรียนเอกเทศ
 - 2.2 โรงเรียนสหศึกษา
3. การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว
 - 3.1 อยู่ร่วมกับบิดามารดา
 - 3.2 อยู่ร่วมกับบิดา
 - 3.3 อยู่ร่วมกับมารดา
4. การอบรมเลี้ยงดู
 - 4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
 - 4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 - 4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป
5. ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ
 - 5.1 ทศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ
 - 5.2 ทศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

6. ชั้นทางสังคม

6.1 ชั้นทางสังคมระดับสูง

6.2 ชั้นทางสังคมระดับกลาง

6.3 ชั้นทางสังคมระดับต่ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเป็นชาย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การกระจายของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเพศตามความเป็นชายเป็นแบบโค้งปกติ
2. คำตอบที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามถือว่าเป็นคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง
3. ลักษณะต่าง ๆ ของความเป็นชายที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นลักษณะของความเป็นชาย

ในกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น

4. ชั้นทางสังคมที่แบ่งเป็นระดับสูง กลาง และต่ำ เป็นการแบ่งเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง

* นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเป็นชาย (Masculinity) หมายถึง บุคลิกลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างยอมรับว่าเป็นลักษณะของเพศชายมากกว่าเพศหญิง และเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาในเพศชายมากกว่าในเพศหญิง ซึ่งลักษณะความเป็นชายดังกล่าวได้จากการประเมินความรู้สึกและพฤติกรรมตามแบบทดสอบที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงของ นิศย์กุล อรรถนุพรรณ (2529) มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 6 ระดับ

2. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กในการอบรมเลี้ยงดูทั้งทางตรง และทางอ้อม ทั้งทางวาจาและการกระทำ ทำให้เด็กรับรู้ถึงความรู้สึกและการกระทำดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ตามแนวความคิดของโรเจอร์ (Rogers. 1972 : 117) ดังนี้

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หรือทอดทิ้ง หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุนหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิธีวิจารณ์ตำหนิโทษที่รุนแรงและปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจ หรือเข้มงวดจนเกินไป บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่างส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองและให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสเหมาะสม

2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่บิดามารดากำหนดไว้ ถูกควบคุมและอยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกัน ให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

การอบรมเลี้ยงดูสามารถวัดได้จากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของ ก็น แพเพช (2517) คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบแทนปริมาณการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนวัยรุ่นได้รับการอบรมเลี้ยงดูหรือผู้ปกครองตามแบบนั้น

การแบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดู ให้คะแนนรวมของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ โดยกำหนดเกณฑ์ว่านักเรียนวัยรุ่นคนใดได้คะแนนการอบรมเลี้ยงดูลบด้วยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) ของคอนหนึ่งคนใด แล้วได้คะแนนมากกว่าตอนรองลงมาไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน จะถือว่านักเรียนวัยรุ่นคนนั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบที่ได้คะแนนสูงสุดนั้น

3. ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ หมายถึง การเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับบทบาททางเพศที่สังคมกำหนดให้ โดยเพศชายได้รับการยกย่องให้เหนือกว่าเพศหญิงในด้าน เศรษฐกิจ การศึกษา ครอบครัว และการเมือง แบ่งเป็น

3.1 ทศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ หมายถึง เห็นด้วยกับบทบาททางเพศ ที่สังคมกำหนดให้เพศชายเหนือกว่าเพศหญิงในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ครอบครัว และการเมือง

3.2 ทศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับบทบาท ทางเพศที่สังคมกำหนดให้เพศชายเหนือกว่าเพศหญิงในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ครอบครัว และการเมือง

การแบ่งทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศนี้ อาศัยเกณฑ์ 25% กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะ เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความทางบวกและทางลบ

4. ชั้นทางสังคม หมายถึง ระดับสถานภาพทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นในกลุ่มตัวอย่าง วัดได้จากระดับการศึกษา รายได้ การประเมินฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต (Style of Life) ของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่น

4.1 การศึกษา หมายถึง การศึกษาของหัวหน้าครอบครัวอาจเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่ง การแบ่งระดับการศึกษาพิจารณาจากโครงการสำรวจภาวะทาง เศรษฐกิจ สังคม และประชากรของกรุงเทพมหานคร ปี 2525 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526 : 68)

4.2 รายได้ หมายถึง รายได้รวมทั้งหมดของครอบครัว การแบ่งระดับรายได้ พิจารณาจากการสำรวจรายได้เฉลี่ยของประชากรต่อเดือนต่อครอบครัวในปี พ.ศ. 2530 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. 2531)

4.3 การประเมินฐานะตนเอง หมายถึง การจัดลำดับชั้นทางสังคมของครอบครัว โดยอาศัยความรู้สึกของบุคคล

4.4 แบบแผนการดำเนินชีวิต หมายถึง ลักษณะหรือสภาพภายในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค รวมถึงการพักผ่อนหย่อนใจ และสิ่งพุ่มเฟิยต่าง ๆ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

การแบ่งชั้นทางสังคมพิจารณาจากคะแนนของ การศึกษา รายได้ การประเมินตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต เพื่อใช้แบ่งชั้นทางสังคมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง กลางและต่ำ

5. นักรียนวัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนเอกเพศในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดาโดยตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

6. ประเภทโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่มีนโยบายในการรับนักเรียนเข้าศึกษา โดยใช้เพศเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก แบ่งเป็น

6.1 โรงเรียนเอกเพศ หมายถึง โรงเรียนที่เปิดรับนักเรียนเฉพาะเพศใดเพศหนึ่ง ได้แก่ โรงเรียนชาย หมายถึง โรงเรียนที่เปิดรับเฉพาะนักเรียนชาย โรงเรียนหญิง หมายถึง โรงเรียนที่เปิดรับเฉพาะนักเรียนหญิง

6.2 โรงเรียนสหศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดรับนักเรียนทั้งชายและหญิง

7. การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว หมายถึง ลักษณะของครอบครัวที่นักเรียนวัยรุ่นอาศัยอยู่ แบ่งเป็น

7.1 อยู่ร่วมกับบิดามารดา

7.2 อยู่ร่วมกับบิดา

7.3 อยู่ร่วมกับมารดา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิง เขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรทางด้านระดับชั้นเรียน ประเภทของโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ ขั้นตอนสังคม ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการศึกษาเรียงลำดับในการเสนอดังต่อไปนี้ คือ

1. เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวภาพ ภูมิหลังของครอบครัวและความเป็นชาย
 - 2.1 เพศกับความเป็นชาย
 - 2.2 ระดับชั้นเรียนกับความเป็นชาย
 - 2.3 ประเภทโรงเรียนกับความเป็นชาย
 - 2.4 การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวกับความเป็นชาย
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและความเป็นชาย
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศและความเป็นชาย
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนสังคม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนสังคม และความเป็นชาย

1. เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาย

ความหมายของความเป็นชาย

ความเป็นชาย (Masculinity) เป็นเพศหนึ่งของบทบาททางเพศ (Heiburn. 1981 : 4) ซึ่งเบิร์นด และเฮลเลอร์ (Berndt and Heller. 1986 : 889) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาททางเพศในรูปของภาพพจน์ (Stereotype) ดังนี้ ภาพพจน์ทางเพศ (Gender Stereotype) หมายถึง ความเชื่อที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปในสังคมเกี่ยวกับกิจกรรม บทบาท คุณสมบัติทั้งทางร่างกายและลักษณะบุคลิกภาพที่แยกระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายตั้งแต่วัยผู้ใหญ่ โดยที่การยอมรับในความแตกต่างระหว่างทั้งสอง เพศนั้นจะเป็นไปตลอดทั้งในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ (Huston. 1983 : 389)

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1987 : 453) ได้ให้ความหมายของบทบาททางเพศว่า เป็นรูปแบบของพฤติกรรมที่สมาชิกในแต่ละ เพศได้ประพฤติดและได้รับการยอมรับจากกลุ่มของสังคมที่อยู่

ส่วนบล็อก (Hurlock. 1987 : 457 ; citing Block. 1973) ให้ความหมายที่เฉพาะว่า เป็นหมวดหมู่ของมาตรฐานที่บุคคลเข้าใจในลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงในสังคม

สัทธวาลด์ (Hurlock. 1987 : 457 ; citing Ward. n.d.) ได้ขยายความของบทบาททางเพศตามความหมายทางสังคมว่าเป็นผลกระทบบจากพฤติกรรมและทัศนคติ โดยทั่วไปที่ยอมรับกันในสังคมวัฒนธรรมว่า เป็นลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิง

จากความหมายของบทบาททางเพศตามที่กล่าวมาจะเห็นว่าการจะนิยามความหมายของความเป็นชายนั้นจำเป็นต้องอาศัยลักษณะของความเป็นหญิง เพื่อให้เห็นลักษณะของความเป็นชายได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ในการกล่าวถึงความหมายของความเป็นชายต่อไปนี้ จะกล่าวถึงความหมายของความเป็นหญิงควบคู่ไปด้วย

แชปลิน (Chaplin. 1971 : 854) ได้ให้ความหมายของความเป็นชาย (Masculinity) และความเป็นหญิง (Femininity) ใน Dictionary of Psychology ว่า

ความเป็นชาย หมายถึง สถานภาพหรือเงื่อนไขของร่างกายที่ทำให้ปรากฏคุณลักษณะ
ของเพศชาย

ความเป็นหญิง หมายถึง คุณภาพของคุณลักษณะพิเศษที่ทำให้ปรากฏเป็นเพศหญิง หรือ
คุณภาพหรือสถานภาพเริ่มต้นของเพศหญิง

มิลเลอร์ และ เครม (Miller and Keame. 1983) ให้ความหมายของความเป็นชาย
และความเป็นหญิงไว้ใน Encyclopaedia and Dictionary of Medicine Nursing and
Allied Health ดังนี้

ความเป็นชาย หมายถึง ขบวนการที่เกี่ยวกับคุณภาพของเพศชาย

ความเป็นหญิง หมายถึง คุณภาพทั่วไปของคุณลักษณะความเป็นหญิง

ซิงพาร์สัน และ เบลส์ (Kaplan and Sedney. 1980 : 6 - 7 ; citing
Parsons and Bales. 1955) อธิบายลักษณะของความเป็นชาย ในรูปของพฤติกรรมเครื่องมือ
(Instrumental Behavior) ว่าหมายถึง ลักษณะของการกระทำที่นำไปสู่ความสำเร็จตาม
เป้าหมาย เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออก ส่วนลักษณะของความเป็นหญิง อธิบาย
ในรูปของพฤติกรรมการแสดงออก (Expressive Behavior) ว่าหมายถึง ลักษณะของการกระทำ
เพื่อสนับสนุนหรือเป็นผลดีต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การเอาใจใส่ดูแลผู้อื่น และการตอบสนอง
ทางอารมณ์

บาร์แกน (Spence and Helmreich. 1978 : 169 ; citing Balgan. 1966)
ได้อธิบายลักษณะของความเป็นชายในรูปแบบของ เอเจนซี (Agency) ได้แก่ ลักษณะของการ
กระทำที่มีจุดเริ่มต้นจากตนเอง หรือการกระทำที่มีตนเองเป็นหลัก และแสดงออกในลักษณะของการ
ป้องกันตนเอง (Self - Protection) การยืนหยัดเพื่อสิทธิ์ของตนเอง หรือการกล้าแสดงออก
(Self - Assertion) การขยายตนเอง (Self - Expansion) ความเป็นอิสระ และการมี
อำนาจบงการหรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น และอธิบายลักษณะของความเป็นหญิงในรูปแบบของคอมมิวนิซึม
(Communism) ได้แก่ ลักษณะการกระทำที่มีสาเหตุจากความสัมพันธ์กับผู้อื่น การกระทำที่มุ่งความ
สนใจในความสัมพันธ์กับผู้อื่น และแสดงออกในลักษณะของการยอมรับผู้อื่น การเป็นมิตร และการ
ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น

คอนสแตนติโนเปิล (Constantinople. 1973 : 390) ได้นิยามลักษณะของความ เป็นชายและความเป็นหญิงว่าเป็นการเปรียบเทียบคุณลักษณะของความคงที่ ซึ่งมีมากหรือน้อยขึ้นกับ ปรากฏการณ์ทางกายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา และประสบการณ์ขั้นต้น

ล็อกซเลย์และคอลเทน (Locksley and Colten. 1979 : 1018 - 1019) ให้ นิยามความเป็นชายและความเป็นหญิงว่า หมายถึง การรวมกันของลักษณะ ซึ่งพิจารณาจากความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีหลายลักษณะ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์

บิลเลียอัสคัส (Bieliauskas. 1965 : 255) กล่าวว่าลักษณะของความ เป็นชายและ ความเป็นหญิง คือ ประสบการณ์ทางจิตวิทยาซึ่งพัฒนามาตั้งแต่เริ่มต้นในวัยเด็กและ เกี่ยวข้องกับ มโนภาพแห่งตน (Self - Concept) และความสำเร็จของการเลียนแบบ

ประณต เค้าฉิม (2526 : 284) กล่าวว่า พัฒนาการด้านบทบาททางเพศ หมายถึง การเทียบตนเข้ากับแบบ (Identification) ของบุคคลกับลักษณะทางสังคมต่าง ๆ ทางจิตวิทยา และสรีรวิทยา ซึ่งถูกกำหนดจากวัฒนธรรมว่าเป็นลักษณะของเพศชาย หรือลักษณะของเพศหญิง โดย บุคคลเด็กชายจะรับเอาและอยากมีลักษณะของเพศชาย เด็กหญิงจะรับเอาและอยากมีลักษณะของ เพศหญิง แต่ทั้งนี้มิได้ขึ้นอยู่กับกรรมพันธุ์ หรือสรีระทางร่างกายที่ปรากฏเท่านั้น สิ่งแวดล้อมที่เด็ก เติบโตขึ้นมาเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการสำนึกทางเพศ (วันเพ็ญ บุญประกอบ.

2527 : 17)

จากคำนิยามต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะเห็นว่า คนเราจะมีลักษณะของความ เป็นชาย หรือความ เป็นหญิงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของตนเอง โดยทั่วไปแล้วสังคมเป็นตัวกำหนดความเหมาะสมของความ เป็นชาย ความ เป็นหญิง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังที่คอนสแตนติโนเปิล (Constantinople. 1973 : 390) กล่าวว่า หญิงและชายสามารถจำแนกออกจากกันได้ อย่าง ชัดเจนในด้านเจตคติและพฤติกรรม

ดังนั้นความหมายของความ เป็นชายในงานวิจัยนี้ จึงหมายถึงบุคลิกลักษณะที่ยอมรับว่าเป็น ลักษณะของเพศชายและเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของเพศชาย ซึ่งแตกต่างจากลักษณะของเพศหญิง และลักษณะที่พึงปรารถนาของเพศหญิงด้วย สามารถแยกได้จากการประเมินความรู้สึกและพฤติกรรม

งานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นชายในประเทศไทย

จรุงกุล บุรพวงศ์ (Jarungkul Chudatemiya. 1980) ได้ศึกษาคุณลักษณะของชายไทยในอุดมคติ และคุณลักษณะของหญิงไทยในอุดมคติตามความคิดของเด็กวัยรุ่นชาย และหญิงในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดบทบาททางเพศที่แปลมาจาก Personal Attribute Questionnaire : PAQ ซึ่ง สเปนซ์ และคณะ (Spence and others. 1975) สร้างขึ้นตามมโนทัศน์ของพฤติกรรมเครื่องมือ/พฤติกรรมการแสดงออก พบว่าเด็กชายและเด็กหญิงเห็นพ้องกันว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ในแบบสอบถามเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายมากกว่าที่จะเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงเพียง 4 ลักษณะ และเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงมากกว่าชายเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าชายในอุดมคติควรจะมีลักษณะเจ้าอารมณ์ (Emotional) น้อยกว่าหญิง แต่ควรมีลักษณะไม่ใจน้อยง่าย ไม่ร้องไห้เลย ตั้งสติได้เสมอในยามคับขัน และสันถ์ในทางโลก (Worldly) มากกว่าหญิง ซึ่งอาจสรุปได้ว่า เด็กวัยรุ่นชายในกลุ่มตัวอย่างนี้ ได้คาดหวังให้ชายมีลักษณะของความเป็นชาย (ตามมโนทัศน์ของพฤติกรรมเครื่องมือ) มากกว่าหญิงและมิได้คาดหวังให้หญิงมีลักษณะของความเป็นหญิง (ตามมโนทัศน์ของพฤติกรรมการแสดงออกมากกว่าชาย) หรืออาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของความเป็นชายและความเป็นหญิงในสังคมไทยมีซ้ำลักษณะเดียวกับลักษณะของความเป็นชาย ความเป็นหญิงในสังคมตะวันตกทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่านิยมในสังคมและอิทธิพลของพุทธศาสนาที่มีต่อการกำหนดลักษณะของชายและหญิงในสังคมไทย

มัลลิกา จุลละ เกศ (2508) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูและนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับเด็กไทยในอุดมคติ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด พบว่า เด็กชายควรมีกิริยาเรียบร้อยสมเป็นสุภาพบุรุษ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีเหตุผล สามารถเข้ากับเพื่อนต่างเพศ และเป็นที่นิยมรักใคร่ของเพื่อน มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ได้ ส่วนเด็กหญิงควรมีลักษณะสมเป็นสุภาพสตรี มีไหวพริบดี ฉลาดทันคน มีเหตุผล มีกาลเทศะในการแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ วางตนเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ มีความมั่นคงทางอารมณ์ และควบคุมอารมณ์ได้ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ชายและหญิงมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับเพศของตน ดังที่ได้รายงานว่าต้องการให้เด็กชายมีกิริยาเรียบร้อยสมเป็นสุภาพบุรุษ และเด็กหญิงควรมีลักษณะสม

เป็นสภาพสตรี แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ได้มีการรายงาน รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ

"สมเป็นสภาพบุรุษ" หรือลักษณะ "สมเป็นสภาพสตรี" ว่าหมายถึงลักษณะ เช่นใด

อุไร สังขันธ์ (2509) ได้ศึกษา "ความคิดเห็นของวัยรุ่นชายเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชายในปัจจุบัน โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จัดลำดับความสำคัญของบทบาทผู้ชายในด้านต่าง ๆ พบว่าเด็กวัยรุ่นชายมีการจัดลำดับความสำคัญของลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้ชายดังนี้คือ ผู้ชายควรเป็นผู้มีความเสียสละ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความสุภาพ ใจกว้างขวาง เปิดเผยตรงไปตรงมา ให้เกียรติผู้หญิง แต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะและสะอาดเรียบร้อย เป็นผู้นำครอบครัว และให้ความคุ้มครองป้องกันเพศหญิง ในการเลือกคู่ครอง (ซึ่งอาจถือได้ว่าลักษณะ ของคู่ครองที่ต้องการจะ เลือกก็คือคุณลักษณะของหญิงในอุดมคติ) พบว่า เด็กชายจะเลือกผู้หญิงที่สุภาพ อ่อนน้อม อ่อนหวาน มีความเอาใจใส่ในการบ้านการเรือน ในตนเองเดียวกัน สุชาดา สิตบุตร (2509) ได้ศึกษา "ความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นเกี่ยวกับบทบาทของหญิงในสังคมไทยปัจจุบัน" ด้วยวิธีการเดียวกันกับงานวิจัยของ อุไร สังขันธ์ พบว่าเด็กวัยรุ่นหญิงมีความเห็นว่า หญิงควรมีลักษณะ เรียบร้อย เป็นสง่าในท่วงท่าที่ขยับเขยื้อนและ เกรงขาม อ่อนหวาน เรียบร้อยต่อชนทุกชั้น แต่งกายเหมาะสมกับวัยและบุคลิกของตน รับผิดชอบทุกข์สุขของทุกคนในครอบครัว และเอาใจใส่ดูแลสามีให้มีความสุข ในการเลือกคู่ครอง เด็กหญิงจะเลือกชายที่มีบุคลิกลักษณะ เป็นผู้นำ มีน้ำใจ เด็ดเดี่ยว ซื่อสัตย์ เปิดเผย นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นหญิงมีความเห็นว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่สวยงาม อ่อนหวาน สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้มาก แต่อ่อนแอ เสียเปรียบชายทั้งทางธรรมชาติและสังคม ต้องรับหน้าที่ต่าง ๆ มากกว่าชาย และถูกควบคุมไม่มีอิสระเสรีภาพ

สุจิต เทียรชอบ (2525) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะของเยาวชนไทยที่พึงปรารถนาในด้านต่าง ๆ โดยสอบถามจากครูและนักเรียนในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยให้ผู้ตอบประเมินคุณลักษณะ แต่ละลักษณะในแบบสอบถามว่าลักษณะนั้น ๆ เป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายเพียงไร และเป็นที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงเพียงไร ควบคู่กันไป พบว่าคุณลักษณะ ที่กลุ่มตัวอย่างประเมินว่าเป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับเยาวชนชายได้แก่ การมีร่างกายแข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ มีกิริยาท่าทางกระฉับกระเฉงว่องไว เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถตัดสินใจได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยากรู้อยากเห็น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ

มีความหนักแน่นอดทน มีกำลังใจเข้มแข็ง มานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย มีจิตใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีอัธยาศัยดี ไม่เย่อหยิ่งถือตัว มีอารมณ์มั่นคง ไม่หวั่นไหวง่าย มีสติสัมปชัญญะ รู้จักขังคิด มีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส เบิกบาน ส่วนคุณลักษณะที่จัดว่าเป็นที่พึงปรารถนาสำหรับเยาวชนหญิง ได้แก่ การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย สุภาพ มีกริยามารยาทดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง เบิกเผย มีความสุขุมรอบคอบ คิดอย่างมีเหตุผล คิดดีคิดชอบ มองโลกในแง่ดี อยากรู้อยากเห็น ใคร่รู้ใคร่เรียน สามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ มีความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี สามารถวางตนได้เหมาะสมกับกาละเทศะของสังคมและบุคคล สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นผู้ที่มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส เบิกบาน มีสติสัมปชัญญะ รู้จักขังคิด รู้จักอดกลั้น เก็บความรู้สึกได้ดี มีความละเอียดอ่อนซาบซึ้งในความงามของธรรมชาติและศิลปะต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่างานวิจัยของ มัลลิกา จุลละ เกศ อุไร ลังขันธ์ และสุชาดา สัตบุศร์ เป็นงานวิจัยที่เกิดขึ้น 20 ปีแล้ว และมีรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของชายและหญิงไม่มากนัก ส่วนงานวิจัยของ สุจริต เพียรชอบ ก็เป็นการรายงานตามลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างประเมินว่าเป็นที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิง ในอันดับที่สำคัญ ๆ เรียงตามลำดับไป โดยมีได้ค้ำประกันว่ากลุ่มตัวอย่างคาดหวังให้ชายและหญิงมีคุณลักษณะ เหล่านี้ในระดับที่แตกต่างกันหรือไม่ ทำให้บางลักษณะได้รับการประเมินให้เป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับเพศใดเพศหนึ่ง เพราะว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาในอันดับที่สำคัญสำหรับเพศนั้น แม้ว่าแท้จริงแล้วกลุ่มตัวอย่างหวังให้อีกเพศหนึ่งมีคุณลักษณะนั้นในระดับที่สูงกว่า และทำให้บางลักษณะจัดเข้าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับทั้งสองเพศทั้ง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังให้ชายและหญิงมีคุณลักษณะนั้น ๆ ในระดับที่แตกต่างกัน และแม้ว่าการวิจัยของ สุจริต เพียรชอบ จะได้มีการเปรียบเทียบด้วยว่าคุณลักษณะ ในแบบสอบถามนั้นเป็นที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิงแตกต่างกันหรือไม่ แต่เนื่องจากการเปรียบเทียบโดยการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินว่าแต่ละคุณลักษณะ เป็นที่พึงปรารถนาทั้งสำหรับชายและหญิง เพียงไรควบคู่กันไปในเวลาเดียวกัน อาจทำให้เกิดปัญหาจาก Demand Characteristic ของแบบสอบถาม คือแบบสอบถามในลักษณะนี้อาจทำให้กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะประเมินให้ลักษณะต่าง ๆ ใน

แบบสอบถาม เป็นที่พึงปรารถนาของชายและหญิงแตกต่างกัน ซึ่งจะ เห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่าง ประเมิน
 ว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาไม่แตกต่างกัน สำหรับชายและหญิง เพียง 2 ลักษณะ เท่านั้น คือ การ
 เป็นผู้ที่มีความประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ และการเป็นผู้ละเอียดและ เกรงกลัวต่อการทำชั่ว ส่วนคุณลักษณะที่
 ประเมินว่าแตกต่างกันนั้นก็ เป็นคุณลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างปรารถนาให้มีเยาวชนชายเพียง 7 ลักษณะ
 คือการเป็นผู้แต่งกายสะอาดเรียบร้อย สุภาพ กิริยามารยาทดี การเป็นผู้มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อ
 เพื่อแผ่ ใรอบอ้อมอารี การเป็นผู้ละเอียดอ่อน ซาบซึ้งในความงามของธรรมชาติและศิลปะต่าง ๆ
 การเป็นผู้รู้และเข้าใจชนธรรมนิยมประเพณีต่าง ๆ อย่างแท้จริง การเป็นผู้ปฏิบัติตาม
 ชนธรรมนิยมประเพณี และการเป็นผู้ตระหนักและ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ที่เหลืออีก 57
 คุณลักษณะ ล้วน เป็นลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาสำหรับชายสูงกว่าหญิงทั้งสิ้น

ส่วนงานวิจัยของ นิศย์กุล อรรถนุพรรณ (2529) ที่ได้ทำการศึกษาและ เปรียบเทียบ
 ลักษณะของชายในปัจจุบัน ลักษณะ ของหญิงในปัจจุบันที่พึงปรารถนาของชายและลักษณะที่พึงปรารถนา
 ของหญิง ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุง เทพมหานคร ว่ามีความแตกต่าง
 กันหรือไม่ อย่างไร ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ลักษณะ ของชายในปัจจุบันและลักษณะ หญิงในปัจจุบันแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หรือน้อยกว่าจำนวน 78 ลักษณะ โดยมีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะ ของชาย
 ในปัจจุบันมากกว่าเป็นลักษณะ ของหญิงในปัจจุบัน 31 ลักษณะ และ เป็นลักษณะ ของหญิงในปัจจุบัน
 มากกว่าเป็นลักษณะ ของชายในปัจจุบัน 47 ลักษณะ ลักษณะที่มีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะ ของชายมาก
 กว่า เป็นลักษณะ ของหญิงในปัจจุบันมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ชอบการกีฬาเข้มแข็ง กล้าได้กล้าเสีย
 กล้าเสี่ยง มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง และควบคุมสติได้ในยามคับขัน ส่วนลักษณะที่มีการรับรู้ว่าเป็น
 ลักษณะ ของหญิงมากกว่าเป็นลักษณะ ของชายมากที่สุด ได้แก่ ร้องไห้ง่าย ชอบนินทาผู้อื่น
 หวาดกลัวง่าย อิจฉาเก่ง และช่างสงสัย ตามลำดับ

ลักษณะที่มีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะ ของชายในปัจจุบันมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่
 ชอบการกีฬา ชอบแข่งขัน - ชอบเอาชนะ เป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับใคร คล่องแคล่วว่องไวและกล้าได้
 กล้าเสีย กล้าเสี่ยง ส่วนลักษณะที่มีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะ ของชายไทยในปัจจุบันน้อยที่สุด ได้แก่
 ร้องไห้ง่าย หวาดกลัวง่าย นุ่มนวล อิจฉาเก่ง และเคร่งศาสนา ตามลำดับ

ลักษณะที่มีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะของหญิงในปัจจุบันมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ชอบนินทาผู้อื่น ยิ้มง่าย ขำขบขัน อารมณ์อ่อนไหวง่าย และอิจฉาเก่ง ส่วนลักษณะที่มีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะของหญิงในปัจจุบันน้อยที่สุด ได้แก่ ควบคุมสติได้ในยามคับขัน ยอมผู้อื่น ชอบบีบบังคับผู้อื่น และ เคร่งศาสนา

2. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาของชายและลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือน้อยกว่า จำนวน 78 ลักษณะ โดยมีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของหญิง 37 ลักษณะ และเป็นที่พึงปรารถนาของหญิงมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของชาย 41 ลักษณะ ลักษณะที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของหญิงมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ชอบการกีฬา เป็นผู้นำ กล้าหาญ เข้มแข็ง และกล้าได้กล้าเสีย กล้าเสี่ยง ส่วนลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาของหญิงมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของชายมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ นุ่มนวล ร้องไห้ง่าย ละเอียดอ่อน หวาดกลัวง่าย และรักเด็ก ตามลำดับ

ลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาในอันดับสูงสุด 5 อันดับแรกสำหรับชาย ได้แก่ เข้มแข็ง ชอบการกีฬา พึ่งตนเองได้ เป็นตัวของตัวเอง และคล่องแคล่วว่องไว สำหรับหญิง ได้แก่ รักเด็ก ยิ้มง่าย น่ารัก มีความรับผิดชอบ และร่าเริง ตามลำดับ

ลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาในอันดับต่ำสุด 5 อันดับแรก สำหรับชาย ได้แก่ ร้องไห้ง่าย ชอบนินทาผู้อื่น อิจฉาเก่ง หวาดกลัวง่าย และขี้อาย สำหรับหญิง ได้แก่ ก้าวร้าว ใช้คำหยาบหรือสบกสาบาน ชอบบีบบังคับผู้อื่น เชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง และเคร่งขรึม ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ลักษณะของชายในปัจจุบัน และลักษณะที่พึงปรารถนาของชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หรือน้อยกว่าจำนวน 85 ลักษณะ โดยมีการรับรู้ว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าที่เป็นลักษณะของชายในปัจจุบัน 59 ลักษณะ และเป็นลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาของชายน้อยกว่าที่เป็นลักษณะของชายในปัจจุบัน 26 ลักษณะ

ลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าที่เป็นลักษณะของชายในปัจจุบันมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ขยันหมั่นเพียร ตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีเหตุผล รู้จักกาลเทศะ และมีความรับผิดชอบ ตามลำดับ และลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาของชายน้อยกว่าที่เป็นลักษณะของชายในปัจจุบัน

ปัจจุบันมากที่สุด ได้แก่ ชอบการยืนขอ ใช้คำหยาบหรือสบตาสาน ก้าวร้าว รู้จักฉวยโอกาส และ ชอบบีบบังคับผู้อื่น ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ลักษณะของหญิงในปัจจุบัน และลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป จำนวน 81 ลักษณะ โดยรับรู้ว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงมากกว่าที่เป็นลักษณะของหญิงในปัจจุบัน 55 ลักษณะ และเป็นลักษณะที่เป็นที่พึงปรารถนาของหญิงน้อยกว่าที่เป็นลักษณะของหญิงในปัจจุบัน 26 ลักษณะ

จากผลงานวิจัยของ นิตยกุล, อรรถนุพรพร ผู้วิจัยเห็นว่า แบบสอบถามของนิตยกุล อรรถนุพรพร สามารถปรับปรุงให้เป็นแบบทดสอบความเป็นชายในงานวิจัยนี้ได้ โดยเฉพาะในส่วน ลักษณะของชายในปัจจุบันมากกว่าลักษณะของหญิงในปัจจุบัน และเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย มากกว่าลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง จึงได้ทำการปรับปรุงและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเพื่อ ใช้ในงานวิจัยนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความเป็นชาย

ความเป็นชายเป็นผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลที่เป็นปัจจัยร่วมกัน 2 ประการ คือ อิทธิพลทางชีวภาพ และอิทธิพลทางสิ่งแวดล้อม (สัทธนา เดชาดิวงศ์ ณ อยุธยา, 2523 : 340 - 347 ; Yussen and Santrock, 1978 : 570 - 575)

ปัจจัยทางชีวภาพ (Biological Factor)

ผลจากความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในเรื่องรูปร่างและพลังกำลังของกล้ามเนื้อที่ผู้ชายมีรูปร่างใหญ่โตและมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงกว่าผู้หญิง รวมทั้งความแตกต่างด้านสรีรวิทยาตลอดจนผลจากฮอร์โมนเพศที่ต่างกัน ทำให้เกิดการจัดสรรบทบาทความรับผิดชอบที่สมมติ และยอมรับว่า เหมาะสมกับสรีระของแต่ละเพศขึ้น เช่น ชายควรมีความรับผิดชอบในการทำศึกสงคราม ล่าสัตว์ ทำอาวุธ และกิจกรรมนอกบ้านอื่น ๆ เพราะชายแข็งแรงและคล่องตัวกว่าหญิง และเนื่องจากหญิงต้องมีการประจำเดือน ตั้งครรภ์และให้นมบุตร ทำให้ไม่สะดวกในการออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้าน ดังนั้นหญิงจึงเหมาะที่จะรับหน้าที่ดูแลบ้าน เตรียมอาหาร และอบรมเลี้ยงดู

บุตรอยู่ในบ้าน (ภัสสร สิมานนท์. 2527 : 3) แต่อย่างไรก็ตามฮอว์มแนสและความแตกต่างทางชีววิทยาเพียงประการเดียวไม่อาจทำให้ผู้ชายหรือผู้หญิง เดบิต มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและพัฒนาลักษณะความเป็นชาย ความเป็นหญิงโดยสมบูรณ์ได้ ทั้งนี้เนื่องจากมีอิทธิพลสำคัญอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้อง คือ อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environment Factor)

เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของ เพศชายและ เพศหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมและวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดูและ เจอนัยทางสังคมและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของความเป็นชาย และ ความเป็นหญิง (Woods. 1978 : 203 - 205) ซึ่งการเรียนรู้ความแตกต่างทางเพศเชื่อกันว่า เริ่มต้นจากครอบครัว เด็กจะเลียนแบบบทบาททางเพศของตนจากบิดามารดา เด็กชายจะ เดบิต เป็นผู้ชายโดยสมบูรณ์ และ เด็กหญิงก็จะ เดบิต เป็นผู้หญิงเช่นกัน

นอกจากนั้นวัฒนธรรมและความคาดหวังของสังคมจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้ชายและผู้หญิง มีพฤติกรรมทาง เพศ เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเด็กจะ เกิดการเรียนรู้และการรับรู้ในเรื่องความแตกต่างทางเพศจากสังคม เพื่อนบ้าน โรงเรียน เด็กก็จะ เรียนรู้และ เลียนแบบบทบาททาง เพศได้ และพร้อมที่จะมีลักษณะที่พึงปรารถนาของสังคมต่อไป

การที่เด็กชายหรือเด็กหญิงจะมีลักษณะของความเป็นชาย ความเป็นหญิงมากน้อยนั้นยังอาศัย สื่อต่าง ๆ อันได้แก่ หนังสือ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสาร ดนตรี รวมทั้งหลักสูตรการเรียน ภาษาที่ใช้ในการสนทนา การปฏิบัติต่อเพศที่ต่างกัน และเพื่อน (Kaplan and Sedney. 1980 : 211 - 232) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เด็กได้รับเข้าไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นชาย

ในการศึกษาความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นครั้งนี้ ได้อาศัยแนวทฤษฎีทางจิตวิทยาในการอธิบายถึงพัฒนาการของความเป็นชาย 3 ทฤษฎีหลักคือ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (ธีระพร อารรรณณ. 2526 : 334 - 340) ดังจะอธิบายแต่ละทฤษฎีดังนี้

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) การอธิบายพัฒนาการของความเป็นชายตามทฤษฎีนี้จะเน้นความสำคัญของกระบวนการทำตามอย่าง (Identification) พ่อแม่เพศเดียวกับตน โดยอธิบายว่าการที่เด็กถอดแบบพ่อแม่นี้ มีสาเหตุสำคัญร่วมกันจากความรักและความกลัว คือ โดยปกติเด็กชายจะรักและต้องการแม่มาก ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะรู้ว่าพ่อแม่อีกรักและต้องการแม่มากด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดความอิจฉาพ่อ และเกิดความวิตกกังวลว่าพ่อจะไม่พอใจและทำโทษด้วยการตัดอวัยวะเพศของตน เด็กชายจะตระหนักว่าเขาไม่สามารถที่จะเอาชนะพ่อได้ จึงเก็บกดความปรารถนาในตัวแม่ไว้ แล้วหันมาลอกเลียนหรือถอดแบบให้เหมือนพ่อให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้พ่อรักและในขณะที่เดียวกันก็จะทำให้เขามีคุณสมบัติของพ่อที่ทำให้แม่พอใจ ส่วนเด็กหญิงจะเข้าใจว่าแม่ทำให้ตนเกิดมาไม่สมบูรณ์เพราะทำให้ตนไม่มีอวัยวะเพศเหมือนเด็กชาย เด็กหญิงจึงคลายความรักที่มีต่อแม่ลงแล้วหันมารักพ่อแทน และความรักที่มีต่อพ่อนี้ทำให้เด็กหญิงพยายามที่จะพัฒนาคุณลักษณะของความเป็นหญิง เพื่อให้พ่อพอใจด้วยการถอดแบบแม่ ซึ่งเป็นคนใกล้ชิดและเป็นที่รักของพ่อมากที่สุด (Bem. 1981 : 254 ; citing Sear, Rau and Alpert. 1968 ; Freedman, Sears and Carlmut. 1981 : 496)

ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive Developmental Theory) เป็นทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1966) เสนอขึ้นโดยได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงเน้นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนความสามารถทางปัญญา อันเป็นผลจากพัฒนาการทางร่างกาย ซึ่งผูกพันกับอายุของบุคคล สิ่งแรกที่

เด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศตามการอธิบายของทฤษฎีนี้จะได้แก่ สำนักแห่งเพศ (Sexual or Gender Identity) ซึ่งได้แก่การที่เด็กสามารถบอกได้ว่าตนเป็นชายหรือหญิง แต่เป็นความสามารถที่มาจากการบอกเล่าของผู้อื่นว่า เขาเป็นชายหรือหญิง และจะสามารถบอกถึงเพศของผู้อื่นได้โดยอาศัยความแตกต่างของขนาดร่างกาย ทรงผม เสื้อผ้า หรือลักษณะพฤติกรรมมากกว่า เป็นการตัดสินจากความแตกต่างทางร่างกายโดยอ้อม เพศโดยตรง เมื่ออายุมากขึ้น เด็กก็จะเรียนรู้ว่าเพศของบุคคลเป็นสิ่งที่คงที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา หรือการแต่งตัว ฯลฯ เขาจะเรียนรู้ถึงความคาดหวังต่อพฤติกรรมของชายและหญิง จากการสังเกตการกระทำหรือบทบาทของชายหรือหญิงด้วยเหตุผลว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมกับเขา เพราะเขาเป็นชายควรทำตัวแบบชายหรือเพราะเป็นหญิงก็ควรทำตัวแบบหญิง เมื่อเด็กยังโตขึ้นก็จะสร้างกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นชายหรือความเป็นหญิงสมบูรณ์ขึ้น โดยตระหนักถึงความยืดหยุ่น ความไม่สากล และความสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในลักษณะต่าง ๆ ของชายและหญิงแล้วทำตามกฎเกณฑ์นั้นโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงใด ๆ จากผู้อื่น แต่ทำเพราะเขาต้องการกระทำเช่นนั้น (Freedman, Sear and Carlsmith. 1981 : 499)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแบบเดียวกับการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ โดยเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ 2 แบบ คือ

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ด้วยเงื่อนไขของผลกรรม (Operant Conditioning)
2. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning)

ปัจจุบันการอธิบายการเรียนรู้บทบาททางเพศหรือพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ ในแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้ นิยมอธิบายด้วยทฤษฎีของ แบนดูรา (Bandura. 1977) ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางปัญญาในการเรียนรู้ด้วย โดยอธิบายว่าเมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเขาโดยตรงหรือเป็นประสบการณ์จากการสังเกตหรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่นก็ตาม สิ่งที่เขาเรียนรู้ก็คือ "ความสัมพันธ์ ระหว่าง

เหตุการณ์กับเหตุการณ์ หรือระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม" ซึ่งสิ่งที่เขาเรียนรู้จะก่อให้เกิด "ความคาดหวัง" (Expection) ในเหตุการณ์ที่จะตามมาหลังเหตุการณ์หนึ่ง ๆ หรือเกิดความคาดหวังในผลกรรม จากพฤติกรรมในทางหนึ่งเดียวกันในอนาคต และนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ เพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการและการตัดสินใจนั้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับ ความเชื่อและความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความคาดหวังในความสามารถของตน และระดับการจูงใจอีกด้วย (Huston. 1983 : 396 - 397 ; ชัยพร วิชชาวุธ, อีระพร อารรรณณ และพรณทิพย์ ศิริวารณบุญย์. 2527 : 30 - 33)

ในการเรียนรู้บทบาททางเพศนั้น เด็กก็จะเรียนรู้ได้ทั้งจากประสบการณ์ตรงด้วยเงื่อนไขของการเสริมแรงและการลงโทษ และจากการสังเกตแล้วทำตามแบบอย่าง การประพฤติปฏิบัติของชายและหญิงในสังคม หรืออาจจะเรียนรู้จากกระบวนการทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไปก็ได้ จากการได้รับการยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลเป็นการเสริมแรงการกระทำของเขา เมื่อเขามีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมา หรือเมื่อทำตามแบบอย่างผู้ใหญ่เพศเดียวกับตน และในทางตรงกันข้าม หากทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับเพศของตนแล้วจะได้รับการตำหนิตีเยียน ถูกลงโทษหรือถูกล้อเลียนให้ต้องอับอาย ซึ่งการเสริมแรงและการลงโทษนี้มีได้มาจากพ่อแม่เท่านั้น หากมาจากญาติพี่น้อง ครู รวมทั้งเพื่อน และบุคคลทั่วไปในสังคมด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวภาพ ภูมิหลังของครอบครัวและความเป็นชาย

การศึกษาความเป็นชาย ความเป็นหญิง เกิดขึ้นที่สังคมอเมริกาโดย เทอร์แมนและไมล์ส (Bieliauskas. 1965 : 447 - 558 ; citing Terman and Miles. : 1936) พัฒนาแบบวัดลักษณะของความเป็นชาย ความเป็นหญิง เป็นมิติเดียว (Unidimensionality) จนปัจจุบันเชื่อว่าความเป็นชาย ความเป็นหญิง เป็นลักษณะที่แยกจากกัน (Bem. 1974 : 155 ; Heilburn. 1981 : 40 ; Spence. 1979 : 167) ดังนั้นการศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะในระยะแรกจึงเป็นการพัฒนาแบบวัดความเป็นชาย ความเป็นหญิง มิได้ศึกษาค้นคว้าในแง่มุมต่าง ๆ หรือทำการเปรียบเทียบความเป็นชายว่ามีมากน้อยเพียงไร เมื่อตัวแปรต่าง ๆ เปลี่ยนไป

2.1 เพศกับความเป็นชาย

ในบรรดาสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างกันเพื่อประโยชน์ในการทำ ความเข้าใจ และการกำหนดบทบาท สิทธิหน้าที่ของคนในสังคมนั้น การแยกความแตกต่างโดย ใช้เพศที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด (Gender) เป็นสิ่งที่ชัดเจน ที่แยกได้ว่าเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง โดยใช้หลักเกณฑ์ทางชีวภาพ ทั้งนี้ที่ทารกเกิดมาไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง เขาเหล่านั้นจะได้รับการคาดหวัง การปฏิบัติ และการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่และสังคมต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น ค่านิยมที่เด็กเพศชายเหมาะสมกับเครื่องแต่งกายสีฟ้า เด็กเพศหญิงเหมาะสมกับสีชมพู หรือ เด็กเพศชายให้เล่นรถถัง เด็กเพศหญิงให้เล่นตุ๊กตา

เมื่อเด็กเริ่มเติบโตขึ้นสังคมมักจะคาดหวังให้เด็กเพศชายพัฒนาความเป็นอิสระ ความเชื่อมั่นในตนเอง และรักการต่อสู้ ต้องการให้เขาเติบโตเป็นผู้นำที่เข้มแข็งในการประกอบอาชีพเลี้ยงดู ภาระยาและครอบครัว ในขณะที่คาดหวังให้เด็กเพศหญิงมีความสนใจในความเป็นอยู่ของผู้อื่น รู้จักเอาอกเอาใจ สุภาพเรียบร้อย และเชื่อฟัง (Jarungkul, Chudatemiya. 1980 : 26)

เมื่อสังคมมีความคาดหวังต่อเด็กเพศชายและ เด็กเพศหญิงต่างกันก็มักจะมีแนวทางในการปฏิบัติ และการฝึกอบรมต่างกันด้วย เช่น พ่อจะ เข้มงวดต่อลูกชายมากกว่าลูกสาว แม่จะต้องการให้ลูกสาวสะอาด เรียบร้อยและเชื่อฟังมากกว่าลูกชาย และ เด็กเพศชายมักจะได้รับเสรีภาพในการแสดงพฤติกรรมมากกว่าเด็กเพศหญิง (Schneider. 1976 : 214 ; citing Sears Maccauley and Levin. 1957 ; Baumrind and Black. 1967) ในหลาย ๆ วัฒนธรรม เด็กชายจะได้รับการอบรมให้มุ่งมั่นในความสำเร็จของงานและเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนเด็กหญิงจะได้รับการฝึกหัดเรื่องความรับผิดชอบ การเชื่อฟัง และการเอาใจใส่ดูแลผู้อื่น (Barry, Bacon and Child. 1957 : 332) งานวิจัยของ Block (1973 : 517) ซึ่งศึกษาถึงแนวการอบรมและการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูกชาย - หญิง ก็พบว่าพ่อแม่ของเด็กชายจะมีแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างจากพ่อแม่ของเด็กหญิง ซึ่งแนวทางที่พ่อแม่ใช้ในการอบรมสำหรับเด็กชายในหลาย ๆ ระดับอายุจะ เน้นที่การประสบความสำเร็จในงาน การแข่งขัน การควบคุมอารมณ์ การควบคุมความรู้สึก และการเคารพในกฎระเบียบ แต่จะสนับสนุนให้เด็กหญิงพัฒนาความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกับผู้อื่น ถ้าผู้หญิงถึงปัญหาของตน สามารถแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย และสนใจในความเป็นอยู่ของคนอื่น

นอกจากนี้ พ่อแม่มักจะมีความสัมพันธ์กับลูกชายในลักษณะของการใช้อำนาจและการควบคุม แต่จะมีความสัมพันธ์กับลูกสาวในลักษณะของการปกป้อง และการสนับสนุน

เมื่อเด็กยังเติบโตขึ้นความแตกต่างในการปฏิบัติการอบรมและความคาดหวังในด้านต่าง ๆ ของพ่อแม่และสังคมต่อเด็กชายหญิงก็จะยิ่งมีมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งความแตกต่างนี้จะครอบคลุมถึง การศึกษา อาชีพ สถานภาพในสังคม สถานภาพในครอบครัว พฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงบางอย่าง ความสามารถเฉพาะในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความสนใจ ลักษณะทางบุคลิกภาพและลักษณะทางอารมณ์ ด้วย เพื่อเด็กชายหญิงจะได้เติบโตขึ้นเป็นชายและหญิงที่มีบทบาท มีคุณลักษณะหรือมีแบบแผนพฤติกรรมตามแบบที่สังคมกำหนดให้เป็น โดยที่อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีสังคมใดในโลกที่ไม่มีความแตกต่างระหว่างชายและหญิง โดยเฉพาะในงานและบทบาทที่กำหนดไว้สำหรับชายและหญิง (Mead. 1963 ; อ้างอิงมาจาก สภาสตรีแห่งชาติ. 2519 : 201)

กาแกน (พรณี ทรัพย์มากอุดม. 2532 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Kagan : n.d.) กล่าวว่าความเป็นชาย ความเป็นหญิง เป็นสิ่งที่แสดงอยู่ในปรากฏการณ์ 3 ประการ

1. แสดงอยู่ในลักษณะแห่งกายภาพ ที่ติดอยู่กับตัวบุคคลซึ่งบุคคลได้เป็นเจ้าของลักษณะแห่งเพศนี้แล้วจะ เปลี่ยนแปลงแก้ไขลักษณะดังกล่าวได้ยาก เช่น ลักษณะของผู้ชายที่จะออกไปทางลำสันแข็งแรง ส่วนผู้หญิงก็ไปในทางบอบบางออร์ซ
2. แสดงอยู่ในพฤติกรรมภายนอกที่เห็นได้ชัดเจน เช่น เพศชายสามารถมีการกระทำที่มีการใช้ความรุนแรงและรุกราน ในขณะที่มาตรฐานทางสังคมไม่นิยมให้เพศหญิงแสดงความรุนแรง แต่มุ่งหวังให้เพศหญิงต้องพึ่งพาผู้อื่น เก็บความรู้สึก และยอมตาม เป็นต้น
3. แสดงอยู่ภายในใจ เช่น แรงจูงใจ ความเชื่อ ความต้องการ เช่น เชื่อว่าเพศหญิงเป็นเพศของผู้ให้ความรัก การดูแลเอาใจใส่ต่อผู้เจ็บป่วย เด็ก และคนชรา อ่อนโยน และเชื่อว่าเพศชายเป็นผู้ให้ความปลอดภัย ความมั่นคง เป็นผู้นำผู้อ่อนไหว และทนต่อความกดดัน

ด้วยเหตุนี้เพศจึงเป็นตัวแปรเบื้องต้นในการกำหนดความคาดหวังกฎเกณฑ์ มาตรฐานการประพฤติปฏิบัติที่ต่างกันสำหรับความเป็นชาย ความเป็นหญิง

2.2 ระดับชั้นเรียนกับความเป็นชาย

ตามทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน จะเห็นว่าวัยรุ่นเป็นช่วงที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง (Identity Ego) จึงมักเปรียบเทียบและแยกความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น เพื่อที่จะสร้างกฎเกณฑ์หรือแบบแผนพฤติกรรมที่เป็นลักษณะของคนขึ้น (Hans, Prawat and Grisson. 1979) ดังนั้นในช่วงวัยรุ่นจึงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังเช่นคำกล่าวของ เบม (Bem. 1986 : 1) ที่ว่าเอกลักษณ์ของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะความเป็นชายความเป็นหญิง หรือที่เรียกว่าบทบาททางเพศนั้น เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาตลอดพัฒนาการตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเป็นการรวมถึงรูปแบบต่าง ๆ ที่บุคคลมีความนิยมชมชอบ ทักษะ คุณสมบัติ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการกำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรมตามความเหมาะสมกับเพศของตน

นูการ์เทิน (Fischer. 1981 : 97 ; citing Neugarten. 1968) กล่าวว่า เด็กเพศชายและเด็กเพศหญิง ยอมรับหรือมีลักษณะตรงข้ามกับเพศ (Gender) ของตนมากขึ้น เมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น ฟิสเชอร์ (Fischer. 1981 : 97 - 106) จึงได้ทำการศึกษาพัฒนาการของบทบาททางเพศ (Sex Role) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน ตั้งแต่วัยรุ่นตอนปลาย ถึงวัยรุ่นตอนกลาง พบว่า คำกล่าวของนูการ์เทินเป็นจริง คือ ความเป็นชายปรากฏในเพศหญิง ความเป็นหญิงปรากฏในเพศชาย เมื่ออายุเพิ่มขึ้น ส่วนความเป็นชายที่ปรากฏในเพศชาย ความเป็นหญิงที่ปรากฏในเพศหญิงนั้น ไม่เปลี่ยนแปลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น

บราวน์ (Brown. 1957 : 197 - 202) ได้ศึกษาบทบาททางเพศในเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงเกรด 5 พบว่าในทุกชั้นปี เด็กผู้ชายจะแสดงลักษณะของความเป็นชาย (Masculinity) ในระดับที่สูงกว่าเด็กผู้หญิงและเด็กผู้หญิงจะมีลักษณะของความเป็นชายสูงขึ้นเมื่ออยู่ในชั้นอนุบาลจนถึงเกรด 4 จากนั้นจะพัฒนาลักษณะของความเป็นหญิง (Femininity) สูงกว่าลักษณะของความเป็นชาย (Masculinity) เมื่ออยู่ในเกรด 5

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าในระดับหรือช่วงอายุที่แตกต่างกันน่าจะมีผลต่อความเป็นชายของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงแบ่งอายุตามระดับชั้นเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 เพื่อใช้ในการงานวิจัยครั้งนี้

2.3 ประเภทโรงเรียนกับความเป็นชาย

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2531 : 5 - 10) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเพศของตน สาเหตุหนึ่งก็คือ การเรียนรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เนื่องจาก

1. การขาดแบบอย่างบุคลิกภาพของผู้ชาย ในโรงเรียนอนุบาลหรือโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มักมีแต่ครูผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจเอาใจใส่ต่อเด็กค่อนข้างดี และเป็นคนที่มีความน่ารักดีเด่น เด็กผู้ชายที่หาแบบอย่างความเป็นชายจากบิดาไม่ได้ เมื่อมาอยู่โรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นชายจากครู จึงจำแบบอย่างบุคลิกภาพความเป็นหญิงเพิ่มมากขึ้น ในช่วงเด็กเล็กนี้จะไม่รู้ตัว
2. เกิดจากการล้อเลียนของเพื่อนหรือครูในโรงเรียน อาจเป็นเพราะเด็กชายคนนั้นหน้าตาดี หรือท่าทางอ่อนแอ จึงมักถูกเพื่อนล้อเลียน เมื่อถูกล้อเลียนบ่อย ๆ เข้า เด็กชายก็อาจเกิดความรู้สึกสับสน สงสัย ไม่แน่ใจ ขาดความเชื่อมั่นในเอกลักษณ์บทบาททางเพศมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ดันประยูร (2531 : 19) ซึ่งศึกษาเยาวชนชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ เฉพาะที่แสดงออกทางพฤติกรรมเป็นหญิง กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศได้รับการยอมรับสูง พร้อมกับเคยเป็นจุดเด่น และเคยถูกล้อเลียนจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
3. ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วนจะมีโอกาสกระตุ้นให้เด็กชายอยากเป็นผู้หญิงมากกว่าโรงเรียนสหศึกษา เพราะในแง่จิตวิทยา เมื่อคนสองคนมาอยู่ร่วมกัน คนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำและอีกฝ่ายก็ต้องเป็นผู้ตามโดยไม่รู้ตัว ในโรงเรียนชายล้วน เด็กชายที่อ่อนแอกว่าหน้าตากระเดียดไปทางผู้หญิงมากกว่า จึงอาจทำตัวเป็นฝ่ายหญิง เป็นฝ่ายอ่อนแอ เพื่อให้ชายที่แข็งแรงกว่าปกป้อง ล้อเลียน ซึ่งอาจเกิดกลายเป็นความพอใจในบทบาทต่อไปได้ แต่ในโรงเรียนสหศึกษานั้น นักเรียนหญิงซึ่งแสดงเป็นฝ่ายเรียบร้อย อ่อนแออยู่แล้ว จะผลักดันให้เด็กชายที่อ่อนแอทั้งทางร่างกายและจิตใจต้องทำตัวให้เข้มแข็งให้เป็นผู้ชายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2527 : 60) ที่ว่า เด็กที่มีความรัก ความพอใจ หรือใกล้ชิดอยู่ในกลุ่มบุคคลเพศเดียวกัน เช่น เด็กในโรงเรียนชายล้วน มีแนวโน้มที่จะมี

พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศได้สูง และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ต้นประยูร (2531 : 19) ซึ่งศึกษาเยาวชนชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเฉพาะที่แสดงพฤติกรรมเป็นหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศร้อยละ 66.25 ให้ความเห็นว่า โรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชายล้วน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการพยายามสร้างจุดเด่นขึ้นมาทดแทนและเรียกร้องความสนใจ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน เด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายกับผู้หญิงตั้งแต่อยู่บ้าน เมื่อมาโรงเรียนก็มีแนวโน้มการรวมกลุ่มกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ถ้าเด็กผู้หญิงยอมรับเข้ามาอยู่ในกลุ่ม ก็จะมีนิสัยเป็นผู้หญิงมากขึ้น

5. การจัดกิจกรรมของโรงเรียน ครู - อาจารย์ บางท่านเห็นเด็กชายหน้าตาดีน่ารัก ก็จัดให้เด็กนั้นแสดงบนเวที เมื่อมีการจัดแสดงละครหรือการแสดงต่าง ๆ บนเวที เด็กชายซึ่งปกติไม่เคยได้รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวหรือแสดงตัวเป็นหญิงกลับได้รับความสนใจขึ้นชม ก็อาจเกิดความรู้สึกภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีคุณค่า เป็นความรู้สึกเด่น จึงแสดงตัวต่อไปจนติดเป็นนิสัย ไม่อยากเป็นผู้ชายหรือแสดงท่าทางเป็นผู้ชายอีกต่อไป ซึ่งตรงกับความเห็นของ สมทรง สุวรรณเลิศ (2517 : 50) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมของโรงเรียน เช่น เป็นโรงเรียนชาย แต่จัดให้มีการประกวดนางนพมาศ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมากขึ้น

6. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ในโรงเรียนหลายโรงเรียน มีบางหลักสูตรที่บังคับให้เด็กชายเรียนเย็บ ปัก ถัก ร้อย หรือกิจกรรมที่สังคมไทยยังถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อเด็กชายได้มีโอกาสเรียนแล้วเกิดความรู้สึกชอบ สนุกและภาคภูมิใจ ก็อาจทำให้เกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้น จากการศึกษาของ มนตรี ต้นประยูร (2531 : 19) ซึ่งศึกษาเยาวชนชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ เฉพาะที่แสดงออกทางพฤติกรรมเป็นหญิง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45 ให้ความเห็นว่า บทเรียนบางวิชามีส่วนสนับสนุนผลักดันให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว กล่าวคือ ในวิชาศรัทธาธรรมศาสนาทำให้นักเรียนชายเรียน ก่อให้เกิดการรักสวย รักงาม ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผู้หญิงได้

จากเอกสารที่กล่าวมาในหัวข้อประเภทโรงเรียนกับความเป็นชาย จะเห็นว่าประเภทโรงเรียนที่ต่างกันจะส่งผลต่อการพัฒนาลักษณะของเด็กได้ต่างกัน จึงนำประเภทโรงเรียนมาเป็นตัวแปรหนึ่งในงานวิจัยนี้

2.4 การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวกับความเป็นชาย

สุชา จันทน์เอม (2520 : 84 - 87) กล่าวถึงสัมพันธภาพของบิดามารดา กับเด็กว่าการที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ร่วมกัน อาจเพราะการหย่าร้าง การตาย การทอดทิ้งหรือแยกกันอยู่ก็ตาม เป็นผลให้เด็กขาดความเอาใจใส่ดูแล ไม่ได้ความรัก ความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ เท่ากับบิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่ปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ขาดผู้เป็นแบบอย่างที่ดี

เชลตัน (Shelton. 1973) กล่าวว่า เด็กชายเลียนแบบพ่อเกี่ยวกับขบวนการพัฒนาบทบาททางเพศ ขณะที่แมคคอลลี (Maccauley. 1973) และลินน์ (Lynn. 1966 : 466 - 470) ได้สรุปว่าวัยรุ่นทั้งชายและหญิง จะพัฒนาบทบาททางเพศเมื่อใกล้ชิดกับแม่ เด็กหญิงจะเลียนแบบความเป็นหญิง (Femininity) จากแม่ส่วนเด็กชายจะได้รับความเป็นชาย (Masculinity) จากสังคมที่อาศัยอยู่ เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick. 1979 : 237 - 244) ได้ศึกษาลักษณะทางเพศ (Sex - Role Classification) ของวัยรุ่นกับลักษณะของพ่อแม่ ตามการรับรู้ลักษณะพ่อแม่ที่เป็นจริง ใน 109 ครอบครัว ที่มีพ่อแม่และวัยรุ่นทั้งชายและหญิงอายุระหว่าง 13 - 19 ปี พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพ่อแม่ที่เป็นจริง กับการรับรู้ลักษณะพ่อแม่ในเด็กที่มีลักษณะต่างกัน กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นชายที่มีความเป็นชาย จะรับรู้ว่ามีลักษณะความเป็นชาย

ในการศึกษาของ แอนซิมิ (Anzimi. 1964 : 30 - 35) พบว่า คะแนนความเป็นชายสัมพันธ์กับความอบอุ่นจากพ่อ และความเป็นหญิงสัมพันธ์กับความอบอุ่นของแม่

แวนดา บรอนสัน (Bronson. 1959 : 532 - 545) พบว่า ความเป็นชายของพ่อและลูกชายสัมพันธ์กันทางบวก ก็ต่อเมื่อไม่มีภาวะติงเครียดในบ้าน แต่ถ้ามีภาวะติงเครียดในบ้าน เช่น มีการทะเลาะ เบาะแว้งกัน ความสัมพันธ์จะมีลักษณะตรงกันข้าม คือมีความสัมพันธ์ทางลบ

เพนนี และมัสเสน (Payne and Mussen. 1956 : 358 - 362) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางเพศ (Sex Role) ของพ่อกับลูกชายวัยรุ่น

นันทิกา แย้มสรวล (2522 : 87 - 93) ศึกษาสภาพของครอบครัวกับมีโนภาพแห่งตน และพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี พบว่านักเรียนที่มีสถานภาพการสมรสของบิดามารดาต่างกัน คือแบบแยกกันอยู่ หย่าร้าง อยู่ด้วยกัน หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถึงแก่กรรมจะมีมีโนภาพแห่งตนแตกต่างกัน

ดังนั้น การที่ครอบครัวมีพ่อแม่เพียงคนเดียวคนหนึ่ง หรืออยู่ครบทั้งสองคนน่าจะมีผลต่อการพัฒนาความเป็นชายในเด็กวัยรุ่นได้แตกต่างกัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติตนและผู้อื่นไปนานทานองต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวและเลียนแบบการกระทำต่าง ๆ ของผู้อบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2520 : 21 ; Sears. 1957 : 14 ; Watson. 1973 : 30) จึงเป็นที่ยอมรับว่าการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีผลต่อบุคลิกภาพของบุตร ดังเช่น

ฟรอยด์ (Freud. 1949 : 26 - 29) กล่าวว่า "เด็ก คือ บิดาของมนุษยชาติ" (Child is Father of man) ทั้งนี้ เพราะเด็กจะต้องเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และจะเป็นผู้กำหนดเด็กวัยรุ่นต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด ดังนั้นครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยสังคมหน่วยแรกของเด็ก จึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเริ่มและวัยต่อมา เพราะหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครอบครัวคือ การอบรมเลี้ยงดูบุตรเพื่อให้บุตรของตนเองเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งผลผลิตของการอบรมเลี้ยงดูนี้จะเป็นเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่น ๆ ต่อไป (จรรยา สุวรรณทัต. 2523 : 52 - 57)

กิลฟอร์ด (Guilford, 1965 : 7) มีความเห็นอย่างเดียวกันว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพไปในทางที่พึงปรารถนาถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม เดวิช สวานานท์ (2514. 67 - 68) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีผลต่อบุตรในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาการและบุคลิกภาพของบุตรในอนาคต ดังนี้ คือ

1. บิดามารดาจะไม่เอาใจใส่ต่อบุตร ย่อมทำให้บุตรกำเนิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในทางอารมณ์ รู้สึกว่าเหงา ไร้มั่นคง และมักจะส่งผลให้มีพฤติกรรมออกมาในเชิงของการปฏิเสธ เป็นผู้ที่ขาดความรัก ทั้งยังให้ความรักแก่ใครไม่เป็นเลย

2. บิดามารดาที่ปกป้องคุ้มครองด้วยการบังคับ ออกคำสั่งตลอดเวลา จะทำให้บุตรผู้นั้นขาดความคิดริเริ่ม ขาดความมั่นใจในตนเอง มีแนวโน้มที่จะพึ่งพาบุคคลอื่นอยู่เสมอ บิดามารดาที่ใช้ระเบียบอย่างเคร่งครัด ย่อมทำให้บุตรมีลักษณะลงโทษตัวเอง และมักจะมีพฤติกรรมรุนแรงในทางนี้เสีย

โรเจอร์ (Rogers, 1972 : 117) ได้แบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 3 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจ หรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผลยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสเหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับอิสระ เท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ ถูกควบคุมและอยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเองและมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หรือทอดทิ้ง หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิธีวิจารณ์ตำหนิโทษที่รุนแรง และปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

การศึกษาในครั้งนี้นำวิจัยเลือกศึกษาการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ตามแนวความคิดของโรเจอร์ และการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พบมากในสภาพสังคมไทย (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการศึกษาเลี้ยงดูและอบรม. 2526 : 24)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจ หรือเข้มงวดเกินไป ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีเหตุผล ให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสที่เหมาะสม ทำให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงเป็นลักษณะรวมของการที่พ่อแม่เลี้ยงดูบุตรด้วยความรักสนับสนุน มีเหตุผลและลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. 2524 : 27)

บอลด์วิน (Baldwin. 1948 : 127 - 136) ได้ทำการสำรวจผลของการใช้วิธีการประชาธิปไตยภายในบ้าน ที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก 67 คน โดยวิธีสังเกต จากการสังเกตปรากฏว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล และบรรยากาศของบ้านที่เป็นประชาธิปไตย ทำให้เด็กเป็นคนที่กระฉับกระเฉง ไม่มีความหวาดกลัว ทำอะไรมีการวางแผน มีความอยากรู้อยากเห็น ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่มีเหตุผล และบรรยากาศของบ้านเป็นลักษณะที่พ่อแม่ใช้อารมณ์ของตนเองเป็นใหญ่ เด็กจะขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความอยากรู้อยากเห็น ขาดทักษะในการแก้ปัญหา ขาดความรับผิดชอบ และความคิดค้นต่าง ๆ อยู่ในวงจำกัด

สตรอทเธอร์ แจ็ค และเพจ (Breckenridge. 1955 : 80 - 249 ; citing Strother, Jack and Page. n.d.) ศึกษาพบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเอง และเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กมีการควบคุมตนเอง และมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1964 : 661) ศึกษาพบว่า ผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้วิธีประชาธิปไตยกล่าวคือ ให้ความรักความพอใจและเห็นความสำคัญของเด็กจะทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนบ้าน เป็นมิตร ซื่อสัตย์ คล่องแคล่ว ร่าเริง มีอารมณ์มั่นคง มีความริเริ่ม พึ่งตนเอง และสามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ

วราภรณ์ รักวิชัย (2528 : 14 - 17) ได้สรุปผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะส่งผลให้เด็กมีลักษณะดังนี้ เป็นคนเปิดเผย เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวและแสดงออกอย่างมั่นใจ ช่วยเหลือตัวเอง และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้ดีมีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักใช้เหตุผล เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป

การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยุ่งเกี่ยวกับเด็กและให้การปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ทำให้เด็กมีความอดทนต่อความคับข้องใจ สูญเสียความเชื่อมั่นในตนเอง ไวต่อความรู้สึกจากคำวิพากษ์วิจารณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้เป็นลักษณะที่พ่อแม่แสดงความรักความห่วงใยด้วยการควบคุมให้เด็กอยู่ในสายตาตลอดเวลา ไม่ยอมให้ทำอะไรด้วยตนเอง และไม่ยอมให้ไปไหนตามลำพัง พ่อแม่ประเภทนี้จะแสดงความเป็นเจ้าของเด็กในระดับสูง การปกป้องคุ้มครองทำให้เด็กไม่มีโอกาสที่จะเผชิญปัญหาในชีวิตจริงได้

(Kuppusmany. 1974 : 205)

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1974 : 224) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความวิตกกังวล เนื่องจากขาดความอบอุ่น ว่าเหว่ หรือความรู้สึกไม่มั่นคงทางจิตใจ ว่ามีแนวโน้มเกิดจาก

1. ได้รับความรักแบบปกป้องมากเกินไป จนขาดความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2. ถูกปฏิเสธหรือไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลที่เขาารู้สึกว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของเขา
อย่างยิ่ง

3. พ่อแม่ตั้งความมุ่งหวังไว้สูงเกินความเป็นจริง เมื่อเขาทำไม่ได้จะรู้สึกผิดหวังและขาด
ความเชื่อมั่นในตนเอง

อรรถชัย ชื่นมนุชย์ (2518 : 45) ให้ข้อคิดว่าการให้ความรักความคุ้มครองมากเกินไป ซึ่ง
แสดงออกโดยการกระทำ 2 ลักษณะ คือ บังคับก้าวก่ายเรื่องของเด็กมากเกินไป ตามใจเกินไป
หรือผสมกันทั้ง 2 แบบ ทำให้เด็กขาดความเชื่อถือตนเอง ไม่อาจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้เมื่อ
ต้องเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยลำพัง เพราะไม่มีโอกาสฝึกการคิดและวิจรณญาณในการตัดสินใจ
ด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 98)
ที่กล่าวไว้ว่า เด็กที่พ่อแม่ให้ความคุ้มครองมากเกินไปจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คอยหวัง
แต่จะพึ่งพาผู้อื่น ทำให้กลายเป็นคนที่ขาดความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรค หรือความยากลำบากใน
อนาคต

วราภรณ์ รักวิชัย (2528 : 14 - 17) ได้สรุปลักษณะของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป จะมีลักษณะ เป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง ขาดความริเริ่ม ขาดความ
เชื่อมั่นในตนเอง ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง และปรับตัวอยู่ใน
สังคมได้ยาก

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นลักษณะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติ
ต่อเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึก ว่า ไม่ได้รับความรักความเอาใจใส่ ขาดความอบอุ่นทุกทอดทั้ง ไม่ได้
ได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนไม่ว่าเรื่องใด ๆ มักถูกวิจารณ์ตำหนิและลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็ก
ทำความผิด เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชังและละเลยความเป็นอยู่ จึงพยายามเรียกร้องความสนใจ
ด้วยวิธีการแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว เห็นคนอื่นเป็นศัตรู ปรับตัวไม่ได้ มุ่งร้าย และไม่รู้จักขอบเขต
ของความเห็นดี และเมื่อไม่ได้รับความเอาใจใส่ ขาดความอบอุ่น ทำให้เด็กแสวงหาความอบอุ่นจาก

สิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน เช่น โรงเรียน หรือ เพื่อน ๆ ซึ่งมีผลทำให้ถูกชักจูงและล่อลวงได้ง่าย (ประพันธ์ สุธาวาส. 2519 : 19)

มัญรี บุณาค (2514 : 22) กล่าวถึง ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หรือปล่อยตามใจว่า เป็นลักษณะการเลี้ยงดูที่บิดามารดาไม่ให้ความสนใจต่อเด็ก เด็กจะรู้สึกขาดความรักจะมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่เชื่อในความยุติธรรม ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ฝึกฝน คุณธรรมต่าง ๆ ขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจในสัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง ขาดความอดทน อดกลั้น ไม่สามารถทำงานกับผู้อื่นได้

จากผลการศึกษาของ โรเจอร์ (Rogers. 1977 : 364) เบคเกอร์ (Becker. 1964 : 168) และเซฟเฟอร์ (Watson. 1973 : 302 ; citing Schaefer. 1958) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กขาดกลัว หงอยเหงา โดดเดี่ยว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวไม่ได้ อยากรับความสนใจจากคนอื่นตลอดเวลา แต่ไม่ไว้วางใจใคร ไม่เชื่อฟัง ก้าวร้าวต่อต้าน ชอบพูดปด เอาแต่ใจตนเอง ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยในตนเอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและความเป็นชาย

รัชนี วารินทร์ (2531) ทำการศึกษาลักษณะความเป็นชาย ความเป็นหญิง เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนสังกัดประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ทั้งชายและหญิง ผลการศึกษปรากฏว่า ลักษณะความเป็นชายในชายของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ แบบมีเหตุผล แบบควบคุมเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแบบปล่อยปละละเลย ได้คะแนนลักษณะความเป็นชายในชายสูงที่สุด แบบควบคุมเข้มงวดกวดขันได้คะแนน ลักษณะความเป็นชายในหญิงสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ลักษณะความเป็นชายในชาย ลักษณะความเป็นหญิงในหญิง คิดเป็นร้อยละสูงที่สุด ส่วนแบบ

ควบคุมเข้มงวดกวดขัน ลักษณะความเป็นหญิงในชาย ลักษณะความเป็นชายในหญิง คิดเป็นร้อยละ สูงที่สุด

จากเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ ได้แก่ แบบประชาธิปไตย แบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป และแบบปล่อยปละละเลย จะเห็นว่าส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก ต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้นำการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบ มาเป็นตัวแปรในงานวิจัยนี้ด้วย

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

ทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติ เป็นคำที่มีการให้นิยามแตกต่างกันออกไปมากมาย โดยไม่มีการตกลงยืนยันแน่นอนว่านิยามใดที่ควรใช้ที่สุด แต่จากการศึกษาเท่าที่ผ่านมา พบลักษณะของนิยามทัศนคติที่นักจิตวิทยาสังคมยอมรับว่า เป็นลักษณะร่วมกันของนิยามจำนวนมาก ซึ่ง อีระพร อารรรณณ (2523 : 9 - 13) สรุปได้ดังนี้

1. ทัศนคติมีที่หมาย (Attitude Object) ที่หมายนี้อาจจะเป็นสิ่งของ คน สถานที่ แนวความคิด สถานการณ์ หรืออาจจะเชื่อมโยงหลายมโนทัศน์เข้าด้วยกันก็ได้

2. มีการระบุในแง่ดี - ไม่ดี (Evaluative Aspect) มีการแสดงความรู้สึกทั้งในทางดีและในทางไม่ดี เช่น การทำแท้ง บางคนมองว่าช่วยลดปัญหาสังคม (เป็นแง่ดี) บางคนมองว่าผิดศีลธรรม (เป็นแง่ไม่ดี)

3. มีลักษณะค่อนข้างยืนยงคงทน (Relatively Enduring) คือ มีความคงทนอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกว่าจะมีเหตุผลอื่น ๆ มาเพื่อเติม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป

4. ความพร้อมในการตอบสนอง (Readiness for Response) หมายถึง บุคคลมีความพร้อมที่จะกระทำ หรือตอบสนองตามความรู้สึกของตนในเรื่องนั้น ๆ

ถึงแม้นิยามต่าง ๆ จะมีลักษณะร่วมกันดังกล่าว แต่ก็มีแนวความคิดเกี่ยวกับนิยาม ทัศนคติ ซึ่ง อีระพร อารรรณณ (2523) สรุปไว้ 3 แนวคิด คือ

แนวคิดที่ 1 อธิบายว่าทัศนคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ องค์ประกอบทางการรู้ การเข้าใจ (Cognitive Component) ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ (Belief) ความคิด (Idea) และ ความรู้เกี่ยวกับความจริงที่บุคคลมีต่อที่หมายของทัศนคติ องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ (Affective Component) ได้แก่ ความชอบ - ไม่ชอบ หรือทำที่ ดี - ไม่ดี ที่บุคคลมีต่อที่หมายของทัศนคติ และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ แนวโน้มที่บุคคลจะปฏิบัติ ต่อที่หมายของทัศนคติ

แนวคิดที่ 2 เป็นแนวคิดที่เสนอโดย โรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1960) ซึ่งเห็นว่า ทัศนคติเป็นการรวมเอาอารมณ์และการรู้การเข้าใจเท่านั้น และอธิบายทัศนคติในรูปของโครงสร้าง และรากฐาน ที่ประกอบด้วยความเชื่อ และการรู้การเข้าใจหลาย ๆ ด้านที่โยงที่หมายของทัศนคติ านทางที่เป็นเหตุให้เกิดผลดี (สนับสนุน) หรือผลเสีย (ขัดขวาง) ต่อสิ่งหรือสถานที่ที่บุคคลเห็นคุณค่า

แนวคิดที่ 3 นิยามทัศนคติว่า ทัศนคติมีอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญสิ่งเดียว อารมณ์นี้ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อที่หมายของทัศนคติในทางบวกหรือลบ ชอบหรือไม่ชอบ

จากแนวคิดทั้งสามนี้ อีระพร อารมณ์ กล้าว่า "การนำนิยามใด นิยามหนึ่งมาช่วย ย่อมจะขึ้นอยู่กับบริบทของผู้อ่าน แต่ผู้อ่านก็ต้องพร้อมที่จะยอมรับผลที่ตามมาของนิยามที่เลือก คือ การวัดและความสัมพันธ์กับพฤติกรรม"

ผู้วิจัยมีความเห็นตรงกับแนวคิดที่ 1 ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2529 : 125 - 127) ได้ใช้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน โดยให้ความหมายทัศนคติ ว่า หมายถึง จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคลอยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้เชิงประเมิณค่าของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้น คือ ความรู้ว่สิ่งนั้นมี ประโยชน์หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะมี ความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่ชอบของคนต่อสิ่งนั้น ฉะนั้น บุคคลจึงสามารถมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ มากมาย แม้แต่ทัศนคติต่อตนเอง หรือทัศนคติต่อการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้เชิงประเมินค่า หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งว่าดีมีประโยชน์
มากน้อยเพียงใด

2. ความรู้สึกพอใจ เมื่อบุคคลทราบว่าสิ่งใดมีประโยชน์บุคคลก็จะรู้สึกชอบ และพอใจสิ่ง
นั้น บุคคลจะรู้สึกพอใจสิ่งหนึ่งมากเมื่อทราบว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง

3. ความพร้อมกระทำ หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะรับมาสนับสนุนช่วยเหลือ
ส่งเสริม สิ่งที่เราชอบเราพอใจ และพร้อมที่จะทำลาย หรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เราไม่ชอบไม่พอใจ

จากสิ่งที่กล่าวมาทัศนคติเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้นทัศนคติต่อความไม่
เท่าเทียมทางเพศย่อมน่าจะมีผลต่อลักษณะของความเป็นชายของเด็กวัยรุ่นเช่นเดียวกัน

ซึ่งในเรื่องราวความไม่เท่าเทียมทางเพศนี้ สามารถพิจารณาได้จากงานของ สโตคการ์ด
และจอห์นสัน (Stockard and Johnson. 1980 : 76 - 91) ที่ได้กล่าวถึงการแบ่งแยกเพศ
ในสังคมยุคใหม่ที่มีความแตกต่างจากสังคมดั้งเดิมอยู่ 4 ด้าน คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ การเข้ามามีส่วนในเรืองแรงงานของผู้หญิง ซึ่งแต่เดิมถือว่าเป็นงาน
เฉพาะของผู้ชาย ทั้งนี้ เนื่องจากสังคมได้เปลี่ยนแปลง เข้าสู่สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น ความจำเป็น
ในเรืองแรงงานจึงมีมากขึ้น กอปรกับปัญหาค่าครองชีพที่สูง จึงทำให้มีการใช้แรงงานหญิงเป็น
จำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามในหลาย ๆ ประเทศผู้หญิงก็ยังถูกจำกัดให้ทำงานเฉพาะบางอาชีพ
เท่านั้น เช่น งานพยาบาล ซึ่งในประเทศเยอรมัน พยาบาลร้อยละ 96 เป็นผู้หญิง และร้อยละ 76
ของพนักงานรับโทรศัพท์เป็นผู้หญิง (Pettman. 1975 : 159)

ค่าจ้างแรงงาน แม้ว่าจะได้มีการกำหนดค่าจ้างแรงงานให้แก่ผู้ใช้แรงงานทั้งชาย
และหญิงในอัตราที่เท่าเทียมกันก็ตาม แต่มีงานบางอย่างที่ถูกจำกัดสำหรับผู้หญิง ส่วนใหญ่เป็นงาน
ที่ต้องทาล่วงเวลา ทำให้นายจ้างไม่ต้องการคนงานเพศหญิง ถ้าจะจ้างก็จะให้ค่าตอบแทนในอัตรา
ที่ต่ำกว่าผู้ชาย นอกจากนี้ผู้หญิงยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับร่างกายอีกด้วย เช่น การตั้งครรภ์ ซึ่งนายจ้าง
อาจใช้เป็นข้อต่อรองในการจ่ายเงินเดือนได้

2. ด้านการศึกษา แต่เดิมผู้ชายมีโอกาสดำเนินการศึกษาสูงกว่าผู้หญิง ด้วยความเชื่อว่า
ผู้ชายต้องเลี้ยงครอบครัว เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปหลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญของการศึกษา

แก่บุตรหลานทั้งเพศหญิงและชาย อย่างเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า มีนักเรียนมากกว่า ร้อยละ 50 เป็นนักเรียนหญิง (Boulding and others. 1976 : 136 - 140)

3. ด้านครอบครัว ผู้หญิงจำนวนมากในหลาย ๆ ประเทศที่ต้องทำงานนอกบ้าน และยังคง รับผิดชอบทำงานบ้านไปพร้อมกัน ซาลิ (Boulding. 1976 : 112 - 114 citing Salai. 1972) ได้ศึกษาการทำงานบ้านในหลาย ๆ วัฒนธรรม พบว่า เมื่อผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้าน พ่อบ้านมิได้มีส่วนช่วยเหลืองานบ้านเพิ่มขึ้นเลย โดยเฉพาะในสังคมคอมมิวนิสต์

4. ด้านการเมือง ความเชื่อว่าการปกครองบ้านเมืองเป็นเรื่องของผู้ชายได้เปลี่ยนแปลง ไป บทบาทผู้หญิงในด้านนี้ได้มีเพิ่มมากขึ้น ผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนในการบริหารประเทศร่วมกับผู้ชาย ตัวอย่างเช่น คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ นางมากาเรต แธเซอร์ เป็นต้น

จะเห็นว่าบทบาทของสตรีในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก หลายคนเริ่มไม่เห็นด้วย กับการกำหนดบทบาททางเพศของสังคม มีการเรียกร้องพร้อมกับพัฒนาลักษณะของเพศชายขึ้นมาแทนที่ ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาตัวแปร ที่สอดคล้องกับความไม่เท่าเทียมทางเพศกับความเป็นชายด้วย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติความไม่เท่าเทียมทางเพศและความเป็นชาย

โบเวอร์แมน และคนอื่น ๆ (พรณี ทรัพย์มากอดม. 2532 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Broverman and others. 1970) ได้ทำการศึกษาเรื่องค่านิยมต่อลักษณะแห่งเพศชายและหญิง พบว่า ตัวอย่างประชากรทั้งเพศชายและหญิงมีความเห็นตรงกันว่า ลักษณะแห่งเพศหญิงน่ายินมน้อยกว่า ลักษณะแห่งเพศชาย

ดีอซ์ และ อิมส์วิลเลอร์ (พรณี ทรัพย์มากอดม. 2532 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Deaux and Emswiller. 1974) ได้ทำการศึกษาเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confident) กับการกระทำเพื่อบรรลุความสำเร็จ (Successful Performance) ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย พบว่าระดับการกระทำหรือการปฏิบัติ (Performance) เดียวกัน เพศหญิงมีระดับเฉลี่ยของความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่าเพศชาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

ความเชื่อมั่นหรือทัศนคติต่อเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะนำเอาทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมาเป็นตัวแปรตัวหนึ่งในการวิจัยนี้

7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นทางสังคม

ในสังคมมนุษย์นั้นมีความไม่เท่าเทียมกันเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอยู่แล้ว และมีอยู่ทุกหนทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบันก็ตาม ได้มีการกระจายแจกจ่ายสิ่งของ (Goods) และบริการต่าง ๆ (Service) ซึ่งมีอยู่น้อย และมนุษย์ต้องการในลักษณะที่ไม่เท่าเทียมกัน ตำแหน่งต่าง ๆ ในสังคมถูกประเมินค่าในแง่ของความสำเร็จที่มีต่อสังคมและมีการจัดชั้นทางสังคม (Social Stratification) เกิดขึ้น

ความหมายของการจัดลำดับชั้นทางสังคม

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดชั้นทางสังคมนี้ผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน บางคนให้ความหมายว่า เป็นสถานภาพ ตำแหน่ง หรือบทบาทต่าง ๆ เช่น กล่าวว่า การจัดชั้นทางสังคมหมายถึง แบบแผนการจัดประเภทบุคคลออกเป็นชั้น หรือเป็นช่วงชั้นตามความสูงต่ำของสถานภาพ เช่นเดียวกับ พัทยา สายหู (2517 : 187) ที่กล่าวว่า ช่วงชั้นทางสังคม คือกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคุณสมบัติร่วมกันของกลุ่ม ที่แตกต่างไปจากกลุ่มอื่นเห็นได้ชัด มีการจัดระดับสูงต่ำของบุคคล หรือชั้นนั้น ๆ ให้ไม่เท่าเทียมกันกับกลุ่ม หรือชั้นอื่น และมีการกีดกันไม่ให้ลงล่างเปลี่ยนชั้นเข้ามาซึ่งส่วนมากเป็นการรังเกียจไม่ให้สมาชิกจากชั้นที่ต่ำกว่าขยับสูงขึ้นมาได้ ถ้าการกีดกันมีอย่างเด็ดขาดก็เรียกกันเป็นวรรณะ เช่นเดียวกับคำกล่าวของ ดร.ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2513 : 118) ที่อธิบายไว้ในหนังสือลักษณะสังคมไทยว่า การจัดชั้นทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลในสังคมนั้น ๆ ได้ถูกแบ่งออกเป็นอันดับต่าง ๆ การที่มีระบบอันนี้แสดงให้เห็นว่าคนที่อยู่ในตำแหน่งหรือฐานะนั้น ๆ มีเกียรติหรือได้รับยกย่องว่าอยู่ในอันดับที่สูงกว่า เท่ากัน หรือต่ำกว่าบุคคลหรือกลุ่มที่อยู่ในฐานะอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน

ดังนั้น การจัดชั้นทางสังคมจึงหมายถึงการแบ่งสมาชิกของสังคมออกเป็นลำดับชั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลออกเป็น "ชั้นที่สูงกว่า" "ชั้นที่ต่ำกว่า" โดยพิจารณาได้จากฐานะ เศรษฐกิจ การศึกษา และการได้รับการยกย่องจากสังคม เป็นต้น

ทฤษฎีการแบ่งชั้นทางสังคม

ทฤษฎีหรือแนวคิดที่สำคัญในเรื่องนี้มีอยู่ 2 ทฤษฎี คือ

ทฤษฎีชนชั้น สถานภาพ และพรรคการเมือง

แมกซ์ เวเบอร์ (Weber. 1946 : 180 - 195) ได้ตั้งทฤษฎีชื่อว่า ทฤษฎีชนชั้น สถานภาพ และพรรคการเมือง (Class Status and Party) และเชื่อว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการแบ่งชั้นทางสังคม ก็คือ ความมั่งคั่ง (Wealth) เกียรติยศ (Pretige) และอำนาจ (Power) โดยมีความมั่งคั่งเป็นตัวกำหนดระดับชั้นสูง กลาง ต่ำ ส่วนเกียรติยศ กำหนดสภาพภาพสูงหรือต่ำ และอำนาจหมายถึงอำนาจทางการเมืองมีส่วนทำให้บุคคลมีอำนาจต่างกันไป ระบบการแบ่งชั้นทางสังคมของ เวเบอร์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เขามีความเห็นว่ ชั้นทางสังคมขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ คนจะถูกจัดอยู่ในชั้นทางสังคมใดนั้นขึ้นอยู่กับอำนาจทางเศรษฐกิจ และสถานภาพของบุคคลขึ้นอยู่กับเกียรติในสังคม (Social Esteem) ซึ่งหมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิต (Life of Style) ของบุคคลในสังคม บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเหมือน ๆ กัน เช่น มีอาชีพเดียวกัน หรือรายได้เหมือน ๆ กัน จะใช้ชีวิตอยู่ในแบบที่คล้ายกัน และได้รับโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตแบบเดียวกัน แม้ว่า เวเบอร์ จะเห็นว่าปัจจัยทั้งสามไม่จำเป็นต้องไปด้วยกัน อย่างไรก็ตามบุคคลที่อยู่ในระดับชั้นทางสังคมสูง มักจะมีสิ่งเหล่านี้มากกว่าบุคคลที่มาจากระดับชั้นทางสังคมต่ำ ดังนั้น วิถีทางในการดำเนินชีวิตจึงสามารถนำมาใช้ในการแบ่งชั้นทางสังคมได้ (Veblen. 1918, Redfield. 1953)

ทฤษฎีตัวกำหนดทาง เศรษฐกิจ

ทฤษฎีนี้เป็นของ คาร์ล มาร์กซ (Karl Marx) ซึ่งมีความเห็นว่าระบบชั้นทางสังคม มีผลจากระบบการผลิตของสังคมนั้น ในระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดชน 2 ชั้น คือ กลุ่มเจ้าของกิจการหรือนายจ้างและผู้ใช้แรงงาน นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า ตำแหน่งของแต่ละบุคคลในระบบการผลิตหรือเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดลักษณะการดำเนินชีวิตทุกด้านของบุคคล รวมถึง ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ พฤติกรรมต่าง ๆ และความนึกคิดเกี่ยวกับตัวเขา ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกันจะมีลักษณะการดำรงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน

วิธีการศึกษาการจัดชั้นทางสังคมมี 3 วิธีคือ

1. วิธีการศึกษาแบบอัตวิสัย (Subjective Approach) การศึกษาแบบนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของบุคคลแต่ละคน หรือวัดจากความเห็นของบุคคลอื่นว่าจัดให้เข้าอยู่ในชนชั้นใด วิธีการที่จะทราบความรู้สึกทำได้โดยการสอบถาม เช่น นักวิจัยอาจสอบถาม นาย ก. ว่ารู้สึกว่าคุณอยู่ในชนชั้นใดของสังคม และอาจถาม นาย ข. และนาย ค. ซ้ำอีกว่านาย ก. จัดว่าเป็นชนชั้นใดของสังคม เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาแบบนี้จึงไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเป็นเพียงแต่ความรู้สึกของบุคคล

2. วิธีการศึกษาแบบวัตถุวิสัย (Objective Approach) เป็นการศึกษาโดยพิจารณาจากข้อมูล ไม่เกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคล ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ (ก) ฐานะทางเศรษฐกิจ (Wealth) (ข) อำนาจ (Power) (ค) เกียรติยศชื่อเสียงในสังคม (Prestige)

3. วิธีการศึกษาแบบคำกล่าวขวัญหรือโดยชื่อเสียง (Reputational Approach) วิธีนี้มักนิยมศึกษาในชุมชนเล็ก ๆ โดยผู้ที่ทำการศึกษาก็จะไปอยู่ในชุมชนนั้นด้วย ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสอบถามความรู้สึกของสมาชิกในชุมชน ให้เป็นผู้วินิจฉัยตัดสินบุคคลที่ตนรู้จักอย่างดีทั้งหมู่บ้านว่าใครควรถูกจัดให้อยู่ในชั้นใด ใครมีอำนาจ หรือมีฐานะอย่างไร ผู้ใดได้รับความเคารพนับถือบ้าง พร้อมทั้งให้เหตุผล และในขณะที่เดียวกันผู้ศึกษาก็จะได้ประโยชน์ทางวัตถุวิสัยด้วย เพราะผู้ศึกษาสามารถจะนำข้อมูลที่ได้จากบุคคลต่าง ๆ มาพิจารณาจัดชั้นในชุมชนนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง

(ระพีพรณ สุวรรณรัฐโชติ. 2530 : 98 - 99)

เกณฑ์ที่ใช้ในการจัดชั้นทางสังคม

ฮอร์ตัน และฮันท์ (Horton and Hunt, 1972 : 252 - 255) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดชั้นทางสังคมดังนี้

1. ความมั่งคั่งและรายได้ เป็นเกณฑ์แบ่งชนชั้นของบุคคลที่เด่นชัดในสังคม การที่พ่อแม่เป็นเจ้าของทรัพย์สินต่าง ๆ และรายได้สูง จะถูกจัดให้อยู่ในสถานภาพชั้นทางสังคมระดับสูง ซึ่งพ่อแม่จะใช้จ่ายเงินเหล่านี้มาส่ง เสริมและสนับสนุนลูกให้มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จจนชีวิตได้มากกว่าพ่อแม่ที่มีรายได้น้อยที่จัดอยู่ในสถานภาพชั้นทางสังคมระดับต่ำ เพราะการมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน และแสวงหาอาชีพที่ดีนั้นของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับทรัพย์สินสมบัติของพ่อแม่ของบุคคลนั้น และเมื่อทรัพย์สินมรดกถูกกระจายแจกไม่เท่าเทียมกัน (หรือพ่อแม่มีทรัพย์สินสมบัติต่างกัน) เช่นนี้จึงเป็นไปได้ว่าโอกาสของบุคคลหรือของลูกก็ย่อมแตกต่างกันด้วย

แต่อย่างไรก็ดี การที่จะถือเกณฑ์เฉพาะความมั่งคั่งและรายได้นั้นก็ยังไม่เพียงพอ ต้องนำไปพิจารณาประกอบกับสิ่งอื่นด้วย

2. อาชีพ เป็นเกณฑ์ของการจัดชั้นของบุคคลที่เห็นชัด บุคคลที่มีอาชีพที่สังคมยกย่องก็ย่อมจะดำรงตำแหน่งสูงไปด้วย

3. การศึกษา ผู้ได้รับการศึกษาสูงย่อมมีฐานะทางสังคมแตกต่างไปจากผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่า เพราะผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสที่จะดำรงตำแหน่งสูงในอาชีพที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพได้ ส่วนผู้ที่มีฐานะทางสังคมต่ำมีโอกาสน้อยที่จะได้รับการศึกษา เมื่อมีการศึกษาน้อยทำให้เขาประกอบอาชีพที่อยู่ในระดับต่ำ มีรายได้น้อย เป็นคนจน มีสถานภาพเป็นชนชั้นต่ำของสังคม

มาร์วิน (Marvin, 1968 : 193) เป็นผู้ชี้ให้เห็นว่า ในสหรัฐอเมริกา มักจะใช้ตัวชี้ในเรื่องต่อไปนี้ สำหรับจัดช่วงทางสังคม คือ

(1) เศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic) เช่น อาชีพ การศึกษา หรือรายได้ของบุคคล

(2) อิทธิพลที่มีต่อสาธารณชน (Public Influence) วัดได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลในด้านการเมือง

(3) การมีชื่อเสียง (Reputation) แสดงให้เห็นได้จากการยอมรับ (Recognize) การเคารพยกย่อง (Esteem) หรือการปฏิบัติตาม (Deference) จากคนอื่น

(4) ชชาติภูมิ (Ethnicity) กำหนดจากเชื้อชาติ หรือการนับถือศาสนาของบุคคล

(5) แบบแผนการดำเนินชีวิต (Style of Life) แสดงออกให้เห็นได้จากความเป็นอยู่ หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สินต่าง ๆ

(6) ระดับสติปัญญา (Level of Intellectual) เห็นได้จากทัศนคติ หรือรสนิยมต่าง ๆ ของบุคคล

หลักเกณฑ์ในการจัดลำดับชั้นทางสังคมมักแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้น ๆ คือแล้วแต่สังคมไหนจะถือว่าเรื่องอะไรเป็นสิ่งสำคัญ แต่โดยทั่วไปมักจะใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้เป็นแนวทาง คือ (ระพีพรพรณ สุวรรณรัฐโชติ, 2530 : 104 - 106)

1. ทรัพย์สินสมบัติและรายได้
2. ครอบครัวหรือวงศ์ตระกูล
3. สถานที่อยู่อาศัย
4. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย
5. อาชีพ
6. การศึกษา
7. ศาสนา

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าการจัดชั้นทางสังคมนั้น ไม่ได้ถือตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งข้างต้นนี้แต่เพียง เกณฑ์เดียว และ เกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องไปด้วยกันเสมอ

การจัดชั้นทางสังคมในสังคมไทย

การจัดช่วงชั้นทางสังคมของสังคมไทย ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษารายละเอียดจนเป็นผลสำเร็จ และพิมพ์เผยแพร่ นอกจากมีการศึกษาเรื่องราวที่ใกล้เคียงกัน เช่น การศึกษาเรื่องความแตกต่างทางสังคม (Social Differentiation) ในเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา ของ

นายโกโย อาก้า และนางสาวดุขณ์ เกาสี แห่งสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2513 ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ผลการวิจัยเบื้องต้นในวารสารสังคมศาสตร์ฉบับพิเศษ "อยุธยา" (เจ.โกโย อาก้า. 2514 : 317 - 327, 337 - 339) และจะมีผู้พูดถึงเรื่องนี้บ่อยๆ ก็เป็นแค่เพียงการพูดถึงตามแนวความคิดซึ่งอ้างอิงหลักวิชาทางสังคมวิทยาตามทัศนะของผู้เขียน ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งก็เป็นทัศนะกว้าง ๆ พิจารณาการจัดชั้นทางสังคมไทย ทั้งหมด หรือของสังคมเมืองหลวง การพิจารณาตามทัศนะดังกล่าว มีผลทำให้คนชนบท ซึ่งเป็นคนที่ เข้าใจกันทั่วไปว่าเป็นผู้ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ถูกจัดลำดับให้อยู่ในชั้นต่ำสุดของ โครงสร้างรูปปิระมิดแห่งชนชั้นของสังคมไทย

สำหรับผลงานของนักวิชาการชาวต่างประเทศชื่อ วินเดล (Wendell. 1968 : 410 - 415) ลักษณะโครงสร้างทางสังคมในกรุงเทพฯ โดยอาศัยผลการศึกษาวิจัยของกลุ่มนักวิจัยใน โครงการหนึ่งของ Human Relations Area Files ซึ่งตัวของเขามีส่วนร่วมอยู่ด้วยไว้ว่า ถ้านำ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้คือ ฐานะทางเศรษฐกิจ อำนาจทางการเมือง ระดับการศึกษา การมองชีวิต และภูมิหลังของครอบครัวมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการจัดช่วงชั้นแล้ว พบว่า สังคมกรุงเทพฯ จะมีชั้นทาง สังคมอยู่ 5 ระดับ คือ

1. ชั้นผู้ดีตระกูลสูง (Aristocracy) ซึ่งประกอบด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ต่าง ๆ หรือพวกขุนนางชั้นสูงได้รับมรดกตกทอดทั้งตำแหน่ง และอำนาจกันต่อ ๆ มา
 2. ชั้นหน้า (Elite) ประกอบด้วยผู้นำทางการเมือง ทางธุรกิจ หรือผู้นำในด้านที่มีความชำนาญพิเศษ (Profession)
 3. ชั้นกลางค่อนข้างสูง ได้แก่พวกพ่อค้า หรือพวกที่รับราชการระดับค่อนข้างสูง (White - Collar - Workers)
 4. ชั้นกลางค่อนข้างต่ำ ได้แก่พวกคนงานที่มีฝีมือ หรือพวกช่างฝีมือโดยตรง
 5. ชั้นต่ำ ได้แก่ผู้ที่เป็นแรงงานไม่มีฝีมือ หรือพวกที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างตามบ้าน และรวมถึงชาวนาที่ย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ เมื่อถึงระยะที่ห่างจากการเพาะปลูก
- การจัดช่วงชั้นในสังคมไทยปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากระบบชนชั้นศักดินาหรือระบบสมบูรณาญาสิทธิราชผสมกับระบบชนชั้นของสังคมปัจจุบัน การจัดลำดับช่วงชั้นในสังคมไทย

มักถือเอาเกียรติยศหรือฐานะทางสังคมเป็นเกณฑ์ เช่น ตระกูล ความสำเร็จในการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษาที่ได้รับ ลักษณะอาชีพที่มีเกียรติยศแตกต่างกัน เป็นต้น

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2513 : 115) ได้ให้ข้อสังเกตว่าเกียรติยศหรือฐานะของบุคคลในสังคมไทยมักจะเป็นผลมาจากการรวมของปัจจัยหลายอย่าง เช่น ถ้าได้รับการศึกษาสูง ก็จะช่วยให้มีโอกาสประกอบอาชีพที่มีเกียรติยศและอยู่ในตำแหน่งสูงมีรายได้มาก เป็นต้น รายละเอียดการแบ่งชนชั้นมีดังนี้ คือ

1. ในหลวง ราชนี หรือพระราชวงศ์ระดับสูง
2. คณะรัฐมนตรี รัฐบุรุษที่มีชื่อ คณะองคมนตรี
3. ข้าราชการชั้นผู้นำ ปลัดกระทรวง อธิบดี นายทหาร ตำรวจ ผู้นำทางการเมือง

การค้า และสังคม

4. บัณฑิตชนชั้นนำ ข้าราชการชั้นพิเศษทั่ว ๆ ไป อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ นักธุรกิจชั้นนำ นักหนังสือพิมพ์ผู้มีชื่อเสียง

5. ข้าราชการทั่ว ๆ ไป พ่อค้าประชาชน บัณฑิตชนในระดับกลาง
6. ข้าราชการชั้นจัตวา ชั้นตรี
7. เสมียนพนักงานชั้นต่ำ กรรมกรผู้มีฝีมือ
8. กรรมกรผู้ไร้ฝีมือ ชาวนา

ปัจจัยในการแบ่งชนชั้นทางสังคม มิได้คำนึงถึงเงินแต่อย่างเดียว แต่คำนึงถึงแบบแผนในการดำเนินชีวิตด้วย

อานนท์ อาภาภิรม ก็ได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการจัดชั้นทางสังคม ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับ ไพฑูรย์ เครือแก้ว คือการแบ่งช่วงชั้นทางสังคมนั้นได้ อาศัยวงศ์ตระกูล ครอบครัว ที่กำเนิดมา และสิ่งแวดล้อมอันประกอบด้วยสภาพทางเศรษฐกิจ การศึกษา อาชีพ และสถานที่อยู่อาศัย มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

สำหรับ ดร.ไพฑูรย์ ช่างเรียน (2516 : 76 - 77) ให้ความเห็นว่าการสังเกตโดยทั่ว ๆ ไป คนไทยเรายึดหลักในการแบ่งชั้นของสังคมไทย 3 ประการคือ

1. การศึกษา สิ่งนี้เห็นได้ชัดเจน คนไทยมักจะยกย่องผู้ที่ได้รับการศึกษาดี คือ ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นปณฺฑิตชน ไม่ว่าปณฺฑิตชนจะเสนอความคิดทำอะไรก็มักจะได้รับการยอมรับ เห็นคํ่าเห็นงามไปหมด โดยที่เราไม่ทราบว่ามีผู้ได้รับการศึกษาจริงหรือไม่

2. ฐานะทางการเงินและอำนาจ เมื่อได้รับการศึกษาผลต่อเนื่องมาคือฐานะทางการเงิน ซึ่งนำมาซึ่งอำนาจ เราคงจะเคยได้ยินว่าคนไทยยึดหลักทำงานราชการเป็นข้าแผ่นดิน ในสมัยก่อน หากใครได้เป็นเจ้าพระยาพานทอง มีนาพัน ๆ ไร่ ก็มีคนนับถือ สิ่งที่ตามมาคือ อภิสถิตต่าง ๆ ทุกคนมุ่งเข้าราชการ เพราะสังคมยอมรับ มีเกียรติ คนกราบไหว้ยกย่องให้ ปัจจุบันคนก็ยังนิยมเป็นข้าราชการ เพราะเขามีโอกาสที่จะยกฐานะของตนจากเสมียน เป็นหัวหน้ากองขึ้นไปเรื่อย ๆ หากเขามีความสามารถ เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าคนที่มีความรู้ทางงานดีต้องควบคู่ไปกับการศึกษาคํ่าด้วย ยิ่งสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ คนทั่วไปมักจะยกย่องว่าวิเศษไว้ก่อน ฐานะการเงินก็ดีขึ้นไปด้วย

3. อำนาจทางเศรษฐกิจ ฐานะการเงิน บุคคลอาจจะถูกจัดว่าอยู่ในชั้นไหนโดยมองฐานะภายนอกเท่านั้น เช่น คนที่มีรถเก๋งนั่ง มีบ้านช่องใหญ่โต มีข้าทาสบริวารมากมายก็ถูกจัดว่าอยู่ชั้นสูง บุคคลที่พบเห็นก็มักจะให้ความอ่อนน้อมยกย่องให้อยู่ในระดับสูงกว่าตน สิทธิพิเศษก็ตามมา

จากแนวคิดเห็นต่าง ๆ ของนักสังคมวิทยาที่ได้ให้เกณฑํ่าในการแบ่งชนชั้นทางสังคมออกเป็นระดับต่าง ๆ นั้น การศึกษา (Education) รายได้ (Income) อาชีพ (Occupation) และแบบแผนการดำเนินชีวิต (Style of Life) น่าจะนำมาแบ่งชั้นทางสังคมได้ แต่เนื่องจากเกณฑํ่าการแบ่งทางด้านอาชีพทางสังคมไทยยังไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ การศึกษา รายได้ และแบบแผนการดำเนินชีวิตมาใช้ในการแบ่งชั้นทางสังคมเท่านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนทางสังคมของครอบครัวและความเป็นชาย

ทัศนาศ ทองภักดี (2528) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กวัยรุ่นไทย พบว่า เด็กวัยรุ่นที่บิดามารดามีระดับเศรษฐกิจสูง มีความเชื่ออำนาจภายในตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่บิดามารดามีระดับเศรษฐกิจต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างจากเด็กวัยรุ่นที่บิดามารดามีระดับเศรษฐกิจปานกลาง และเด็กวัยรุ่นที่บิดามารดามีระดับเศรษฐกิจปานกลางมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองไม่แตกต่างจากเด็กวัยรุ่นที่บิดามารดามีระดับเศรษฐกิจต่ำ

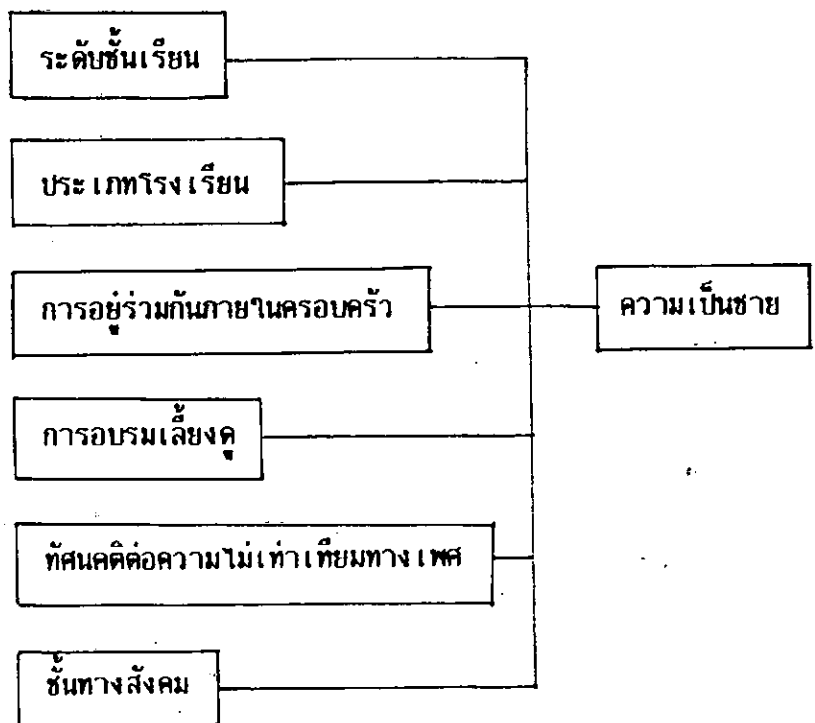
สุนทรี โคมิน (2522) พบว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือมีรายได้สูงมีความเชื่ออำนาจภายในตนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำหรือมีรายได้ต่ำ

สอดคล้องกับ แฟรงคลิน (Franklin, 1966) พบว่า นักเรียนที่มีชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าจะมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่านักเรียนที่มีชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยของ ทัศนาศ ทองภักดี สุนทรี โคมิน และ แฟรงคลิน พอจะชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน โดยที่มีระดับเศรษฐกิจและสังคมสูงมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่าผู้ที่ชั้นทางสังคมระดับต่ำ ซึ่งความเชื่ออำนาจภายในตน กับพฤติกรรมเครื่องมือที่แสดงถึงลักษณะของความเป็นชายตามความหมายของพาร์สันและเบลล์ หรือ เอเจนซี (Agency) ตามความหมายของ บาร์แกน ก็ตาม มีลักษณะของการกระทำที่มีจุดเริ่มต้นจากตนเอง มีตนเองเป็นหลักทั้งสิ้น เป็นไปได้ว่าผู้ที่อยู่ในชั้นทางสังคมของครอบครัวระดับสูง อาจจะมีความเป็นชายมากกว่าผู้ที่อยู่ในชั้นทางสังคมระดับต่ำ แต่อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของชั้นทางสังคมของครอบครัวเพียงประการเดียว อาจจะไม่เพียงพอ ดังที่ ประภาพรณ วงศาโรจน์ (2532) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์รกร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น พบว่า การพัฒนาเอกลักษณ์ของวัยรุ่นที่นิยามตนว่ากระเทย มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการมีความชอบในบทบาทข้ามเพศ การกระทำบทบาทข้ามเพศการมีบุคลิกคล้ายหญิง และความพึงพอใจในบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งการจะสร้างเอกลักษณ์รกร่วมเพศเหล่านี้ไว้ได้อย่างไรนั้น ชลธิชา ศาลิคุบ

(2532) ได้ทำการศึกษากระบวนการพัฒนา และสร้างเอกลักษณ์ของหนึ่งไร่ร่วมเพศ พบว่า บัณฑิตเอื้อที่เป็นตัวส่งเสริมให้ทอดทิ้งก้าวไปบนทางที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัว สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และโอกาสในการพบปะผู้เบี่ยงเบน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่สำคัญอยู่ 2 ประการคือ ประการแรก ความเป็นชายจะแตกต่างกัน เมื่อชั้นทางสังคมแตกต่างกัน แต่ที่พบความแตกต่างเฉพาะผู้ที่อยู่ในชั้นทางสังคมของครอบครัวระดับสูงกับผู้ที่อยู่ในชั้นทางสังคมของครอบครัวระดับต่ำ อาจเป็นเพราะแบบสอบถามไม่สามารถแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสอบถามชั้นทางสังคมของครอบครัวขึ้นใหม่ ประการที่สอง ชั้นทางสังคมของครอบครัวมิได้ส่งผลโดยตรงต่อลักษณะของความเป็นชาย แต่กลับไปขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของบุคคล เพื่อให้เกิดความกระจ่างขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำชั้นทางสังคมของครอบครัวมาเป็นตัวแปรหนึ่งในงานวิจัยนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบความคิด (Conceptual Framework)

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า *

1. นักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายต่างกัน
2. นักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายต่างกัน
3. นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชาย
4. นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิงมีความเป็นชายต่างกัน
5. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา และนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามีความเป็นชายต่างกัน
6. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา มีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดา
7. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดา
8. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดาและนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับมารดา มีความเป็นชายต่างกัน
9. นักเรียนวัยรุ่นชายมีรับการอบรมเลี้ยงดูปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายต่างกัน
10. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายต่างกัน
11. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน
12. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน
13. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน
14. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นตามตัวแปรต่าง ๆ อันได้แก่ ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคม วิธีดำเนินการแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

✓ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา มาโดยตลอดระยะ 5 ปีที่ผ่านมา

✓ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนบพิตรพิมุข และโรงเรียน

บางกะปิ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา มาโดยตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา จำนวน 420 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมวลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ($\alpha = .05$) ซึ่งเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 397 คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : ไม่มีเลขหน้า) ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 420 คน เพื่อสะดวกในการแบ่งกลุ่ม

ขั้นที่ 2 สุ่มชื่อโรงเรียนจากโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิงอย่างละ 1 โรงเรียน และโรงเรียนสหศึกษา 2 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จากโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิงชั้นละ 1 ห้อง และจากโรงเรียนสหศึกษาชั้นละ 2 ห้อง คัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่ถูกต้องออก และสุ่มนักเรียนแยกชายและหญิงมาอย่างละ 35 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1)

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามเพศ
ประเภทโรงเรียน ชื่อโรงเรียนและชั้นเรียน

เพศ	ประเภท โรงเรียน	ชื่อ โรงเรียน	ชั้นเรียน			รวม
			ม.2	ม.4	ม.6	
ชาย	ชาย	ไตรมิตรวิทยาลัย	35	35	35	105
	สหศึกษา	ปัญญารคุณ บางกะปิ	35	35	35	105
หญิง	หญิง	สตรีวัดสระพัง	35	35	35	105
	สหศึกษา	ปัญญารคุณ บางกะปิ	35	35	35	105
รวม			105	105	105	420

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนบุคคล เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียน
วัยรุ่นในเรื่อง ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

/ ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความเป็นชาย ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงของ นิตยกุล อรรถนุพรรณ (2529) โดยอาศัยลักษณะของชายมากกว่าลักษณะของหญิงตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ปีการศึกษา 2529 สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงกับลักษณะของชายและลักษณะของหญิง ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย และลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงไม่แตกต่างกัน มีลักษณะ เป็นมาตราประ เมีนค่า 6 ระดับ

/ ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู ได้จากการปรับปรุงแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของ กัน แพเพชร (2517) ลักษณะเป็นมาตราประ เมีนค่า 5 ระดับ

/ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ ผู้วิจัยสร้างเอง มีลักษณะเป็นมาตราประ เมีนค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความทางบวกและทางลบ

/ ตอนที่ 5 เป็นแบบวัดชั้นทางสังคมประ เมีนได้จากการศึกษา รายได้ การประ เมีนฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

7.1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามรายละเอียดส่วนบุคคล

เป็นข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามตัวแปรที่ศึกษาโดยศึกษาจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความเป็นชาย
แบบทดสอบนี้ผู้วิจัยปรับปรุงมาจาก นิตยกุล อรรถนุพรรณ (2529) โดยมี
ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาย โดยเฉพาะ
ของนิตยกุล อรรถนุพรรณ (2529)

1.2 สร้างนิยามพฤติกรรมที่แสดงความเป็นชายในรูปนิยามปฏิบัติการ

1.3 คัดเลือกลักษณะของชายมากกว่าลักษณะของหญิงตามการรับรู้ของกลุ่มนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ปีการศึกษา 2529 สังกัดกรมสามัญศึกษา จากงานวิจัยของ
นิตยกุล อรรถนุพรรณ ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของ
หญิง 29 ลักษณะ กับลักษณะของชายและลักษณะของหญิง ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย
และลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงไม่แตกต่างกัน 8 ลักษณะ รวมเป็น 37 ลักษณะ (ดูภาพผนวก ข.
ตาราง 28 - 29)

1.4 นำลักษณะทั้ง 37 ลักษณะมาให้นักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนชินโรสวิทยาลัย
จำนวน 126 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา โดยแยกเป็นนักเรียนเพศหญิง
63 คน นักเรียนเพศชาย 63 คน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ชั้นละ 42 คน ให้นักเรียน
กลุ่มนี้ประเมินว่าลักษณะทั้ง 37 ลักษณะนี้ เป็นลักษณะของความเป็นชายและลักษณะของความเป็นหญิง
มากน้อยเพียงใด โดยแยกเป็น 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามว่าลักษณะทั้ง 37 ลักษณะนี้เป็นลักษณะของ
ความเป็นชายมากน้อยเพียงใด กับแบบสอบถามว่าลักษณะทั้ง 37 ลักษณะนี้เป็นลักษณะของความเป็น
หญิงมากน้อยเพียงใด

1.5 พิจารณาแต่ละลักษณะคัดเลือกลักษณะที่วัยรุ่นประเมินว่าเป็นลักษณะของ
ความเป็นชายสูงกว่าประเมินว่าเป็นลักษณะของความเป็นหญิง อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05
ได้จำนวน 27 ลักษณะ

1.6 นำลักษณะที่ได้ในข้อ 1.5 มาสร้างเป็นแบบทดสอบความเป็นชาย ลักษณะ
เป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 27 ข้อ

2. ตัวอย่างแบบทดสอบความเป็นชาย

นักเรียนมีลักษณะต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลักษณะ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ค่อนข้าง มาก	มาก	มากที่สุด
มีความคิดสร้างสรรค์ ควบคุมสติได้ในยามคับขัน						

3. วิธีตอบแบบทดสอบความเป็นชาย

ให้นักเรียนวัยรุ่นทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะที่เป็นจริง
ของนักเรียน

นักเรียนมีลักษณะต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลักษณะ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ค่อนข้าง มาก	มาก	มากที่สุด
มีความคิดสร้างสรรค์ ควบคุมสติได้ในยามคับขัน	/			/		

4. เกณฑ์การให้คะแนน

น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
ค่อนข้างน้อย	ให้ 3 คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้ 4 คะแนน
มาก	ให้ 5 คะแนน
มากที่สุด	ให้ 6 คะแนน

5. การหาคุณภาพของแบบทดสอบความเป็นชาย

5.1 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผศ.ดร.ปรีชา ธรรมารศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร และ ผศ.ประณต เค้าฉิม พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

5.2 นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนพระโขนง-วิทยาลัย ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีคุณลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 144 คน

5.3 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างไปพร้อมกัน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation) ได้ค่า r ตั้งแต่ 0 ถึง .7 จากนั้นคัดเลือกข้อที่มีค่า r ตั้งแต่ .2 ขึ้นไปได้ทั้งสิ้น 25 ข้อ (ดูภาพผนวก ข ตาราง 30)

5.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่คัดเลือกจากข้อ 5.3 โดยใช้แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบทดสอบเท่ากับ .8399

5.5 รวบรวมข้อความที่คัดเลือกได้แล้วจากข้อ 5.3 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการงานวิจัยนี้

ตอนที่ 3 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู

แบบทดสอบนี้ปรับปรุงมาจากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของ ถิ่น แพเพอร์ (2517) ตามแนวคิดของโรเจอร์ (Rogers. 1972 : 177) เพื่อใช้ในงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะของแบบทดสอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงลักษณะพฤติกรรมของบิดามารดาที่ใช้อบรมเลี้ยงดูหรือปฏิบัติต่อบุตร 3 แบบ คือ

แบบปล่อยปละละเลย หรือทอดทิ้ง แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป

แบบละ 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ วิเคราะห์ความคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละประเภท ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	0.9830
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	0.9855
การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป	0.9945

นอกจากนี้ ยังได้ถูกตัดแปลงไปใช้งานวิจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น งานวิจัยของสุกัญญา กลุ่ (2523) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก และการอบรมเลี้ยงดู ตามการรายงานของตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาครู ลักษณะ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และประกอบด้วยข้อความในลักษณะเดียวกัน ได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละแบบ ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	0.83
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	0.83
การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป	0.97

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของ ถิ่น แพเพอร์ เหมาะสมที่จะนำมาปรับปรุงใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง จึงได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของ ถิ่น แพเพอร์ มาปรับปรุงข้อความบางข้อความให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

1.2 นำแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูนี้ไปทดสอบกับนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนพระโขนง-วิทยาลัย ทั้งเพศชายและ เพศหญิงที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 144 คน

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบทดสอบแต่ละการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	.8392
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	.9118
การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป	.7782

การแบ่งการอบรมเลี้ยงดู ใช้คะแนนรวมของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ โดยกำหนดเกณฑ์ว่านักเรียนวัยรุ่นคนใดได้คะแนนการอบรมเลี้ยงดูคล้ายค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) ของตอนหนึ่งตอนใดแล้วได้คะแนนมากกว่าตอนรองลงมาไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน จะถือว่านักเรียนวัยรุ่นคนนั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบที่ได้คะแนนสูงสุดนั้น การใช้คะแนนการอบรมเลี้ยงดูคล้ายค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด เพื่อให้ได้คะแนนตรงกับความเป็นจริง และการที่ถือความแตกต่าง 5 คะแนน หรือเท่ากับคะแนนเต็มของหนึ่งพฤติกรรมนั้น เพื่อจะได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามแบบของการอบรมเลี้ยงดูได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

ตาราง 2 แสดงการแบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดู

คนที่	คะแนนการอบรมเลี้ยงดู			คะแนนการอบรมเลี้ยงดู-ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด			ประเภทการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับ
	ปล่อยปละ ละเลย	ประชา- ธิปไตย	ปกป้อง คุ้มครอง มากเกินไป	ปล่อยปละ ละเลย	ประชา- ธิปไตย	ปกป้องคุ้มครอง มากเกินไป	
				-4.36	-4.02	-5.07	
1	31	83	56	26.64	<u>78.98</u>	50.93	ประชาธิปไตย
2	53	55	76	48.64	50.98	<u>70.93</u>	ปกป้องคุ้มครอง - มากเกินไป
3	87	70	65	<u>82.64</u>	65.98	59.93	ปล่อยปละละเลย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความ

ไม่เท่าเทียมทางเพศ

1.2 เขียนนิยามที่แสดงถึงทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศในรูป

นิยามปฏิบัติการ

1.3 นำแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ครอบครัว และการเมือง มาสอบถามนักเรียนโรงเรียนชินรสิทธิ์วิทยาลัย จำนวน 36 คนที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

1.4 นำข้อความที่ได้จากข้อ 1.1 และคำตอบที่ได้จาก ข้อ 1.3 มาสร้างเป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ มีลักษณะ เป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความทางบวกและข้อความทางลบจำนวน 53 ข้อ

2. ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
<u>ข้อความทางบวก</u>					
- ชายต้อง เป็นช้างเท้าหน้า					
หญิงต้อง เป็นช้างเท้าหลัง					
<u>ข้อความทางลบ</u>					
- ชายหญิงควรมีโอกาสในการศึกษาเท่ากัน					

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนวัยรุ่นค้นหาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
- ชายต้อง เป็นช้างเท้าหน้า					/
หญิงต้อง เป็นช้างเท้าหลัง		/			
- ชายหญิงควรมีโอกาสในการศึกษาเท่ากัน	/				

4. เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก

น้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน
น้อย	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มาก	ให้ 2 คะแนน
มากที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ข้อความทางลบ

น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน

5. การแปลความหมายข้อมูล

นักเรียนแต่ละคนต้องทำแบบสอบถามทั้งฉบับทุกข้อ แล้วรวมคะแนนทั้งหมดแปลผล ดังนี้

ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ หมายถึง ผู้ได้คะแนนแบบวัดทัศนคติต่อความ

ไม่เท่าเทียมทางเพศอยู่ในกลุ่ม 25% ของผู้ได้คะแนนต่ำสุด

ทัศนคติไม่ติดต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ หมายถึง ผู้ได้คะแนนแบบวัดทัศนคติต่อ

ความไม่เท่าเทียมทางเพศอยู่ในกลุ่ม 25% ของผู้ได้คะแนนสูงสุด

6. การหาคุณภาพของแบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

6.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้แก่ ผศ.ดร.ปรีชา ธรรมมา

รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร และผศ.ประนิต คำฉิม พิจารณาตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

6.2 นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วทดสอบกับนักเรียนมัธยมโรงเรียน

ยานนาวาเวชวิทยาคม ที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำนวน 108 คน

6.3 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างไปพร้อมกัน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation) ได้ค่า r ตั้งแต่ .2 ถึง .8 จากนั้นคัดเลือกข้อความที่มีค่า r ตั้งแต่ .23 ขึ้นไป ได้จำนวน 49 ข้อ (ดูภาคผนวก ข ตาราง 31) แบ่งเป็น

ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศด้านเศรษฐกิจจำนวน 13 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 ถึง 13

ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศด้านการศึกษาจำนวน 10 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 14 ถึง 23

ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศด้านครอบครัวจำนวน 13 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 24 ถึง 36

ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศด้านการเมืองจำนวน 13 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 37 ถึง 49

6.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกมาจากข้อ 6.3 โดยใช้ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามเท่ากับ .9441

6.5 รวบรวมข้อความที่คัดเลือกได้จากข้อ 6.4 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยนี้

ตอนที่ 5 แบบวัดชั้นทางสังคม

แบบวัดชั้นทางสังคม วัดจากการศึกษา รายได้ การประ เมีนฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิตโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นทางสังคมโดยเฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รายได้ การประ เมีนฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต

1.2 เขียนนิยามที่แสดงชั้นทางสังคมในรูปนิยามปฏิบัติการโดยใช้ความรู้ จากข้อ 1.1

1.3 สร้างข้อความเป็นคำถามเกี่ยวกับชั้นทางสังคมโดยแยกเป็นคำถาม เกี่ยวกับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัว รายได้รวมของครอบครัว การประ เมีนฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งจะกล่าวทีละหัวข้อ ดังนี้

การศึกษา เป็นการศึกษาก่อนหน้าหน้าครอบครัว ลักษณะ เป็น Check List โดย
พิจารณาจากโครงการสำรวจภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรของกรุงเทพฯ ปี 2528
(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2526 : 68) พบว่า

ร้อยละ 13.1 ของหัวหน้าครอบครัวไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียน

ร้อยละ 5.9 เรียนต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ร้อยละ 62.7 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ร้อยละ 18.1 เรียนสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ดังนั้น จึงแบ่งการศึกษากออกเป็น 3 ระดับ คือ

ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

ตัวอย่าง

- หัวหน้าครอบครัวของนักเรียนจบการศึกษาสูงสุดระดับใด

[] ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

[] ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

วิธีการตอบ

ให้นักเรียนวัยรุ่นทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] ที่ตรงกับความเป็นจริง

- หัวหน้าครอบครัวของนักเรียนจบการศึกษาสูงสุดระดับใด

[] ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

[] ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	กำหนด 1 คะแนน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	กำหนด 2 คะแนน
ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป	กำหนด 3 คะแนน

รายได้ เป็นข้อความเกี่ยวกับรายได้รวมทั้งหมดของครอบครัว มีลักษณะ เป็น Check List โดยถือเอารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัวของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้จากการสำรวจรายได้เฉลี่ยของประชากรต่อเดือนต่อครอบครัว ในปี 2530 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2531) มีรายได้เฉลี่ยจำนวน 7,410 บาทต่อเดือนต่อครอบครัว ดังนั้น จึงแบ่งรายได้ออกเป็น 3 ระดับ คือ

- น้อยกว่า 5,000 บาท ต่อเดือนต่อครอบครัว
- 5,000 - 10,000 บาท ต่อเดือนต่อครอบครัว
- มากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือนต่อครอบครัว

ตัวอย่าง

- ครอบครัวของนักเรียนมีรายได้รวมทั้งหมดต่อเดือนเป็นเงินเท่าใด
 - [] น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
 - [] 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน
 - [] มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

วิธีการตอบ

- ให้นักเรียนวัยรุ่นทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] ที่ตรงกับความเป็นจริง
- ครอบครัวของนักเรียนมีรายได้รวมทั้งหมดต่อเดือนเป็นเงินเท่าใด
 - [] น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
 - [] 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน
 - [] มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

เกณฑ์การให้คะแนน

น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	กำหนด 1 คะแนน
5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน	กำหนด 2 คะแนน
มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	กำหนด 3 คะแนน

การประเมินฐานะตนเอง เป็นวิธีการศึกษาการจัดชั้นทางสังคมโดยอาศัยความรู้สึก
ของบุคคลว่าตนอยู่ในระดับใด ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

ครอบครัวฐานะยากจน

ครอบครัวฐานะปานกลาง

ครอบครัวฐานะดี

ตัวอย่าง

- นักเรียนคิดว่าครอบครัวของนักเรียนอยู่ในฐานะใด

[] ครอบครัวฐานะยากจน

[] ครอบครัวฐานะปานกลาง

[] ครอบครัวฐานะดี

เกณฑ์การให้คะแนน

ครอบครัวฐานะยากจน	กำหนด 1 คะแนน
ครอบครัวฐานะปานกลาง	กำหนด 2 คะแนน
ครอบครัวฐานะดี	กำหนด 3 คะแนน

แบบแผนการดำเนินชีวิต เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะหรือสภาพภายในครอบครัว
ที่เกี่ยวกับปัจจัยสี่ อันได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค รวมทั้งการพักผ่อน
หย่อนใจและสิ่งฟุ่มเฟือยต่าง ๆ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ขั้นตอนการดำเนินการ มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการดำเนินชีวิต
2. เขียนนิยามที่แสดงถึงแบบแผนการดำเนินชีวิตในรูปนิยามปฏิบัติการ
3. สร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการที่ได้จากข้อ 2 และจากการสัมภาษณ์นักเรียนวัยรุ่น 30 คน จากโรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย โดยแบ่งเป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวร่ำรวย นักเรียนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปานกลาง และนักเรียนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวยากจน กลุ่มละ 10 คน โดยคัดเลือกนักเรียนที่มาจากครอบครัวร่ำรวย 10 คน และนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ค้างชำระค่าเล่าเรียนบ่อยครั้งที่สุด 10 คนโดยทางโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกให้ ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวปานกลางคัดเลือกจากนักเรียนที่มีได้อยู่ในกลุ่มทั้งสองที่กล่าวมา หัวข้อในการสัมภาษณ์จะถามเกี่ยวกับลักษณะที่อยู่อาศัย อุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ กิจกรรมที่กระทำ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว นาคาตอบที่แตกต่างกันมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 60 ข้อ

ตัวอย่าง แบบแผนการดำเนินชีวิต

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง และทำเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง กรุณาตอบทุกข้อ

(0) บ้านของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร

_____ เป็นตึกแถว

_____ มีสระน้ำ

_____ มีสนามหญ้า

วิธีตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง และทำเครื่องหมาย

หน้าข้อที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง กรุณาตอบทุกข้อ

(0) บ้านของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร

_____ เป็นคึกแถว

_____ มีสระน้ำ

_____ มีสนามหญ้า

เกณฑ์การให้แต้ม

เครื่องหมาย / 1 อันได้ความถี่เท่ากับ 1

เครื่องหมาย X 1 อันได้ความถี่เท่ากับ 0

การแปลงความถี่มาเป็นคะแนน

พิจารณาจากความถี่ทั้งหมดของแบบทดสอบการดำเนินชีวิต ดังนี้

ผู้ได้ความถี่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด ($\bar{X} - 1SD$)

กำหนด 1 คะแนน

ผู้ได้ความถี่ตั้งแต่ค่าเฉลี่ยลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด ($\bar{X} - 1SD$) ถึง

ค่าเฉลี่ยบวกค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด ($\bar{X} + 1SD$) กำหนด 2 คะแนน

ผู้ได้ความถี่สูงกว่าค่าเฉลี่ยบวกค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด ($\bar{X} + 1SD$)

กำหนด 3 คะแนน

การหาคุณภาพของแบบสอบถามการดำเนินชีวิต

1. นำแบบสอบถามการดำเนินชีวิตไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

ผศ.ดร. ปรีชา ธรรมมา รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร และผศ.ประณต คำลิม พิจารณาดูตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียน

ยานนาเวศวิทยาคม ที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำนวน 108 คน

3. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ไปพร้อมกัน โดยการหาค่าสหพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation) ได้ค่า r ตั้งแต่ .1 ถึง .7 จากนั้นคัดเลือกคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ .23 ขึ้นไป ได้จำนวน 50 ข้อ (ดูภาคผนวก ข ตาราง 32)

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกแล้วจากข้อ 6.3 โดยใช้สูตร K.R.20 ของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9072

2. การพิจารณาชั้นทางสังคม

การพิจารณาชั้นทางสังคมพิจารณาจาก การศึกษา รายได้ การประเมินฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยให้หน้าหนักคะแนนในอัตราส่วนเท่ากัน การแบ่งชั้นทางสังคมใช้ผลบวกของทั้ง 4 ส่วน คือ คะแนนจากการศึกษา คะแนนจากรายได้ คะแนนการประเมินฐานะตนเอง และคะแนนจากแบบสอบถามแบบแผนการดำเนินชีวิต ดังนั้น คะแนนรวมทั้งหมดจะมีตั้งแต่ 4 - 12 คะแนน แบ่งได้ดังนี้

ชั้นทางสังคมระดับต่ำ หมายถึง ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 4 - 6 คะแนน และได้คะแนนสูงสุดอย่างมาก 1 ส่วน คะแนนต่ำสุดอย่างน้อย 2 ส่วน

ชั้นทางสังคมระดับกลาง หมายถึง ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 7 - 9 คะแนน และได้คะแนนสูงสุดอย่างมาก 2 ส่วน คะแนนต่ำสุดไม่เกิน 2 ส่วน

ชั้นทางสังคมระดับสูง หมายถึง ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 10 - 12 คะแนน และได้คะแนนสูงสุดอย่างน้อย 2 ส่วน คะแนนต่ำสุดไม่เกิน 1 ส่วน

ตัวอย่าง การคิดคะแนนเพื่อแบ่งชั้นทางสังคม

สมมตินาย ก มีบิดาเป็นผู้นำครอบครัวและจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายได้รวมของครอบครัว 4,000 บาท แบบแผนการดำเนินชีวิตอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยลบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด ($\bar{X} - 1SD$) และประเมินฐานะตนเองว่าอยู่ในฐานะยากจน

ดังนั้น คะแนนของนาย ก จึงเท่ากับ

$$2 + 1 + 1 + 1 = 5$$

คะแนนของนาย ก = 5 คะแนน และได้คะแนนต่ำสุด 3 ส่วน เพราะฉะนั้น นาย ก อยู่ในชั้นทางสังคมระดับต่ำ

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนเพื่อกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการสอบ
2. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบและผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม
4. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวิธีทำแบบทดสอบความเป็นชาย แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ แบบวัดชั้นทางสังคม และแบบสอบถามทั่วไปจนนักเรียนทุกคนเข้าใจ จึงเริ่มทำการสอบ
5. นำแบบสอบทุกฉบับในกลุ่มตัวอย่างมาแล้วนำผลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจคะแนนแบบทดสอบความเป็นชาย แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และแบบวัดชั้นทางสังคมตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. แยกประเภทแบบสอบจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ที่วิเคราะห์
3. หาค่าสถิติพื้นฐานในการตรวจหาคะแนนแบบทดสอบความเป็นชาย แบบทดสอบ

การอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และแบบวัดชั้นทางสังคม

4. ศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นเพศชายและ เพศหญิงในแต่ละเพศ ที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ

5. เปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นตามสมมติฐาน ข้อ 3, 4 ,11 และ 12 โดยใช้สถิติทดสอบ (t - test)

6. เปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นตามสมมติฐาน ข้อ 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13 และ 14 โดยใช้สถิติทดสอบ (F - test)

๘ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามโดย

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2523 : 40) สูตรที่ใช้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

1.2 ค่าความแปรปรวนและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Variance and Standard Deviation) (อังคณา สายยศ. 2533 : 33 - 39) สูตรที่ใช้

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
 S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร t - test (ลิ้น สายยศ และ
 อังคณา สายยศ. 2528 : 215) สูตรที่ใช้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	X_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	X_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

2.2 ทาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีสูตร

2.2.1 สูตรแอลฟา โคเอฟิเชียน (Alpha Coefficient)

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132) สูตรที่ใช้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_c^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม
	S_c^2	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ

2.2.2 สูตร K.R. 20 สูตรที่ใช้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_c^2}{S_t^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
- S_L^2 แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ
- S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

2.3 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ (Item - Test Correlation) โดยใช้วิธีของเพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 125) สูตรที่ใช้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] - [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{xy} แทน ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
- X แทน คะแนนเป็นรายข้อของแต่ละคน
- Y แทน คะแนนรวมทุกข้อของแต่ละคน
- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มตามการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement)
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 129) สูตรที่ใช้

$$\sigma_e = \sigma_o \sqrt{1 - r_{tt}}$$

- เมื่อ σ_e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด
 σ_o แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการสอบ
 r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มให้ t - test
 (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2523 : 178 - 180) สูตรที่ใช้

$$\text{ในการนี้ } \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \text{ หรือ } n_1 = n_2$$

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

ในกรณี $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ และ $n_1 \neq n_2$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left\{ \frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right\}^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน สถิติซึ่งมีการแจกแจงแบบ t
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนสำหรับกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

4.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยอาศัย
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และ
ทดสอบหาค่า เอฟ (F - test) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2523 : 152 - 153)

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (Between Group)	$k - 1$	$SS_B = \sum_{j=1}^k \frac{T_j^2}{n_j} - \frac{T^2}{N}$	$MS_B = \frac{SS_B}{k - 1}$	$F = \frac{MS_B}{MS_W}$
ภายในกลุ่ม (Within Group)	$N - k$	$SS_W = SS_T - SS_B$	$MS_W = \frac{SS_W}{N - k}$	
รวมทั้งหมด (Total)	$N - 1$	$SS_T = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2 - \frac{T^2}{N}$		

เมื่อ T แทน ผลรวมของคะแนน j ค่าในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

$\sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองทุก ๆ ค่าในทุกกลุ่มตัวอย่าง

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

T แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

T^2 แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

หาค่า F ที่ได้จากการคำนวณไปเปรียบเทียบกับค่า F ที่เปิดได้จากตาราง โดย

$df = (k - 1), (N - k)$ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ถ้าพบว่า F - test มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
เพื่อหาค่าใดแตกต่างกัน โดยใช้ Student q - Statistic และ Newman - Keuls Method
(วิเชียร เกตุสิงห์. 2526 : 86)

$$\bar{q} = \frac{\bar{T}_j - \bar{T}_i}{\sqrt{\frac{MS_w}{n}}}$$

$$df = N - k$$

เมื่อ $\bar{q}$ แทน ค่าสถิติ q
 $\bar{T}_j$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มมาก
 $\bar{T}_i$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มน้อย
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
 n แทน ตัวกลางฮาร์โมนิคของจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในกรณีแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean Square
MS _w	แทน	Mean Square Within - groups
n	แทน	ค่ากลางฮาร์โมนิคของจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน
F	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน F - Distribution
r	แทน	ขั้นที่คะแนนเฉลี่ยอยู่ห่างกัน
q	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน q - Studentized Range
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน t - Distribution
*	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศตามตัวแปรตัวแปรระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคม

ส่วนที่ 1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศตามตัวแปร แบ่งเป็น

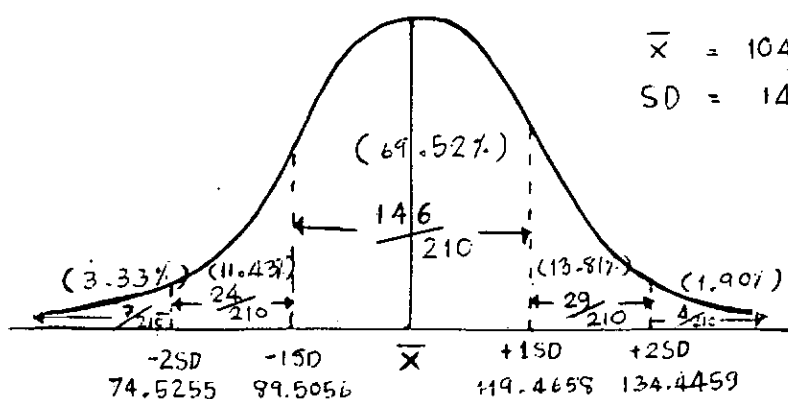
1. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ด้วยวิธี $t - test$
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวน ($F - test$)
3. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่เมื่อค่าของการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยวิธี Student $q - Statistic$ แบบ Newman Keuls Method

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียน
วัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนชายและหญิง แยกตามพื้นที่
ได้ดังปกติ

เพศ	สัดส่วนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นเมื่อแยกตามพื้นที่ที่ได้ดังปกติ				
	$<(\bar{X} - 2 \text{ SD})$	$(\bar{X} - 2 \text{ SD})$ ถึง $(\bar{X} - \text{SD})$	ตั้งแต่ $(\bar{X} + \text{SD})$ ถึง $(\bar{X} - \text{SD})$	$<(\bar{X} + \text{SD})$ ถึง $(\bar{X} + 2 \text{ SD})$	$>(\bar{X} + 2 \text{ SD})$
ชาย	7 (3.33 %) 210	24 (11.43 %) 210	146 (69.52 %) 210	29 (13.81 %) 210	4 (1.90 %) 210
หญิง	5 (2.38 %) 210	25 (11.90 %) 210	148 (70.48 %) 210	31 (14.76 %) 210	1 (.48 %) 210

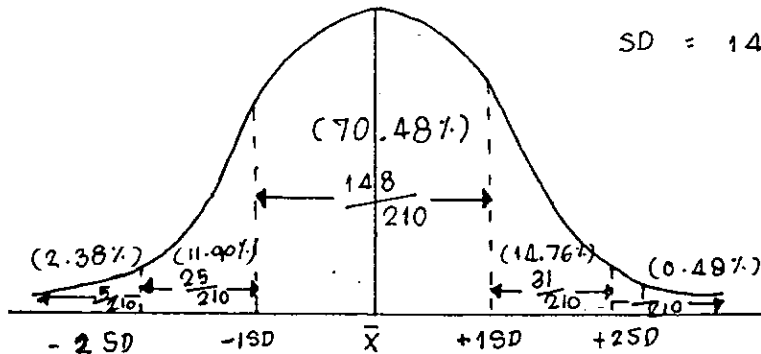

คะแนน

ภาพประกอบ 2 แสดงสัดส่วนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นชายแยกตามพื้นที่ที่ได้ดังปกติ

$$\bar{X} = 97.3810 \text{ คะแนน}$$

$$SD = 14.3590 \text{ คะแนน}$$

คะแนน 88.6630 83.0220 97.3810 111.7400 126.0990

ภาพประกอบ 3 แสดงสัดส่วนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นหญิงแยกตามพื้นที่ที่ได้บังคับ

ข้อมูลจากตาราง 3 และภาพที่ 2 - 3 แสดงสัดส่วนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศแยกตามพื้นที่ที่ได้บังคับบังคับดังนี้ สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 2SD)$ เท่ากับ 7/210 คิดเป็นร้อยละ 3.33 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนนตั้งแต่ $(\bar{X} - 2SD)$ ถึง $<(\bar{X} - 1SD)$ เท่ากับ 24/210 คิดเป็นร้อยละ 11.43 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนนระหว่างค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด $[(\bar{X} - 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 1SD)]$ เท่ากับ 146/210 คิดเป็นร้อยละ 69.52 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $<(\bar{X} + 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 2SD)$ เท่ากับ 29/210 คิดเป็นร้อยละ 13.81 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 2SD)$ เท่ากับ 4/210 คิดเป็นร้อยละ 1.90 โดยมีค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนชายเท่ากับ 104.4857 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 14.9801 และสัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 2SD)$ เท่ากับ 5/210 คิดเป็นร้อยละ 2.38 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนนตั้งแต่ $(\bar{X} - 2SD)$ ถึง $<(\bar{X} - 1SD)$ เท่ากับ 25/210 คิดเป็นร้อยละ 11.90 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนนระหว่างค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัด $[(\bar{X} - 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 1SD)]$ เท่ากับ 148/210 คิดเป็นร้อยละ 70.48 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 2SD)$ เท่ากับ 31/210 คิดเป็นร้อยละ 14.76 สัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 2SD)$ เท่ากับ 1/210 คิดเป็นร้อยละ .48 โดยมีค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนหญิงเท่ากับ 97.3810 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.3590

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียน
วัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศตามตัวแปรต่าง ๆ

1. การวิเคราะห์คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศ
ในระดับชั้นเรียนต่างกัน

เพศชาย

1.1 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างกัน

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	691.0571	345.5286	1.5478
ภายในกลุ่ม	207	46209.4000	223.2338	
รวม	209	46900.4571		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 4 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียน
ต่างกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นชายในระดับ
ชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

เพศหญิง

1.2 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกัน

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2916.1238	1458.0619	7.5125**
ภายในกลุ่ม	207	40175.4000	194.0841	
รวม	209	43091.5238		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 5 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 เพื่อทดสอบว่าคะแนนความเป็นชายระหว่างระดับชั้นเรียนของนักเรียนวัยรุ่นหญิงมีค่าบ้างที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบโดยวิธี Newman Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 6

1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนักเรียนวัยรุ่นในระดับชั้นเรียนต่างกันด้วยวิธี Newman Keuls

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างนักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกัน

ระดับชั้นเรียน		มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 6
	$\bar{x}$	92.3571	98.5143	101.2714
มัธยมศึกษาปีที่ 2	92.3571	-	6.1572**	8.9143**
มัธยมศึกษาปีที่ 4	98.5143	-	-	2.7571
มัธยมศึกษาปีที่ 6	101.2714	-	-	-
r		2		3
ค่าสถิติ q	$\alpha = .05$	-	2.77	3.31
$q_{\alpha}(r, 207)$	$\alpha = .01$	-	3.64	4.12
ค่าผลต่างวิกฤต	$\alpha = .05$	-	4.6124	5.5116
$q_{\alpha}(r, 207) \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	$\alpha = .01$	-	6.0610	6.8603

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

2. การวิเคราะห์คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศ
แบ่งตามประเภทโรงเรียน

เพศชาย

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ด้วยวิธี t - test

ตาราง 7 เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย
ในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนชาย

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	SD	t
นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา	105	108.5714	14.308	4.10***
นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชาย	105	100.4000	14.578	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่า
นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อ 3

เพศหญิง

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ด้วยวิธี t - test

ตาราง 8 เปรียบเทียบมัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน
สหศึกษาและโรงเรียนหญิง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	SD	t
นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา	105	101.8381	14.398	4.72***
นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิง	105	92.9238	12.920	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่า
นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อ 4

3. การวิเคราะห์คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา

เพศชาย

3.1 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	711.2724	355.6362	1.5138
ภายในกลุ่ม	207	46189.1847	223.1362	
รวม	209	46900.4571		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 9 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดาดังกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5, 6 และ 7

เพศหญิง

3.2 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา
และ/หรือมารดา

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา
และ/หรือมารดา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	747.7110	373.8555	1.8276
ภายในกลุ่ม	207	42343.8128	204.5595	
รวม	209	43091.5238		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 10 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา
และ/หรือมารดาดังกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียน
วัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่
ร่วมกับมารดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 8

4. การวิเคราะห์ความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

เพศชาย

4.1 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	139.5636	69.7818	.3153
ภายในกลุ่ม	169	37403.8492	221.3246	
รวม	171	37543.4128		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 11 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ แบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9

เพศหญิง

4.2 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรม
เลี้ยงดูต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	590.3846	295.1923	1.5173
ภายในกลุ่ม	171	33268.4889	194.5526	
รวม	173	33858.8736		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 12 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ แบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 10

5. การวิเคราะห์คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศต่างกัน ,

เพศชาย

5.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มด้วยวิธี t - test

ตาราง 13 เปรียบเทียบมัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	SD	t
นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	49	109.0408	14.064	2.06*
นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	52	102.8077	16.258	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 11

เพศหญิง

5.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มด้วยวิธี t - test

ตาราง 14 เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดี และ ไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	SD	t
นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดี ต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	50	99.0000	14.035	1.22
นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติไม่ดี ต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ	52	95.6346	13.768	

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 12

6. การวิเคราะห์คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่มี
ชั้นทางสังคมต่างกัน

เพศชาย

6.1 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน

ตาราง 15 -เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2413.3740	1206.6870	5.6148**
ภายในกลุ่ม	207	44487.0831	214.9134	
รวม	209	46900.4571		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 15 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคม
ของครอบครัวต่างกันมีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อ 13 เพื่อทดสอบว่าคะแนนความเป็นชายระหว่างชั้นทางสังคมของนักเรียนชายมีค่าบ้าง
ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้การทดสอบโดยวิธี Newman Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดง
ในตาราง 16

6.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนักเรียน
วัยรุ่นชาย แยกตามชั้นทางสังคมด้วยวิธี Newman Keuls

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างนักเรียนวัยรุ่นชายที่มี
ชั้นทางสังคมต่างกัน

ชั้นทางสังคม		ระดับต่ำ	ระดับกลาง	ระดับสูง
	$\bar{x}$	95.0000	105.0140	107.4444
ระดับต่ำ	95.0000	-	10.0140**	12.4444**
ระดับกลาง	105.0140	-	-	2.4304
ระดับสูง	107.4444	-	-	-
r		2		3
ค่าสถิติ q	$\alpha = .05$	-	2.77	3.31
$q_{\alpha}(r, 207)$	$\alpha = .01$	-	3.64	4.12
ค่าผลต่างวิกฤต	$\alpha = .05$	-	6.4065	7.6555
$q_{\alpha}(r, 207) \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	$\alpha = .01$	-	8.4187	9.5288

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงและระดับกลางมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงและระดับกลางมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

เพศหญิง

6.3 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2004.2801	1002.1401	5.0488**
ภายในกลุ่ม	207	41087.2437	198.4891	
รวม	209	43091.5238		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 17 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกันมีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 เพื่อทดสอบว่าคะแนนความเป็นชายระหว่างชั้นทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นหญิงมีค่าบ้างที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบโดยวิธี Newman Keuls ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 18

6.4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนักเรียนวัยรุ่นหญิง แยกตามชั้น
ทางสังคมด้วยวิธี Newman Keuls

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้น
ทางสังคมต่างกัน

ชั้นทางสังคม		ระดับต่ำ	ระดับกลาง	ระดับสูง
	$\bar{X}$	91.4286	96.0290	102.0345
ระดับต่ำ	91.4286	-	4.6004	10.6059**
ระดับกลาง	96.0290	-	-	6.0055
ระดับสูง	102.0345	-	-	-
r		2		3
ค่าสถิติ q	$\alpha = .05$	-	2.77	3.31
$q_{\alpha}(r, 207)$	$\alpha = .01$	-	3.64	4.12
ค่าผลต่างวิกฤต	$\alpha = .05$	-	6.9780	8.3384
$q_{\alpha}(r, 207) \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	$\alpha = .01$	-	9.1699	10.3789

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ไม่พบความแตกต่างของความเป็นชาย คือ นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงและระดับกลาง และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับกลางและระดับต่ำ

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการ เปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศตามตัวแปรด้าน ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคม ซึ่งพอสรุปขั้นตอนและผลการศึกษา ค้นคว้าได้ ดังนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนชายและหญิงในแต่ละ เพศที่ได้คะแนนความเป็นชายในแต่ละระดับต่าง ๆ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละ เพศตามตัวแปรทางด้าน ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทาง เพศและชั้นทางสังคม

นางสาวศศิญา หน้า 3-4

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายต่างกัน
2. นักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายต่างกัน
3. นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชาย
4. นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิงมีความเป็นชายต่างกัน

5. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา และนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดา มีความเป็นชายต่างกัน

6. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา มีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดา

7. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดา

8. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับมารดา มีความเป็นชายต่างกัน

9. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายต่างกัน

10. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายต่างกัน

11. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน

12. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน

13. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน

14. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน มีความเป็นชายต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่นับถือศาสนาพุทธและกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนปัญญาวุฒ และโรงเรียนบางกะปิ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร อาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดาโดยตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา จำนวน 420 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แบบสอบถามรายละเอียดส่วนบุคคล เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนวัยรุ่นในเรื่อง เพศ ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน และการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

2.2 แบบทดสอบความเป็นชาย ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงของนิติกุล อรรถนพพร (2529) ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation) ตั้งแต่ .2766 ถึง .6745 (ดูภาคผนวก ข ตาราง 30) และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .8399

2.3 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู ได้จากการปรับปรุงแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูของก๊น แพเพอร์ (2517) มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ จำนวนแบบละ 20 ข้อ รวม 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (α) แต่ละแบบดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	.8392
---------------------------------	-------

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	.9118
-------------------------------	-------

การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป	.7782
---	-------

2.4 แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความทางบวกและทางลบ 49 ข้อ มีค่า

สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation) ตั้งแต่ .2406 ถึง .7349 (ดูภาคผนวก ข ตาราง 31) และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9441

2.5 แบบวัดชั้นทางสังคม แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ การศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัว รายได้รวมของครอบครัว การประเมินฐานะตนเอง และแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งส่วนนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 50 ข้อ มีค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation) ตั้งแต่ .2418 ถึง .6930 (ดูภาคผนวก ข ตาราง 32) และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9072

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนเพื่อกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการสอบ
2. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม
4. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวิธีแบบทดสอบความเป็นชาย แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ แบบวัดชั้นทางสังคม และแบบสอบถามทั่วไปจนนักเรียนทุกคนเข้าใจจึงเริ่มทำการสอบ
5. นำแบบสอบถามกลับไปให้กลุ่มตัวอย่างทำ แล้วนำผลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามลำดับดังนี้

1. หาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นตามสมมติฐานข้อ 3, 4, 11 และ 12 โดยใช้สถิติทดสอบ (t - test)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นตามสมมติฐานข้อ 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13 และ 14 โดยใช้สถิติทดสอบ (F - test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกัน คือ มัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 มีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า
 - 2.1 นักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 2.2 นักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 2.3 นักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดาและนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดาและนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
7. นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดาและนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
8. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับมารดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
9. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
10. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
11. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เที่ยงทางเพศมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
12. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน
13. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน คือระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อเปรียบเทียบกับรายคู่ พบว่า
 - 13.1 นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 13.2 นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับกลางมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

13.3 นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูง และระดับกลางมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

14. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน คือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า

14.1 นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

14.2 นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูง และระดับกลางมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

14.3 นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับกลาง และระดับต่ำมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิง ที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ และเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นเหล่านี้ในแต่ละเพศตามตัวแปร ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคม ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. สัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่ได้คะแนนความเป็นชายในระดับต่าง ๆ (ดูตาราง 3 และภาพที่ 2 และ 3)

การศึกษาสัดส่วนและร้อยละของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในแต่ละเพศ ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายเท่ากับ 104.4857 คะแนน โดยมีนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนนตั้งแต่ $(\bar{X} - 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 2SD)$ คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 89.5056 คะแนน ถึง 119.4658 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 146/210 หรือ ร้อยละ 69.52 นักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 2SD)$ คือ ได้คะแนน

สูงกว่า 119.4658 คะแนน ถึง 134.4459 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 29/210 หรือร้อยละ 13.81 นักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 2SD)$ คือ ได้คะแนนสูงกว่า 134.4459 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 4/210 หรือร้อยละ 1.9 และนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 1SD)$ ถึง $(\bar{X} - 2SD)$ คือ ได้คะแนนต่ำกว่า 89.5056 คะแนน ถึง 74.5255 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 24/210 หรือร้อยละ 11.43 นักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 2SD)$ คือ ได้คะแนนต่ำกว่า 74.5255 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 7/210 หรือร้อยละ 3.33 เมื่อพิจารณาจากกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนนความเป็นชาย $>(\bar{X} + 1SD)$ คือ ตั้งแต่ 119.4658 คะแนนขึ้นไป จะเห็นว่า นักเรียนวัยรุ่นชายกลุ่มนี้มีความเป็นชายตรงกับลักษณะที่สังคมต้องการ แม้ว่าพวกเขาจะมีความเป็นชายสูงกว่าค่าเฉลี่ยก็ตาม แต่กลับเป็นผลดีและถือว่าพวกเขามีลักษณะที่เหมาะสมกับเพศแล้ว ส่วนนักเรียนวัยรุ่นชายที่ได้คะแนนความเป็นชาย $<(\bar{X} - 1SD)$ คือ ต่ำกว่า 89.5056 คะแนนลงมามีสัดส่วนอยู่ 31/210 หรือร้อยละ 14.76 ในกลุ่มนี้มีสัดส่วนอยู่ 7/210 หรือร้อยละ 3.33 ที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 2SD)$ คือ ต่ำกว่า 74.5255 คะแนน ตัวเลขเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าในจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชาย 210 คน มีนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีคะแนนความเป็นชายต่ำกว่ามาตรฐาน 31 คน หรือร้อยละ 14.76 และมีประมาณ 3 คน หรือร้อยละ 3.33 ที่มีความเป็นชายต่ำมาก นักเรียนเหล่านี้สามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ พวกที่มีความเป็นชายต่ำแต่ความเป็นหญิงสูง ดังนั้นลักษณะที่แสดงออกจะเป็นลักษณะของ หญิง (Sex Reversed Males) ได้แก่ พวกกะเทย เกย์ และตุ๊ด อันก่อให้เกิดปัญหาสังคมในปัจจุบัน และจากการไม่ยอมรับของสังคมอาจทำให้พวกกะเทย ตุ๊ด และ เกย์ เหล่านี้เกิดความผิดปกติทางจิตได้ เนื่องจากการถูกประณามจากสังคมและถูกกล่าวหาว่าตกเดือนจากผู้ปกครอง (สุจริต สุวรรณชีพ, 2528 : 21) ซึ่งในเรื่องนี้ ธาวิณี มั่งวงศ์ (2532 : 58) ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศและไม่เหมาะสมกับเพศ พบว่า วัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศในทุก ๆ ด้าน กับพวกที่มีความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated or Undetermined) (Spence, Helmrich and Stapp, 1975 : 29 - 39) ซึ่งพวกนี้จะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ (Bem and Lenny, 1976 : 48 - 54) และมีปัญหาในการปรับตัว (Heilbrun, 1976)

อาจสรุปได้ว่าพวกที่ได้คะแนนความเป็นชายต่ำกว่า $(\bar{X} - 1SD)$ คือ ได้คะแนนต่ำกว่า 89.5056 คะแนนลงมา เป็นพวกที่มีปัญหาในการพัฒนาลักษณะความเป็นชาย แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาบทบาททางเพศของนักเรียนวัยรุ่นชายเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น จึงควรหาทางป้องกันและแก้ไข โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนชายที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 2SD)$ คือ ต่ำกว่า 74.5255 คะแนน

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงคะแนนเฉลี่ยของความเป็นชายเท่ากับ 97.381 คะแนน ต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายอยู่ 7.1047 คะแนน และ เมื่อ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทั้งสองแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูภาคผนวก ก ตาราง 19) แสดงให้เห็นว่า ชายยังคงมีความเป็นชายมากกว่าหญิงและมีความแตกต่างระหว่างชายและหญิงในสังคมไทยปัจจุบัน โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในเขต กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาคะแนนแบบทดสอบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงแยกตามพื้นที่ ได้ค้นพบอีกว่า มีนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนนตั้งแต่ $(\bar{X} + 1SD)$ ถึง $(\bar{X} - 1SD)$ คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 83.0220 คะแนน ถึง 111.7400 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 148/210 หรือ ร้อยละ 70.48 นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 1SD)$ ถึง $(\bar{X} - 2SD)$ คือ ได้คะแนน ต่ำกว่า 83.0220 คะแนน ถึง 68.6630 คะแนน คิดเป็นสัดส่วน 25/210 หรือร้อยละ 11.9 นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $<(\bar{X} - 2SD)$ คือ ได้คะแนนต่ำกว่า 68.6630 คะแนน คิดเป็น สัดส่วน 5/210 หรือร้อยละ 2.38 และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 1SD)$ ถึง $(\bar{X} + 2SD)$ คือ ได้คะแนนสูงกว่า 111.7400 คะแนน ถึง 126.0990 คะแนนคิดเป็นสัดส่วน 31/210 หรือร้อยละ 14.76 คะแนน นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนน $>(\bar{X} + 2SD)$ คือ ได้คะแนน สูงกว่า 126.0990 คิดเป็นสัดส่วน 1/210 หรือร้อยละ .48 เมื่อพิจารณากลุ่มที่ได้คะแนนความ เป็นชาย $<(\bar{X} - 1SD)$ คือ ได้คะแนนต่ำกว่า 83.0220 คะแนนลงมา ในกลุ่มนี้นักเรียนวัยรุ่นหญิง จะมีความเป็นชายต่ำซึ่งสังคมมิได้คาดหวังให้หญิงมีลักษณะความเป็นชาย ดังนั้น ไม่ว่านักเรียนวัยรุ่น หญิงเหล่านี้จะมีความเป็นชายอยู่ในระดับน้อยก็มิได้ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมแต่ประการใด นอกจากว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงเหล่านี้มีความเป็นหญิงต่ำร่วมด้วย คือ มีทั้งความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ อยู่ในตัว (Undifferentiated) ซึ่งลักษณะแบบนี้จะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

(พรณี ทรัพย์มากอุดม. 2532) และปรับคำไม่ดี (Heilbrun. 1976) ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่ได้คะแนนความเป็นชาย $> (\bar{X} + 1SD)$ คือ ได้คะแนนสูงกว่า 111.7400 คะแนน มีความเป็นไปได้ 2 ประการ คือ อาจเป็นนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีความเป็นชายสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นชาย แต่มิได้มีความเป็นหญิงสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิง หรือเรียกว่า มีลักษณะความเป็นชาย (Masculinity) และอาจเป็นนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นชายและนักเรียนวัยรุ่นหญิงตามลำดับ หรือที่เรียกว่ามีลักษณะแบบแอนโดรจีนี (Androgyny) (Spence and Helmreich. 1978 : 35) พวกแอนโดรจีนี (Androgyny) นั้น จะปรับตัวได้ดี ทั้งนี้ เนื่องจากพวกเขาสามารถเลือกพฤติกรรมหรือการกระทำที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ (Deutsch and Gilbert. 1976 ; Heilbrun. 1976 ; Jones, Chernovetz and Hansson. 1978 ; Wiggins and Holzmueller. 1978) ดังเช่นงานวิจัยของ เบม (Bem. 1976) ที่ศึกษาพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงที่จะแสดงลักษณะของเพศตรงข้าม พบว่า หญิงที่มีความเป็นหญิงสูง (Femininity) ชายที่มีความเป็นชายสูง (Masculinity) ชอบที่จะแสดงลักษณะหรือพฤติกรรมที่ตรงกับเพศของตน และ เมื่อให้แสดงลักษณะของเพศตรงข้ามจะมีความคับข้องใจและแสดงอาการต่อต้านมากกว่าพวกแอนโดรจีนี (Androgyny) ส่วนกลุ่มที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป ได้แก่ กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีความเป็นชายสูงเพียงอย่างเดียว เนื่องจาก พวกเขาไม่สามารถแสดงหรือกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนได้ ทำให้เกิดปัญหาด้านการปรับตัวขึ้น แต่ความรุนแรงของปัญหาอาจจะ ไม่มีมากเท่ากับกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีเฉพาะลักษณะของความเป็นหญิงสูงและมีความเป็นชายต่ำ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะของความเป็นชายเป็นลักษณะที่สังคมยกย่อง (Watson. 1966 : 427) และ เป็นลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงาน (Kaplan and Sedney. 1980 : 6 - 7 ; citing Parsons and Bales. 1955) โดยเฉพาะในสภาพสังคมปัจจุบันที่กำลังจะกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ดังนั้น ลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นใจในตนเอง กล้าได้กล้าเสีย หรือลักษณะอื่น ๆ ที่รวมเป็นลักษณะความเป็นชาย จึงได้รับการยอมรับมากขึ้น แม้ว่าจะปรากฏในเพศหญิง แต่อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนวัยรุ่นหญิงมีความเป็นชายอยู่ในตัวสูง โดยที่มีความเป็นหญิงต่ำ (Sex Reversed Females) เป็นลักษณะที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม แม้ว่าในสังคมปัจจุบันจะเริ่มยอมรับหญิงที่มีลักษณะของความ

เป็นชายสูง (Sex Reversed Females) แต่ก็ยังเป็นปัญหาที่น่าสนใจต่อไปว่าความเป็นชายที่ปรากฏในหญิงมากน้อยเท่าใดที่สังคมยอมรับ

2. ระดับชั้นเรียน

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศในระดับชั้นเรียนต่างกัน คือ มัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างก็มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

ตามทฤษฎีฟรอยด์ (Freud) เกี่ยวกับพัฒนาการแห่งสัญชาตญาณทางเพศนั้น เขาเชื่อว่าคนเราจะต้องผ่านขั้นแห่งการแสดงออกของพลังแห่งสัญชาตญาณทางเพศ 3 ขั้น คือ ขั้นปาก (Oral Stage) ขั้นอวัยวะขับถ่าย (Anal Stage) และขั้นอวัยวะสืบพันธุ์ (Genital Stage) ในขั้นอวัยวะสืบพันธุ์นี้เกิดเมื่อเด็กอายุ 3 - 4 ขวบ ขั้นนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ Phallic Period และ Genital Period ในขั้น Phallic Period นี้ เด็กชายจะเกิดปม Oedipus Complex ซึ่งหมายถึง การที่เด็กผู้ชายรักและห่วงหาอาลัยแม่มาก แต่เนื่องจากเด็กชายรู้สึกว่าคุณต้องแข่งขันกับพ่อในเรื่องความรักแม่ เขาจะเกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับพ่อในใจเงียบ ๆ และอยากให้พ่อพ้น ๆ ไปเสีย เพื่อจะได้ไม่มีผู้ขัดขวางความรักของแม่ไปจากตน ขณะเดียวกันเด็กเองก็หวั่นกลัวตามประสาเด็กว่าพ่อจะล่วงรู้ความรู้สึกของตน และพ่อจะโกรธและแก้แค้นด้วยการตัดอวัยวะเพศของตนทิ้ง (Castration Anxiety) ซึ่งเด็กถือว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นแหล่งให้ความสำราญทางเพศ รวมทั้งเป็นสัญลักษณ์แสดงว่าตนเป็นเพศเดียวกับพ่อด้วย ความกลัวข้อนี้เลยทำให้เด็กชายต้องเก็บกด (Repression) ความรู้สึกห่วงหาอาลัยแม่และความรู้สึกอยากทำร้ายพ่ออันสืบเนื่องจาก Oedipus Complex ลงสู่ส่วนลึกของจิต ช่วงเวลาแห่งการเก็บกดนี้ ฟรอยด์ (Freud) เรียกว่า Latency Period ซึ่งเริ่มตั้งแต่ตอนเข้าโรงเรียนไปเรื่อยจนถึงวัยรุ่น และการที่เด็กชายหลีกเลี่ยงความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับพ่อได้จึงค่อยคลายความรู้สึกกลัวการถูกพ่อลงโทษด้วยการตัดอวัยวะเพศทิ้ง สถานการณ์เช่นนี้ช่วยให้เขาสามารถหันเหความรู้สึกไปหาเพศเดียวกัน และไม่รู้สึกสนใจเพศหญิงได้ในช่วงนี้ เด็กชายจะเริ่มมีพัฒนาการทางเพศโดยการเทียบตนตามแบบพ่อโดยจะลอกเลียนแบบลักษณะชายชาตรีแบบพ่อ การลอกเลียนแบบนี้จะค่อยเป็นค่อยไปและจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพ่อเมื่อเขาโตพอและได้พัฒนา Superego หรือสร้างมโนธรรมขึ้นแล้ว นั่นคือ เด็กผู้ชาย

เลิกหวงแม่และหันเหความรักไปสู่บุคคลอื่นได้ เมื่อเด็กถึงจุดนี้หมายความว่าเด็กได้เจริญเติบโต เป็นหนุ่มเต็มตัวแล้ว และได้บรรลุภาวะความเจริญสุดยอทางเพศด้วยดี สามารถหลุดพ้นจาก Oedipus Complex ช่วงแห่งพัฒนาการทางเพศที่บรรลุถึงขีดสูงสุดนี้ เรียกว่า Genital Period (นิภา นิธยาน. 2530 : 44 - 45)

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ พบว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 14 - 18 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่พัฒนาการทางเพศเจริญมาถึงขีดสุดแล้ว ลักษณะความเป็นชายจึงปรากฏอยู่ในนักเรียนวัยรุ่นชายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันนัก พิจารณาได้จากค่าเฉลี่ยความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายในทุกระดับชั้นเรียน (ดูภาคผนวก ก ตาราง 20)

นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development Theory) ของโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1966) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางความคิดของเพียเจต์ (Piaget) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ จะเห็นว่า สิ่งแรกที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศตามการอธิบายของทฤษฎีนี้ ได้แก่ สำนึกแห่งเพศ (Sexual or Gender Identity) ซึ่งได้แก่ การที่เด็กสามารถบอกได้ว่าคนเป็นชายหรือหญิง เป็นความสามารถที่มาจากการบอกเล่าของผู้อื่นว่าเขาเป็นชายหรือหญิง และจะสามารถบอกถึงเพศของผู้อื่นได้โดยอาศัยความแตกต่างของขนาดร่างกาย ทรงผม เสื้อผ้า หรือลักษณะพฤติกรรมมากกว่า เป็นการตัดสินใจจากความแตกต่างทางร่างกายจากอวัยวะเพศโดยตรง เมื่ออายุมากขึ้นเด็กก็จะเรียนรู้ว่าเพศของบุคคลเป็นสิ่งที่คงที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา หรือการแต่งกาย ฯลฯ เขาจะเรียนรู้ถึงความคาดหวังต่อพฤติกรรมของชายหญิงจากการสังเกตการกระทำหรือบทบาทของชายและหญิงในสิ่งแวดล้อมรอบตัว และจะแสดงพฤติกรรมหรือลักษณะแบบชายหรือหญิงด้วยเหตุผลว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมกับเขา (นิตยกุล อรรถนุพรรณ. 2529 : 7) และเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้นลักษณะการคิดจะพัฒนาไปในแบบที่มีเหตุผลเป็นแบบผู้ใหญ่ขึ้นตามลำดับ โดยไม่ต้องอาศัยวัตถุหรือรูปธรรมเป็นเครื่องตัดสินใจ (นิภา นิธยาน. 2520 : 83) เมื่อกระบวนการคิดสมบูรณ์ถึงขั้นนี้แล้ว พวกเขาจะสร้างกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นชายหรือความเป็นหญิงของตนเองขึ้น โดยตระหนักถึงความยืดหยุ่น ความไม่เป็นสากล และความสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในลักษณะต่าง ๆ ของชายและหญิง แล้วทำตามกฎเกณฑ์เหล่านั้นโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงใด ๆ จากผู้อื่น

แต่ทำเพราะเขาต้องการกระทำเช่นนั้น (Kaplan and Sedney. 1980 : 188 - 191 ; Huston. 1983 : 378 - 398 ; Freedman and others. 1981 : 497) ดังนั้น พัฒนาการทางความคิดของนักเรียนวัยรุ่นชายในงานวิจัยนี้จึงเจริญมาถึงขีดสูงสุด คือ ขั้นนามธรรม ทำให้พวกเขาตระหนักว่าพฤติกรรมหรือลักษณะที่เขาได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็กที่ให้เด็กชายแสดงลักษณะความเป็นชายให้เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว ลักษณะความเป็นชายจึงปรากฏอยู่ในนักเรียนวัยรุ่นชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในปริมาณที่ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟิชเชอร์ (Fischer. 1981 : 97 - 106) ที่ได้ศึกษาพัฒนาการบทบาททางเพศในวัยรุ่นตอนปลายและวัยรุ่นผู้ใหญ่ อายุระหว่าง 16 - 54 ปี เป็นการศึกษาแบบข้ามช่วงอายุ (Cross - Section) พบว่า ความเป็นชายที่ปรากฏในเพศชายไม่เปลี่ยนแปลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น อธิบายได้ด้วยเหตุผลเดียวกัน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของฟิชเชอร์ (Fischer) มีพัฒนาการทางเพศมาถึงขั้นสูงสุด ตามทฤษฎีฟรอยด์ (Freud) และยังมีพัฒนาการทางความคิดมาถึงขั้นสูงสุดด้วย ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ดังนั้นความเป็นชายของพวกเขาจึง ไม่แตกต่างกันแม้ว่าวัยจะต่างกัน

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 และคำกล่าวของฟิชเชอร์ (Fischer. 1981 : 97 ; citing Neugarten. 1968) ที่กล่าวว่า เด็กชายและหญิงยอมรับหรือมีลักษณะตรงข้ามกับเพศของตนมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ซึ่งฟิชเชอร์ (Fischer. 1981 : 97 - 106) ได้ศึกษาพัฒนาการบทบาททางเพศในกลุ่มของวัยรุ่นตอนปลายและวัยรุ่นผู้ใหญ่ พบว่าความเป็นชายปรากฏในเพศหญิงเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างชั้นเรียน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม จากสังคมเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรมอย่างสังคมตะวันตกมากขึ้น ซึ่งสังคมตะวันตกนั้นวัยรุ่นหญิงมีทางเลือกปฏิบัติมากกว่าวัยรุ่นชายที่จะ ได้มาซึ่งเอกลักษณ์แห่งตนเนื่องจาก

1. เด็กผู้หญิงมีอิสระมากกว่าในการแสดงพฤติกรรมได้ทั้ง 2 เพศ ทั้งลักษณะความเป็นชาย (Masculinity) และลักษณะความเป็นหญิง (Femininity)

2. ในภาวะปัจจุบันบทบาทของผู้หญิงมีการเปลี่ยนแปลง มีความไม่แน่นอนมากกว่าผู้ชาย อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนแปลงความต้องการการใช้แรงงานมากขึ้น โอกาสในเรื่องการศึกษาและการฝึกฝนมีมากขึ้นสำหรับผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงมีอิสระมากขึ้นในการเลือกหรือแก้ปัญหาเรื่องบทบาท (Coleman.. 1980 : 59 ; citing Conger. 1977)

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยนี้ทำให้สถานภาพสตรีเปลี่ยนไป แต่เดิมบทบาทของสตรีเป็นเพียงบทบาทประกอบ มีอาชีพหลัก และการเข้าร่วมในกระบวนการผลิตต่าง ๆ เป็นเพียงการเข้าร่วมทำงาน แต่ไม่ได้เข้าร่วมในการตัดสินใจ แต่เมื่อระบบทุนนิยมซึ่งเป็นระบบของสังคมอุตสาหกรรมพัฒนาเข้าสู่ขั้นผูกขาด การพัฒนาเทคโนโลยีแบบใหม่ทำให้ความต้องการของแรงงานหญิง (โดยเฉพาะในภาคบริการและอุตสาหกรรมเบา) มีมากขึ้น/การกีดกันสตรีไม่ทำงานนอกบ้านก็ถูกพังทลายลง/ความคาดหวังของสตรีในยุคทุนนิยมนี้ได้พัฒนาเปลี่ยนไปจากเดิมที่เห็นเด่นชัด คือ คาดหวังที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการงานมีสูงกว่าคาดหวังในชีวิตครอบครัว (ภาณุณา แก้วเทพ : 81 - 83) / การจะประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นต้องอาศัยลักษณะต่าง ๆ มากมาย เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ การกล้าแสดงออก ฯลฯ ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จัดว่าเป็นลักษณะของความเป็นชายทั้งสิ้น ดังที่ เบอนาร์ด (Sharp. 1984 : 27 ; citing Bernard. 1980) ได้ทำการศึกษาและพบว่าลักษณะความเป็นชาย (Masculinity) ทั้งในเพศชายและเพศหญิง จะแสดงออกในลักษณะของการกระทำที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออก เป็นต้น (Kaplan and Sedney. 1980 : 6 - 7 ; citing Parsons and Bales. 1955) ดังนั้นลักษณะความเป็นชายจึงเหมาะสมกับสังคมอุตสาหกรรม

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจนี้เอง ก่อให้เกิดความต้องการแรงงานที่สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานหญิงหรือชายก็ตาม ดังนั้นโครงสร้างของครอบครัวและบทบาททางเพศในครอบครัวจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบครอบครัวปัจจุบันมีขนาดเล็กลงและบทบาทของสามีนั้นต้องพร้อมที่จะทำหน้าที่แทนภรรยาได้ในกรณีที่ต้องโยกย้ายไปทำงาน

ในที่อื่น ๆ หรือต้องสามารถดูแลลูกแทนได้ในกรณีที่ภรรยาต้องทำงานล่วงเวลา (ภาณุจนา แก้วเทพ. 83) ด้วยเหตุผลนี้ชายและหญิงจึงมีการยอมรับบทบาทของกันและกันเพิ่มขึ้น จากการที่บิดามารดา เล็งเห็นว่าบทบาทของสตรีได้เปลี่ยนแปลง ไปจึงได้พยายามส่งเสริมให้บุตรสาวของตนได้รับการศึกษา ที่ดีเท่าที่สามารถจะทำได้ ด้วยความเชื่อที่ว่าภาระจะเป็นเช่นนี้มาได้จะต้องมีการศึกษาคือเป็นพื้นฐาน (Mills. 1956 ; Keller. 1963) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอม บุคลิกลักษณะของเด็กให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม จากการที่เด็กหญิงได้เข้าไปสู่สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน ทำให้พวกเขาได้เรียนรู้ถึงค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมและสิทธิอันชอบธรรมที่พึงได้รับ ซึ่งระบบการศึกษาในโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ชายและหญิงมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น พวกเขา จะต้องเรียนรู้การพึ่งพาตนเอง รู้จักรับผิดชอบ เรียนรู้บทบาทของตนเองตามวัย ยิ่งพวกเขาเติบโต มากขึ้นเท่าไรบทบาทและหน้าที่ของพวกเขาจะมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

เอลลิส และเบนท์เลอร์ (Ellis and Bentler. 1973 : 28) ได้กล่าวว่า การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดความคาดหวังในความสามารถ ทักษะ และคุณสมบัติ ของชายและหญิง ทำให้ชายและหญิงต้องพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะ ให้ตามความคาดหวังของสังคม หรือตามความจำเป็นแก่บทบาทของตน

ดังนั้นเมื่อวัดความเป็นชายในนักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จึงพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายระหว่างชั้นเรียนกลับไม่พบว่านักเรียน วัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความเป็นชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งที่ ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 98.5143 คะแนน ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 101.2714 คะแนน อาจเนื่องจากสภาพความคล้ายคลึงกันของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ที่มี จุดมุ่งหมายส่วนใหญ่เพื่อต้องการเข้าสู่ระบบการศึกษาแบบอุดมศึกษาและจบมาประกอบอาชีพตามที่ เรียนมาในฐานะบัณฑิตหรือปริญญาน จากการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายเดียวกันนี้ ประกอบกับวิถีทางในการเข้าสู่เป้าหมายนี้ต้องอาศัยการศึกษาที่มีระบบโรงเรียนเป็นหลัก จึงทำให้ พวกเขาพัฒนาไปในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ในเรื่องนี้ เมอดัน (เพ็ญแข ประจักษ์จันท์. ม.ป.ป. : 21 - 23 ; อ้างอิงจาก Merton. n.d) ได้เน้นถึงจุดหมายปลายทางของบุคคล (Goals) และ

วิถีทางไปสู่จุดหมายปลายทาง (Means) ซึ่งจะเห็นว่าในนักเรียนวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 นั้น มีจุดหมายปลายทางของบุคคล (Goals) ก็คือการเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อจบออกมาประกอบอาชีพที่ดี ส่วนวิถีทางไปสู่จุดหมายปลายทาง (Means) นั้นก็คือ การศึกษาเล่าเรียนที่ได้รับในขณะที่อยู่โรงเรียนและทำตามข้อกำหนดต่าง ๆ ของโรงเรียน ตามแนวทางที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่ถูกต้องของสังคม นักเรียนเหล่านี้จะปรับตัวแบบทำตามระเบียบ (Conformity) ดังนั้นแม้ว่าการศึกษาในโรงเรียนแต่ละปีที่ผ่านมาจะช่วยทำให้ความเป็นชายในตัวของนักเรียนหญิงเพิ่มขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนวัยรุ่นหญิงในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ที่มีความคล้ายคลึงกันจึงไม่พบความแตกต่างกันในทางสถิติ

3. ประเภทโรงเรียน

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนเอกเพศ อันได้แก่ โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 และนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4

จากผลที่ปรากฏในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ประเภทโรงเรียนต่างกันทำให้ความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นแตกต่างกัน โดยนักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชาย ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสภาพโรงเรียนสหศึกษามีทั้งนักเรียนชายและหญิง นักเรียนหญิงซึ่งเป็นฝ่ายเปรียบร้อยอ่อนแอกว่าจึงผลักดันให้นักเรียนชายทั้งที่แข็งแรงและอ่อนแอทางด้านร่างกายและจิตใจต้องทำตัวให้เข้มแข็ง เป็นผู้ชายมากขึ้น เป็นไปตามทฤษฎีบุคคลิกภาพของ ซัลลิแวน (Sullivan) ที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือระหว่างกันและกัน (Interpersonal Theory) อันเป็นรากฐานสำคัญของบุคคลิกภาพ (นิภา นิธยาน. 2520 : 74 - 75) สำหรับเหตุผลที่นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชายมีความเป็นชายด้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษานั้น อาจอธิบายได้ในแง่จิตวิทยา กรณีที่มีเพศชาย 2 คนมาอยู่ร่วมกันหรือคบหากันนั้น คนหนึ่งจะต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำและอีกฝ่ายต้องรับบทเป็นผู้ตามจึงจะคบหากันได้

ดังนั้น นักเรียนวัยรุ่นชายที่อ่อนแอมีท่าทางกระเดียดไปทางผู้หญิงก็จะแสดงลักษณะของฝ่ายหญิง เมื่อนำแบบทดสอบความเป็นชายไปวัดนักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชาย และนำมาหาค่าเฉลี่ยความเป็นชายเพื่อเปรียบเทียบความเป็นชายกับนักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา ผลจึงปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีคะแนนความเป็นชายสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนชาย ดังเช่น คำกล่าวของวันเพ็ญ บุณประกอบ (2527 : 60) ที่ว่า เด็กเมื่ออายุอยู่ในกลุ่มบุคคลเพศเดียวกัน เช่น เด็กในโรงเรียนชายล้วนมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศได้สูงและตรงกับงานวิจัยของ มนตรี ตันประยูร (2531 : 19) ที่สอบถามกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ร้อยละ 66.25 ให้ความเห็นว่าเป็นโรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชายเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเพิ่มขึ้น

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิงมีความเป็นชายต่างกัน โดยที่นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิง อาจเนื่องมาจากอิทธิพลของตัวแบบ (Identification) ที่นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาได้รับจากนักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนเดียวกัน ทำให้นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาพัฒนาลักษณะความเป็นชายขึ้นมาได้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิงที่ขาดตัวแบบของความเป็นชาย ในเรื่องตัวแบบนี้ แบนดูรา (Bandura, 1977) อธิบายไว้ว่า เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเขาโดยตรง หรือเป็นประสบการณ์จากการสังเกตหรือคำบอกเล่าของผู้อื่นก็ตาม สิ่งที่เราเรียนรู้คือ "ความสัมพันธ์" ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ หรือระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม ซึ่งสิ่งที่เขาเรียนรู้จะก่อให้เกิด "ความคาดหวัง" (Expectation) ในเหตุการณ์ที่จะตามมาหลังเหตุการณ์หนึ่ง ๆ หรือเกิดความคาดหวังในผลกรรมจากพฤติกรรมในทางองเดียวกันในอนาคต และนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนต้องการ และการตัดสินใจนี้แยกจากจะเกี่ยวข้องกับ ความเชื่อและความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นแล้ว ยิ่งขึ้นกับความคาดหวังในความสามารถของตน และระดับของการจูงใจอีกด้วย (Huston, 1983 : 396 - 397 ; ชัยพร วิชชาวุธ, อีระพร อารรรณโณ และพรณัติย์ ศิริวรรณบุศย์, 2527 : 30 - 33) จากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหศึกษาที่มีทั้งนักเรียนชายและหญิง ร่วมกับความต้องการที่จะคบกับเพื่อน

เพศตรงข้ามทำให้นักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงในโรงเรียนสหศึกษาต้องปรับตัว โดยยอมรับลักษณะของเพศชายไว้ ทั้งนี้ เพื่อลดช่องว่างระหว่างเพศทั้งสองลง จากการที่นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษายอมรับลักษณะของความเป็นชาย จึงทำให้เกิดการเลียนแบบลักษณะของความเป็นชายขึ้น และผลของการเลียนแบบนี้ อาจทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในการปรับตัวเข้าหาเพศตรงข้ามได้ดี จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาเหล่านี้มีลักษณะของความเป็นชายอยู่ในตัวมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิง ซึ่งถ้ามองในแง่จิตวิทยาที่ว่าด้วยอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามทฤษฎีของซัลลิแวน (Sullivan) แล้วการที่คนสองคนเมื่อมาคบหากัน คนหนึ่งจะแสดงบทบาทผู้นำ อีกคนจะแสดงบทบาทผู้ตามนั้น ในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิงน่าจะมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา แต่ผลงานวิจัยกลับออกมาตรงข้ามในส่วนนี้อาจอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มาจากโรงเรียนประจำ การต้องแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามจึงมิได้กระทำอย่างค่อเนื่อง ซึ่งการที่จะมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้น จะต้องกระทำจนเป็นนิสัยดังที่ซัลลิแวน (sullivan) ได้อธิบายถึงการเกิดระบบ "ตน" (SELF) ขึ้น อันเป็นโครงสร้างสำคัญของบุคลิกภาพว่า เกิดจากหน่วยพฤติกรรมที่ย่อยที่สุดของบุคคล เรียกว่า Dynanism ซึ่งหมายถึง การกระทำที่เป็นนิสัย รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดของคนเราที่แสดงออกเป็นประจำต่อบุคคลหนึ่งหรือมากกว่านั้นก็ตาม (นิภา นิธยานน. 2520. 75 - 76) เพราะฉะนั้นแม้ว่ามีนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิงบางคนจะมีบุคลิกที่ดูเข้มแข็งกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงคนอื่น ๆ แต่เมื่อออกจากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแล้วก็ไม่สามารถที่จะแสดงบทบาทผู้นำนั้นได้ เนื่องจาก ต้องกลับเข้าสู่สภาพแวดล้อมของครอบครัวที่ส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับเพศชายอยู่ และจากอิทธิพลของสังคมที่พยายามผลักดันให้เพศหญิงแสดงลักษณะความเป็นหญิง ดังนั้น นักเรียนวัยรุ่นหญิงเหล่านี้จึงไม่สามารถพัฒนาความเป็นชายได้อย่างเต็มที่ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนหญิงมาเปรียบเทียบกันจึงพบว่า/นักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิง/

4. การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่อยู่ร่วมกันภายในครอบครัวต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดามีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5, 6 และ 7 และแนวความคิดของนักวิชาการหลายท่าน อาทิเช่น

สุชา จันทรเฒ (2520 : 84 - 87) ที่กล่าวถึงสัมพันธภาพของบิดามารดากับเด็กว่าการที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ร่วมกัน อาจเพราะการหย่าร้าง การตาย การทอดทิ้ง หรือแยกกันอยู่ เป็นผลให้เด็กขาดความเอาใจใส่ดูแล ไม่ได้ความรักความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ เท่ากับบิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่ปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ซาดผู้เป็นแบบอย่างที่ดี

เชลตัน (Shelton. 1973) มีความเห็นว่า เด็กชายเลียนแบบบิดาเกี่ยวกับขบวนการพัฒนาบทบาททางเพศ ในขณะที่ แอนซิมิ (Anzimi. 1964 : 30 - 35) พบว่า คะแนนความเป็นชายสัมพันธ์กับความอบอุ่นของบิดา

ดังนั้น ในสภาพครอบครัวที่นักเรียนวัยรุ่นชายอยู่ร่วมกับบิดามารดา น่าจะทำให้มีลักษณะความเป็นชายสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่กับบิดาหรือมารดาแต่เพียงลำพัง ทั้งนี้ เนื่องจากในสภาพครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา บิดาจะแสดงลักษณะหรือบทบาทของเพศชาย มารดาจะแสดงลักษณะหรือบทบาทของเพศหญิง ทำให้ผู้เป็นลูกได้รับบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมกับเพศ และพัฒนาลักษณะความเป็นชายได้ถูกต้องจากการเรียนรู้บทบาทของบิดา

เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick. 1979 : 237 - 244) ได้ศึกษาลักษณะบทบาททางเพศ (Sex - role Classification) ของวัยรุ่นกับลักษณะของบิดามารดาตามการรับรู้ลักษณะบิดามารดาที่เป็นจริงใน 109 ครอบครัว ที่มีทั้งบิดามารดาและเป็นวัยรุ่นชายและหญิงอายุระหว่าง 13 - 19 ปี พบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างลักษณะของบิดามารดาที่เป็นจริงกับลักษณะของบิดามารดาตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะต่างกัน โดยพบว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่มีลักษณะความเป็นชายสูง และรับรู้ว่ามีลักษณะความเป็นชายสูงมารดามีลักษณะความเป็นหญิงสูง

ดังนั้น ในครอบครัวที่ขาดบิดาหรือมารดาคนหนึ่งคนใดไป ทำให้บุคคลที่เหลืออยู่ต้อง
 แบกรับภาระของทั้งบิดาและมารดา อาจก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทของความเป็นชายและความเป็นหญิง
 ในกรณีที่ครอบครัวขาดมารดา นักเรียนวัยรุ่นชายอาจจะสับสนในบทบาทของบิดาที่ต้องรับ
 หน้าที่ทั้ง เป็นบิดาและมารดาไปพร้อมกัน จึงทำให้พัฒนาความเป็นชายได้ไม่สมบูรณ์ ส่วนกรณีที่
 ครอบครัวขาดบิดาแก่นักเรียนวัยรุ่นชายจะขาดตัวแบบของความเป็นชาย และอาจสับสนในบทบาท
 ของมารดาจึงทำให้การพัฒนาลักษณะของความเป็นชายไม่สมบูรณ์เช่นกัน และอาจเกิดการพัฒนา
 ลักษณะความเป็นหญิงขึ้นมาแทนที่ เพราะฉะนั้นนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดาควรมีความ
 เป็นชายสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่กับบิดาหรือมารดา แต่ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากจำนวน
 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันมาก
 (ดูภาคผนวก ก จากตาราง 22) จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายที่อาศัยอยู่กับบิดามีเพียง
 12 คน ในขณะที่จำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่กับบิดามารดามีถึง 167 คน แม้จะค่าเฉลี่ยของ
 คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดาจะมีค่าถึง 105.3114 คะแนน
 คะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามีค่า 104.3333 คะแนน และคะแนน
 ความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดามีเพียง 100.0968 คะแนน แต่เมื่อ
 เปรียบเทียบคะแนนของทั้งสามกลุ่มแล้วกลับไม่พบความแตกต่าง อาจอธิบายได้ว่า จำนวน
 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในกลุ่มที่อยู่กับบิดามีจำนวนน้อยมากเกินไป ซึ่งไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวแทนของ
 กลุ่มประชาชนได้ เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา กลุ่มที่อยู่ร่วมกับบิดา เปรียบเทียบกับ
 กลุ่มที่อยู่ร่วมกับมารดาแล้ว จะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายทั้ง 3 กลุ่ม
 ไม่เท่ากัน ค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา และกลุ่มที่อยู่ร่วมกับบิดามีค่าสูงกว่าเมื่อเทียบกับ
 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่อยู่กับมารดา ซึ่งถ้าเพิ่มจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายในแต่ละกลุ่มตัวอย่างตาม
 การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวให้มีจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน อีกทั้งเพิ่มระยะเวลาที่
 กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดาให้นานขึ้น อาจพบความแตกต่างของคะแนนความ
 เป็นชาย โดยเฉพาะ เมื่อนำคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา
 มาเปรียบเทียบกับนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับมารดา อีกทั้งยังสามารถสรุปครอบคลุมไปยัง
 ประชากรกรณีได้ด้วย

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับมารดา มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 8 ตามความคาดหวังของสังคมและทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura. 1977) นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดาน่าจะพัฒนาความเป็นหญิงมากกว่าพัฒนาความเป็นชาย เนื่องจากในสภาพครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา บิดาจะแสดงลักษณะของความเป็นชาย มารดาจะแสดงลักษณะความเป็นหญิง ทำให้นักเรียนวัยรุ่นหญิงสามารถแยกแยะลักษณะที่เหมาะสมกับเพศได้ และสามารถพัฒนาลักษณะความเป็นหญิงโดยอาศัยการเรียนรู้แบบจากมารดา ตรงกับที่แมคคอลลี (Maccauley. 1973) และลินน์ (Lynn. 1966 : 466 - 470) สรุปรว่า เด็กหญิงจะเลียนแบบความเป็นหญิง (Femininity) จากมารดา

ส่วนในครอบครัวที่ขาดคนใดคนหนึ่งไปไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือมารดา ทำให้บุคคลที่เหลืออยู่ไม่ว่าจะเป็นมารดาหรือบิดาต้องแบกรับภาระหน้าที่ทั้งของบิดาและมารดา จึงอาจทำให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ของแต่ละเพศขึ้น และอาจทำให้เด็กไม่สามารถแยกแยะลักษณะที่เหมาะสมกับเพศได้ เด็กหญิงจึงไม่สามารถพัฒนาลักษณะความเป็นหญิงที่เหมาะสมกับตนเองเหมือนกับครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ในกรณีที่ครอบครัวขาดมารดาเหลือแต่บิดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่กับบิดาน่าจะมีการพัฒนาลักษณะความเป็นชายขึ้นมาแทนลักษณะความเป็นหญิงได้ แต่จากการวิจัยครั้งนี้ กลับไม่พบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายไม่ว่าจะเป็นนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดา และนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่กับมารดา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากจำนวนนักเรียนวัยรุ่นหญิงในแต่ละกลุ่มเมื่อแยกตามการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวมีความต่างกันมาก โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามีจำนวนเพียง 10 คน ซึ่งไม่สามารถเป็นตัวแทนประชากรนักเรียนวัยรุ่นหญิงทั้งหมดที่อยู่ร่วมกับบิดาได้ และอาจเนื่องจากสังคมคาดหวังให้หญิงแสดงลักษณะของความเป็นหญิงมีลักษณะของความเป็นชาย ส่วนในครอบครัวที่ขาดบิดามีแต่เพียงมารดา ซึ่งมีอยู่ 23 คนนั้น มารดาต้องรับบทบาทเป็นทั้งบิดาและมารดา อาจเป็นไปได้ว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงเกิดความสับสนในบทบาทของความเป็นหญิงที่มารดาแสดงออกมา และอาจมีการพัฒนาลักษณะของความเป็นชายขึ้นมาจากบทบาทของมารดาที่ต้องรับหน้าที่ของบิดา แต่เนื่องจากขาดรูปแบบของ

ความเป็นชายที่เหมาะสมคือบิดา และขัดกับความคาดหวังของสังคม ดังนั้น นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่กับบิดาหรือมารดาจึงมีความเป็นชายไม่แตกต่างจากนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา

5. การอบรมเลี้ยงดู

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9 และ 10 นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 11 และความเห็นของนักจิตวิทยาคนสำคัญ ๆ หลายท่าน อาทิเช่น ฟรอยด์ (Freud. 1949 : 26 - 29) กิลฟอร์ด (Guilford. 1965 : 7) และ เครโซ สวานานท์ (2514 : 67 - 68) ที่เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุตร เปรียบเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่น ๆ ต่อไป (จรรยา สุวรรณทัต. 2523 : 52 - 57) นอกจากนี้ งานวิจัยของรัชนี วารินทร์ (2531) ยังพบว่า ลักษณะความเป็นชายในชายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกันใน 3 แบบนี้ มีความแตกต่างกัน และลักษณะความเป็นชายที่ปรากฏในหญิงก็แตกต่างกันด้วย แต่เมื่อผู้วิจัยได้วัดลักษณะความเป็นชายในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า คือเป็นนักเรียนในช่วงวัยรุ่น ผลการวิจัยกลับพบว่า นักเรียนวัยรุ่นชาย และหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน 3 แบบคือ แบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกพิจารณาตามเพศ เหตุที่ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความเป็นชายในนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน อาจอธิบายได้ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง อายุของกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงวัยเด็ก อิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากบิดามารดาส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกลักษณะของเด็กอย่างมาก (Symond. 1939 : 283 - 285 ; Hurlock. 1955 : 433 - 435 ; รัชนี วารินทร์. 2531) แต่เมื่อเด็กเหล่านั้นเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นประสบการณ์ที่เขาได้รับมีมากขึ้นไม่เพียงแต่ประสบการณ์ในบ้านเท่านั้น ประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ทั้งจากโรงเรียนและจากสังคมก็มีมากขึ้น ผลของ

ประสบการณ์ทางสังคมที่พวกเขาได้เรียนรู้ในชีวิตที่ผ่านมา อาจเรียกว่า "เหตุจูงใจทางสังคม" (Social Motives) ได้แก่ ความต้องการที่จะมีเพื่อนฝูง ความต้องการความรัก ความต้องการความสำเร็จ และการเป็นที่ยกย่องนับถือ ซึ่งเห็นได้ชัดในวัยรุ่น (นิภา นิธยาชน. 2520 : 109 - 111) จะหล่อหลอมให้พวกเขามีบุคลิกภาพตามที่ต้องการอิทธิพลจากสังคมเหล่านี้ อาจมีผลต่อลักษณะของพวกเขามากกว่าอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูเพียงอย่างเดียว จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน เหตุผลประการที่สอง จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนวัยรุ่นชาย แยกตามการอบรมเลี้ยงดูมีจำนวนที่ต่างกันมาก โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (ดูภาคผนวก ก ตาราง 24) มีเพียง 7 คน ส่วนนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีถึง 148 คน ตามหลักการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยทั่วไปแล้ว งานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการวิเคราะห์ข้อมูลก็จะพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นไปตามข้อตกลงของการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ข้อ ดังนี้

1. ข้อมูลที่จะนำมาใช้ต้องเก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากรที่สุ่มจากประชากรที่มีการแจกแจงของตัวแปรเป็นปกติ
 2. ตัวอย่างประชากรต้องสุ่มจากประชากรที่มีความแปรปรวนเท่ากัน
 3. ตัวอย่างในกลุ่มต้องอิสระ มีขนาดและชนิดของความสามารถป้องกันใกล้เคียงกัน
- ดังนั้น งานวิจัยทั่วไปจึงสุ่มตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มจากประชากรเดียวกัน และถ้าเป็นแบบนี้ก็จะพยายามให้ขนาดของตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่นำมาทดลองไม่เล็กจนเกินไป ถ้าสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทุกรายการรวมแล้วมีขนาดตั้งแต่ 30 จำนวนขึ้นไป ก็จะเป็นการสะดวกใจอย่างยิ่ง และในแต่ละรายการก็ไม่ควรจะมีขนาดต่ำกว่า 5 จำนวน (ประคอง กรรณสูตร. 2525 : 195 - 196) ในการวิจัยครั้งนี้ แม้ในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมี 7 คน ก็ไม่อาจกล่าวได้อย่างมั่นใจว่า สามารถเป็นตัวแทนประชากรทั้งหมดของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยได้

ในกรณีของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน 3 แบบ คือ แบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่เชื่อกันว่ามีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพตั้งแต่วัยเด็ก

(Guildford. 1965 : 7) ตามปรกติแล้วสังคมกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของเพศว่าชายต้องแสดงลักษณะความเป็นชาย หญิงต้องแสดงลักษณะความเป็นหญิง จากความเชื่อนี้จึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามุ่งเสริมให้บุตรสาวของตนมีลักษณะของความเป็นหญิงตามที่สังคมต้องการ บุตรสาวเหล่านี้ก็จะพัฒนาความเป็นหญิง เรื่อยมาจนเข้าสู่วัยรุ่นพวกเขาจะเรียนรู้ถึงเหตุจูงใจทางสังคม (Social Motives) ว่า ลักษณะที่เหมาะสมกับเขาคือ ลักษณะของความเป็นหญิงมีอิทธิพลต่อลักษณะของความเป็นชาย จึงมิได้สนใจที่จะพัฒนาลักษณะของความเป็นชายขึ้นมา ดังนั้นลักษณะของความเป็นชายจึง ไม่แตกต่างกันในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน หรืออาจเป็นไปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูไม่มีผลต่อความเป็นชายในวัยรุ่น สิ่งเกิดได้จากคะแนนเฉลี่ยความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงจะต่ำกว่าของนักเรียนวัยรุ่นเพศชายในทุก ๆ แบบของการอบรมเลี้ยงดู (ดูภาคผนวก ก ตาราง 24 - 25)

6. ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติไม่ต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 12 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากชายที่มีทัศนคติไม่ต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศไม่เห็นด้วยและ เกิดความรู้สึกไม่พอใจต่ออิทธิพลของขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อแต่โบราณที่ให้คุณค่าแก่ชายมากกว่าหญิง และกำหนดให้หญิงมีหน้าที่หลักในการปรนนิบัติสามี เลี้ยงดูบุตรดูแลบ้านเรือน ทำให้การศึกษาของหญิงไทยในอดีตจึง เป็นเพียงการฝึกหัดอบรมเกี่ยวกับกิริยามารยาทและการบ้านการเรือนเท่านั้น มิได้มุ่งหวังให้เพศหญิงได้รับการศึกษาเพื่อสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้ และการที่หญิงไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกับชายก็ทำให้เกิดแนวโน้มที่หญิงต้องพึ่งพาสายมากขึ้น (สภาสตรีแห่งชาติ. 2519 : 43 - 46) จากการที่ชายมีทัศนคติไม่ต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศนี้ อาจทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่อต้านกระแสความเชื่อของสังคม โดยให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือพร้อมทั้งส่งเสริมให้หญิงแสดงความสามารถที่มีอยู่ให้มากที่สุด ดังจะเห็นจากการส่งเสริมให้มีกลุ่มสตรีต่าง ๆ อาทิเช่น กลุ่มแม่บ้านทหารบก กลุ่มสตรีจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มสตรีเชียงราย เป็นต้น ซึ่งแต่เดิมนั้นหญิง ไม่มีบทบาทต่อสังคมเลย

จากการที่ชายเหล่านี้ได้แสดงบทบาทของผู้สนับสนุนที่คอยช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จึงทำให้พวกเขาพัฒนาลักษณะความเป็นชายขึ้นมา นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศก็เช่นกัน จากการที่นักเรียนวัยรุ่นชายเหล่านี้มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ เห็นว่าสังคมไม่ยุติธรรม ไม่ให้โอกาสกับหญิง จึงแสดงบทบาทในการเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นหญิงแสดงความสามารถของตนอย่างเปิดเผย ให้การสนับสนุนกิจกรรมของหญิง จึงทำให้พัฒนาลักษณะความเป็นชายสูงขึ้น ผิดกับกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ ที่มองเห็นว่า สังคมกำหนดให้ชายเหนือกว่าหญิง หญิงควรมีหน้าที่ดูแลบ้านเรือนและบุตร ประณิบัติสามีเท่าที่นักเป็นการเพียงพอแล้ว ไม่ควรเข้ามาวุ่นวายกับกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมของชาย จึงมิได้ให้การสนับสนุนหรืออาจต่อต้านกิจกรรมต่าง ๆ ของเพศหญิง บทบาทของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศเหล่านี้มิได้ส่งเสริมให้พวกเขาแสดงความเป็นสุภาพบุรุษหรือพัฒนาความเป็นชายให้สูงขึ้น ดังนั้น การพัฒนาความเป็นชายจึงดีกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ

ส่วนผลการวิจัยของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศนั้น ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความเป็นชาย จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 13 จากข้อสังเกต ในปัจจุบันที่หญิงส่วนใหญ่ต้องออกมาทำงานนอกบ้าน และยังคงรับผิดชอบการทำงานบ้าน การดูแลบุตร รวมทั้งการประณิบัติสามี ตามหน้าที่ของมารดาและภรรยาตามความนิยมที่มีมาแต่ดั้งเดิม แต่การออกมาทำงานนอกบ้านของภรรยาทำให้สามีเข้ามามีส่วนช่วยภรรยาทำงานบ้านเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น ยังทำให้สามีและภรรยาเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการแบ่งงานหรือการแบ่งบทบาทตามประเพณี ซึ่งได้แก่ความคิดที่ว่า สามีมีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว ส่วนภรรยาควรดูแลบ้าน ทำอาหาร และเลี้ยงลูก ไปสู่ความคิดว่าสามีภรรยาควรช่วยกันหาเลี้ยงครอบครัว และช่วยกันทำงานบ้านตามความเหมาะสม ทำให้ภรรยาเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ ของครอบครัวเพิ่มขึ้น และทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดที่ว่า สามีควรเป็นใหญ่ในครอบครัว ไปสู่ความคิดว่าสามีภรรยาควรมีอำนาจเท่าเทียมกันมากขึ้น (นากรณ์ ะหวานนท์, 2520) จากการที่ชายและหญิงมิได้มีบทบาทหน้าที่แยกกันอย่างในอดีต แต่กลับมีส่วนในบทบาทของซึ่งกันและกันนี้เอง ทำให้หญิงอาจมีลักษณะของความเป็นชายเพิ่มขึ้น เพราะการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดความคาดหวังในความสามารถ ทักษะ และคุณสมบัติของชายและหญิง ทำให้ชายและหญิงต้องพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะนั้นตามความคาดหวังของสังคม หรือตาม

ความจำเป็นแก่บทบาทของตน (Ellis and Bentler, 1973 : 28) แต่จากการวิจัยครั้งนี้ ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความเป็นชายในนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ อาจเป็นไปได้ว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ เพียงแต่รับรู้ถึงความแตกต่างในเรื่องเพศอยู่ และมีความไม่ยุติธรรมในการกำหนดบทบาทของชายและหญิงในสังคม โดยที่หญิงจะเสียเปรียบเพศชาย แต่ก็ยอมรับเงื่อนไขของสังคมอันนี้ จึงทำให้ขาดความพร้อมกระทำ จึงไม่ได้แสดงการกระทำที่ต่อต้านข้อกำหนดของสังคม ซึ่งจะส่งเสริมให้มีการพัฒนาลักษณะความเป็นชายเพิ่มขึ้น ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงกลุ่มที่มีทัศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ องค์ประกอบของทัศนคติทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน คือ มีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดบทบาทของสังคมที่ทำให้หญิงด้อยกว่าชายนั้นเป็นสิ่งที่ดี และตนก็รู้สึกพอใจแล้ว จึงแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมกำหนดให้ ซึ่งในเรื่องนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2529 : 125 - 127) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นขึ้นกับทัศนคติที่มีอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้เชิงประเมิณค่า หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งว่าดีมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด
2. ความรู้สึกพอใจ เมื่อบุคคลทราบว่าสิ่งใดมีประโยชน์บุคคลก็จะรู้สึกชอบ และพอใจ สิ่งนั้น บุคคลจะรู้สึกพอใจสิ่งหนึ่งมากเมื่อทราบว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง
3. ความพร้อมกระทำ หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะรับมาสนับสนุนช่วยเหลือส่งเสริม สิ่งที่เราชอบเราพอใจและพร้อมที่จะทำลาย หรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เราไม่ชอบไม่พอใจ

นอกจากนี้ อิทธิพลของปัจจัยทางด้านชีวภาพหรือชีววิทยา (Biological) หรือทางสรีระ (Physical) โดยตรงเช่น การมีประจำเดือน การตั้งครรภ์ และการมีน้ำนมสำหรับเลี้ยงลูก หรือการมีโครงสร้างที่อ่อนแอของหญิง (กัสสรี ลิมานนท์, 2527 : 3) ทำให้เห็นต่างจากชาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการที่จะพัฒนาลักษณะความเป็นชายในหญิง ดังนั้น แม้จะนักเรียนวัยรุ่นหญิง เหล่านี้จะมองเห็นว่าสังคมไม่ยุติธรรมในการจำกัดสิทธิของหญิง แต่ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติดีและไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

7. ชั้นทางสังคม

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน คือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกันมีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายระหว่างชั้นทางสังคม พบว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูง และระดับกลางมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงและระดับกลางมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความต่างกันของวิธีการที่บิดามารดาใช้ควบคุมและอบรมเด็กของตนในแต่ละชั้นทางสังคม อันมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกลักษณะของเด็ก (Symond. 1939 : 283 - 285 ; จรรยา สุวรรณทัต. 2523 : 52 - 57) ในกรณีของเด็กชายสิ่งที่สังคมกำหนดไว้ก็คือ ลักษณะความเป็นชาย แต่เนื่องจากครอบครัวที่มาจากชั้นทางสังคมระดับต่ำ บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาในการควบคุมและอบรมเด็ก เพราะต้องทำงานหาเงินค่าเป็นเกลียว ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรห่างเหินกัน การอบรมเลี้ยงดูเป็นแบบปล่อยปละละเลย เป็นส่วนมาก (อาเนห์ อาภาภิรม. 2517 : 25) เด็กจึงขาดการเรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมจากบิดามารดา

จากผลการศึกษาของโรเจอร์ (Rogers. 1977 : 364) เบคเกอร์ (Becker. 1964 : 168) และเซฟเฟอร์ (Watson. 1973 : 302 ; citing Schaefer. 1958) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะทำให้เด็กขาดกลัว หงอยเหงา โดดเดี่ยว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวไม่ได้ อยากรับความสนใจจากผู้อื่นตลอดเวลา แต่ไม่ไว้วางใจใคร ไม่เชื่อฟัง ก้าวร้าวต่อต้าน ชอบพูดบด เอาจัดใจตนเอง ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยในตนเอง ซึ่งลักษณะเหล่านี้มีอิทธิพลของความเป็นชายที่สังคมต้องการให้ปรากฏในเพศชาย และไม่ตรงกับลักษณะของความเป็นชายในทางวิจัยนี้ (แบบทดสอบความเป็นชายคู่มือที่ภาควิชาจิตวิทยา)

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นชายที่มาจากครอบครัวฐานะดี ครอบครัวที่มีหน้าตาในสังคม เด็กพวกนี้มักจะแสดงลักษณะของความเป็นอิสระ และเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตัวเอง และมีความ

รู้สึกเหนือคนอื่น (นิภา นิธยาน. 2520 : 195 - 196) ซึ่งลักษณะเหล่านี้ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองเห็นคุณค่าของตนเองและเป็นลักษณะย่อย ๆ ของความเป็นชาย อีกทั้งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรณี ทรัพย์มากอุดม (2532) ที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศกับการให้คุณค่าตนเอง (Self - Esteem) กรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสุรธรรมวิทยาคม พบว่าความเป็นชายของนักเรียนชายสัมพันธ์ทางบวกกับการให้คุณค่าตนเอง (ค่า $r = .1908$ ที่ระดับนัยสำคัญ .05) อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางสังคมระดับสูงนี้เห็นความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางสังคมระดับต่ำ แต่ที่ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความเป็นชายในนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงกับระดับกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ครอบครัวยุคใหม่มาจากชั้นทางสังคมระดับสูงนั้น บิดามารดาเป็นผู้สำเร็จร่ำเรียนชีวิตและการทำงานมาแล้ว จึงผลักดันและช่วยบุตรให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในระดับเดียวกับคน (นิภา นิธยาน. 2520 : 199) ดังนั้น นักเรียนวัยรุ่นชายที่มาจากชั้นทางสังคมระดับสูงจึงต้องพยายามพัฒนาลักษณะความเป็นชายเพิ่มขึ้น เพราะลักษณะของความเป็นชายนี้เป็นลักษณะของการกระทำที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งพาร์สันและเบลล์ (Kaplan and sedney. 1980 : 6 - 7 ; citing Parsons and Bales. 1955) ได้อธิบายลักษณะความเป็นชายในรูปพฤติกรรมเครื่องมือ (Instrumental Behavior) ว่าหมายถึง ลักษณะของการกระทำที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออก

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นชายที่มาจากครอบครัวระดับกลางนั้นบิดามารดาของพวกเขาจะเปิดโอกาสและมีเวลาให้กับลูกของตน สามารถตอบสนองหรือบำบัดความต้องการของลูกได้ และมักจะฝึกความเป็นระเบียบให้ (อาเนห์ อาภาภิรม. 2517 : 25) ทำให้ไม่ค่อยเกิดปัญหามากนัก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากครอบครัวของชนชั้นทางสังคมระดับกลางนั้น ส่วนใหญ่ยึดกฎระเบียบวัฒนธรรมของสังคม (เพ็ญแข ประจักษ์นิก. ม.ป.ป. : 21 - 23) จึงอบรมสั่งสอนลูกให้แสดงลักษณะตรงตามเพศของตน คือ ชายให้ทำตัวแบบชาย จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมระดับกลางมีความเป็นชายสูงเช่นกัน และมีปริมาณที่ไม่แตกต่างจากนักเรียนวัยรุ่นชายที่มาจากชั้นทางสังคมระดับสูง อาจเนื่องจาก อิทธิพลของระเบียบวัฒนธรรมของสังคมไทยได้กำหนดแบบแผนและคาดหวังให้ชายมีความเป็นชายในระดับหนึ่ง ซึ่งทั้งนักเรียนวัยรุ่นชายที่มาจากชั้นทางสังคม

ระดับสูงและระดับกลางได้พยายามปรับตัวหรือพัฒนาลักษณะความเป็นชายของตนให้สอดคล้องกับวิถีทางที่สังคมคาดหวังไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของนักสังคมวิทยาที่ชื่อ เมอร์ตัน (Merton) แนวคิดอันนี้เน้นจุดหมายปลายทางของบุคคล (Goals) และวิถีทางไปสู่จุดหมายปลายทาง (Means) โดยอธิบายว่า ระบบวัฒนธรรมเป็นผู้กำหนดค่านิยมของสังคม ส่วนระบบสังคม (Social System) เป็นผู้กำหนดวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางของค่านิยม (เพ็ญแข ประจักษ์จติก. ม.ป.ป. : 21 - 23 ; อ้างอิงมาจาก Merton.n.d.) จึงทำให้ความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มาจากชั้นทางสังคมระดับสูงและระดับกลางไม่แตกต่างกัน

ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกันมีความเป็นชายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 15 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความเป็นชายพบความแตกต่างเพียงคู่เดียว คือ นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงกับระดับต่ำ โดยที่นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มาจากชั้นทางสังคมระดับสูงมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มาจากชั้นทางสังคมระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงได้รับโอกาสในการแสดงลักษณะความเป็นชายได้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มาจากชั้นทางสังคมต่อยกว่า เนื่องจาก สภาพครอบครัวที่มาจากชั้นทางสังคมระดับสูงจะส่งเสริมและผลักดันให้ลูกก้าวไปสู่ความสำเร็จในระดับเดียวกับตน จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นหญิง เหล่านี้พัฒนาลักษณะของความเป็นชายขึ้นมา เนื่องจากความเป็นชายเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จ (Kaplan and Sedney. 1980 : 6 - 7 : citing Parsons and Bales. 1955) ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำ การพัฒนาบุคลิกภาพเป็นไปตามลักษณะตามบุญตามกรรม มิได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดา เนื่องจากส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานตัวเป็นเกลียว ไม่มีเวลาดูแลลูก การอบรมเลี้ยงดูส่วนใหญ่จึงเป็นแบบปล่อยปละละเลย (อาเนห์ อาภาภิรม. 2517 : 25) มิได้มีการส่งเสริมลักษณะใดลักษณะหนึ่งอย่างจริงจัง จึงทำให้นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มาจากชั้นทางสังคมระดับต่ำในปริมาณที่น้อย เมื่อพิจารณานักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำนี้จะเห็นว่า มีนักเรียนวัยรุ่นหญิงอยู่ 2 พวก คือ นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีความเป็นชายต่ำแต่มีความเป็นหญิงสูง (Feminine Group) ซึ่งตรงกับความคาดหวังของสังคมจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหากับตนเองและสังคม ส่วนอีกพวก

จะมีความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ (Undifferentiated or Undetermined Group) ซึ่งมีอยู่จำนวนมากในชั้นทางสังคมระดับต่ำ เนื่องจากการส่งเสริมลักษณะที่เหมาะสมจากบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดูเป็นแบบปล่อยปละละเลยเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ พวกที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะมีปัญหาเรื่องการปรับตัว (Heilbrun. 1976) และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ (Bem and Lenney. 1976 : 48 - 54) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรัพย์มากอุดม (2532) ที่พบว่าความเป็นชาย (Masculinity) สัมพันธ์กันทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - Esteem) ในกลุ่มเพศหญิง โดยมีค่า $r = .1617$ ที่นัยสำคัญ .01 และงานวิจัยของไฮเบริน (Heilbrun. 1976 : 183 - 190) ที่พบว่าพวกที่มีความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง (Androgyny Group) ในวัยรุ่นพบในครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดามีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง อยู่ในชุมชนที่เจริญ มีความทะเยอทะยานสูงในการศึกษาเล่าเรียน มุ่งมั่นที่จะทำงานใหญ่และใช้ความสามารถโดยเฉพาะเพศหญิง ซึ่งครอบครัวเหล่านี้อาจจัดได้ว่าอยู่ในชั้นทางสังคมระดับสูงถึงระดับกลาง (Dressler. 1988 : 79 - 81) อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงจะมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำ ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงมีความสามารถในการปรับตัว มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำ และความภาคภูมิใจในตนเองยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นชายตามที่ทรัพย์มากอุดม (2532) ได้ทำการศึกษาไว้

ส่วนที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับกลางและต่ำ อาจเนื่องจากการส่งเสริมอบรมของบิดามารดาในชั้นทางสังคมระดับกลางยึดมั่นต่อระเบียบวัฒนธรรมของสังคมที่กำหนดค่าให้ (เพ็ญแข ประจันปัจจนิก. ม.ป.ป. : 21 - 23) หญิงควรมีลักษณะของความเป็นหญิง จึงอบรมสั่งสอนลูกให้แสดงลักษณะของความเป็นหญิง มิได้มุ่งเน้นลักษณะของความเป็นชาย ส่วนกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นเพศหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำ การเลี้ยงดูเป็นแบบปล่อยปละละเลย (อาเนท์ อาภาภิรมณ์. 2517 : 25) ขาดการส่งเสริมบุคลิกภาพทั้งลักษณะความเป็นหญิง ความเป็นชาย จึงทำให้ความเป็นชายของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

กรณีของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับสูงและระดับกลาง เมื่อนำคะแนนความเป็นชายมาเปรียบเทียบกันแล้วไม่พบความแตกต่าง อาจเนื่องจากคะแนนของทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน แม้ว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับกลางจะมีค่าถึง 102.0345 คะแนน ขณะที่นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมระดับต่ำมีค่า 96.0290 คะแนน แต่มีความแปรปรวนมาก (ดูตาราง 17 - 18) ทำให้ไม่พบความแตกต่างเมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน อาจบอกได้ว่าลักษณะความเป็นชายในนักเรียนวัยรุ่นหญิงดำเนินไปอย่างช้า ๆ เมื่อชั้นทางสังคมดีขึ้นเป็นลำดับ ตามที่พรณี ทรัพย์มากอดม (2532) ได้ศึกษาพบว่าความเป็นชายสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งพวกที่มีชั้นทางสังคมสูงจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าพวกที่มีชั้นทางสังคมที่ต่ำกว่า แต่เมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงออกเป็นชั้นทางสังคมระดับสูง กลาง ต่ำ ออกจากกันโดยสิ้นเชิง การนำระดับที่ใกล้เคียงกันมาเปรียบเทียบกันทำให้อาจไม่พบความแตกต่าง

✕ ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะลักษณะของความเป็นชายเพียงอย่างเดียว จึงควรมีการศึกษาลักษณะของความเป็นหญิงด้วย เพื่อนำลักษณะเหล่านี้มาใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบบทบาททางเพศของบุคคลทั่วไป เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางเพศกับคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น สุขภาพจิต การปรับตัว ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - Esteem) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น
2. ควรมีการพัฒนาแบบวัดบทบาททางเพศ ทั้งแบบวัดความเป็นชาย และแบบวัดความเป็นหญิง ให้เป็นแบบวัดมาตรฐาน เพื่อสามารถนำไปใช้ในกลุ่มอายุอื่น ๆ ได้ เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น

✕ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

1. จากผลการวิจัยนี้พบว่า ประเภทโรงเรียนเมื่อสัมพันธ์ต่อความเป็นชาย โดยเฉพาะโรงเรียนชายควรมีการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนว่า มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป ไม่เหมาะสมกับเพศบ้างหรือไม่ ซึ่งอาจนำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปวัดค่านักเรียนชายคนใดได้คะแนนจากแบบทดสอบน้อยกว่า $(\bar{X} - 2SD)$ หรือน้อยกว่า 74.5255 คะแนน ควรหาทางช่วยเหลือนักเรียน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

2. ในครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาแม้ว่าจะต้องทำงานหนักอย่างไรก็ควรหาเวลาในการอบรมสั่งสอน แนะนำ ให้ความรักความอบอุ่น และ เปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงออกบ้าง โดยเฉพาะลูกชายควรได้โอกาสในการแสดงลักษณะของความเป็นชายตามวิถีทางที่สังคมยอมรับ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาญจนา แก้วเทพ. "ข้อพิจารณาในการวิเคราะห์ปัญหาสตรีในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง-วัฒนธรรม," สังคมศาสตร์, 22(2) 81 - 83 ; สิงหาคม 2528.

คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการศึกษาและอบรม. ประมวลผลงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2526.

จรรยา สุวรรณทัต. แบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่กำลังเปลี่ยนแปลงของครอบครัววัยเด็กน้อยที่อยู่ในตัวเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันประชากรศาสตร์. ประชากรของประเทศไทยเปรียบเทียบระหว่างชนบทและเมือง. เอกสารวิจัยหมายเลข 18, กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เจ ภิรัช อาก้า. "ความแตกต่างทางสังคมในเมืองอยุธยา," วารสารสังคมศาสตร์ฉบับพิเศษ. รายงานเบื้องต้นการวิจัย. (พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, กรกฎาคม 2514) หน้า 317 - 327 และหน้า 337 - 339.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. "จริยธรรมของเยาวชนไทย," รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

_____. "ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น," รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 26. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ. ชุดฝึกอบรมหลักสูตร การเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม และจริยธรรมของข้าราชการ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการ สำนัก ก.พ. 2529.

เดโช สวานานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2514.

ชลธิชา ศาลิคุปต์. กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์
หลักสูตร สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

ชัยพร วิชชาวุธ, อีระพร อารรรณโณ และพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. "พฤติกรรม จริยธรรมใน
สังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตามแนวจิตวิทยาสังคม," รายงานการวิจัย. โครงการวิจัย
และสัมมนาเรื่องจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ 2527.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2523.

ณัฏฐ์ แพเพชร์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความคิดสร้างสรรค์และ
ความเกรงใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 3. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517.

ทัศนาก ทอภักดี. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับความเชื่ออำนาจภายใน
คนของ เด็กวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

ธารีณี มั่งวงศ์. การเปรียบเทียบสุขภาพจิตของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศ
กับวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.

อีระพร อารรรณโณ. "ทัศนคติที่ไม่ต้องการนิยาม?" วารสารอาจารย์จิตวิทยา. 1 : 9 -
13 ; มีนาคม - มิถุนายน 2523.

_____. "เด็กกับสังคม," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก. บรรณาธิการ
โดย ประภาพรรณ สุวรรณสุข หน้า 334 - 340. กรุงเทพฯ : สำนักภาคเทคโนโลยี
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

นภาพร หะวานนท์. ผลของการออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว.
วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

- นันทิกา แยม์สรวล. การศึกษาสถานภาพของครอบครัวที่สัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตน และพฤติกรรม
ตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี. ปริญญานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- นิตยกุล อรรถนพวรรณ. ลักษณะของชายและหญิงในปัจจุบันและลักษณะที่พึงปรารถนาของชายและ
หญิงตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- นิภา นิธยานน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 1
 กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์, 2520.
- . การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2
 กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรี้นติ้ง เฮ้าส์, 2530.
- ประคอง กรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล,
 2525.
- ประดต เค้าฉิม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาคจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ประพันธ์ สุธาวาส. ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ประภาพรณ วงศาโรจน์. การพัฒนาเอกลักษณ์รกร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ สส.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- พรรณี ทรัพย์มากอดม. การศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศกับการให้คุณค่าตนเอง : ศึกษากรณี
นักเรียนชั้นมัธยม โรงเรียนสุวรรณรามาวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 เจริญผล, 2531.
- พิทยา สายหู. ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2 พระนคร : เคล็ดไทย,
 2517.

เพ็ญแข ประจวบจันทร์. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและ เศรษฐศาสตร์ของการศึกษา.

เอกลักษณ์ดีไซน์, ม.ป.ป.

ไพฑูริย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลี้ยงเชียงจงเจริญ, 2513.

ไพบุลย์ ช่างเรียน. การปกครองมหานคร. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ภัสสร สิมานนท์. "การศึกษาและวิเคราะห์บทบาททางเพศและสถานภาพสตรี," รายงานเสนอ
ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการพัฒนาสถานภาพสตรีไทย : งานวิจัยและนโยบาย.

กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

✓มนตรี ดันประยูร. "เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ," การศึกษา กทม.

12(6) : 18 - 20 ; เมษายน 2531.

มัญชรี บุญนาค. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิดามารดา กับบุคลิภาพของเด็กใน
พระนครและต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2514. อัดสำเนา

มัลลิกา จุลเกศ. การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับเด็กไทยในอุดมคติ. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508.

ระพีพรรณ สุวรรณรัฐโชติ. สังคมวิทยา. หาดใหญ่ : โรงพิมพ์ไธยนา, 2530.

รัชนี วารินทร์. การศึกษาลักษณะความเป็นชาย ความเป็นหญิง กับการอบรมเลี้ยงดู.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
อัดสำเนา.

ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต. "อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก
ที่ตำบลนาป่า อำเภอมือเมือง จังหวัดชลบุรี," รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 9 พระนคร :
สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, 2510.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร,
2528.

วราภรณ์ รักรัณย์. อิทธิพลสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัย 5 - 6 ปี โรงเรียน
ประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- วราภรณ์ รักวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. "สำนักแห่งเพศ," นิตยสารคนและหมอ. 26 : 17 - 21 ; ธันวาคม 2527.
- ✓วัลลภ ปิยะมโนธรรม. "ความเบี่ยงเบนทางเพศ," ใน การประชุมสัมมนาในระดับชาติ ครั้งที่ 1 เรื่องการพัฒนาสังคมและชีวิตด้วยจิตวิทยา. หน้า 1 - 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2531.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. ประมวลข้อมูลสถิติที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ. 2530 (ฉบับพิเศษ). กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว, 2531.
- สภาสตรีแห่งชาติ. สตรีไทย. กรุงเทพฯ : สภาสตรีแห่งชาติ, 2519.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. "ปัญหาสุขภาพจิตในเด็กวัยเรียน," จิตวิทยาศิลินิค. 5(2) : 20 - 24 ; มิถุนายน 2517.
- สมพงษ์ ดิรพัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึก รับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- สุกัญญา กลอิ่ง. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก และการอบรมเลี้ยงดู ตามคำรายงานของตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- สุจรีต เพียรชอบ. รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของเยาวชนไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สุจรีต สุวรรณชีพ. "สุขภาพจิต," แนวแน. 19(99) : 10 - 23 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2528.
- สุชา จันทน์เอม. ปัญหาเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2520.
- สุชาดา สิตบุตร. ความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นหญิงเกี่ยวกับบทบาทของหญิงในสังคมปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

สุนทรีย์ โควินัน และสนธิ สมัศกรการ. ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด.

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522.

สุนารี เตชะโชควัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง. ปรินทิพินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สุพัฒน์า เดชาดวงศ์ ณ อยุธยา. "จิตวิทยาของสตรี ในสมาคมอนามัยแห่งประเทศไทย," แม่พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักประชาพาณิชย์, 2523.

อรทัย ชื่นมนชัย. จิตวิทยาเกี่ยวกับโรคจิต โรคประสาท และความผิดปกติทางเพศ.

กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518.

อานนท์ อากาภิรม. ลักษณะทางสังคมและปัญหาทางสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

อุไร สังขนันท์. การศึกษาความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นชายเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชายในสังคมไทยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509. อัดสำเนา.

อังคณา สายยศ. "วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย," เอกสารประกอบการสอนวิชาสถิติ 511.

กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

Anzimi, C. Masculinity, Femninity and Perceptive of Warmth and Salinecy in Parent Son Relationship. (Doctoral Dissertation, Michigan State University, 1964) Dissertation Abstracts, 1964, 2540. 30 - 35, 2609. (Microfilms Order No. 64 - 9720)

Baldwin, Alfred L. "Socialization and Parent Child Relationship," Child Development. 19 : 127 - 130 ; September, 1948.

Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1977.

Barry, Herbert, Margaret K. Bacon and Irvinl, Child. "A Cross Culture Survey of Same Sex Differences in Scoialization," Journal of Abnormal and Social Psychology. 55 : 327 - 332 ; 1957.

Baumrind, D. and A.E. Black. "Socialization Practices Associated with Dimensions of Competence in Preschool Boys and Girls," Child Development. 38 : 291 - 327 ; June, 1967.

Becker, W. "Effects of Childrearing Practies," In M. Hoffman and L. Hoffman (Eds), Review of Child Development research. Vol.1 New York : Russell Sage Foundation, 1964.

Bem, S.L. "The Measurement of Psychological Androgyny," Journal of Consulting and Clinical Psychology. 42 : 155 - 162 ; 1974.

✓ ————. "Gender Schema Theory : A Cognitive Account at Sex Typing," Psychological Review. 80 : 354 - 364 ; July, 1981.

———. "Gender Schema Theory and The Romatic Tradition," Review of Personality and Social Psychology. 1986.

Bem, S.L. and E. Lenney. "Sex Typing and The Avoidance of Cross - Sex Behavior," Journal of Personality and Social Psychology. 33 : 48 - 54 ; 1976.

Berndt, T.J. and K.A. Heller. "Gender Stereotypers and Social Inferences : A Developmental Study," Journal of Personality and Social Psychology. 50 : 889 - 989 ; 1986.

Bieliauskas, Vytautas J. "Recent Advance in The Psychology of Masculinity and Femininity," Journal of Psychology. 60 : 255 - 263, 1965.

- Block, Jeanne. "Conceptions of Sex Role : Some Cross - Cultural and Longitudinal Perspectives," American Psychologist. 28 : 512 - 526 ; June, 1973.
- Boulding, Elise. Familial Constraints on Women's Work Roles. 1976.
- Boulding, Elise and others. Handbook of International Data on Women. New York : Halsted Press, 1976.
- Breckenridge, Marian Edgar. Child Development. London : W.B. Saunders Company, 1955.
- Bronson, W. "Dimensions of Ego and Infantile Identification," Journal of Personality. 27 : 542 - 545 ; 1959.
- Brown, D.G. Masculinity - Femininity Development in Children. Journal of Consulting Personality. 21 : 197 - 205 ; 1957.
- Chaplin, P. James. Dictionary of Psychology. Third Printing, Dell Publishing Co Inc., 1971.
- Coleman, Jonh C. The Nature of Adolescence. New York : Methuen Publication, 1980.
- Constantinople, A. "Masculinity - Femininity : An Exception to Famous Dictum," Psychology Bultetin. 80(5) : 389 - 407, 1973.
- Deutsch, D.J. and L.A. Gilbert. Sex Role Stereotypes : Efection Perceptions of self and Others on Personal Adjustment. Journal of Consulting Psychology. 23 : 373 - 379, 1976.
- Dressler, William W. "Social Consistency and Psychological Distress," Journal of Health and Social Behavior. 29 : 79 - 89 ; March, 1988.

- Ellis, Linda J. and P.M. Bentler. "Traditional Sex Determined Role Standards and Sex Stereotype," Journal of Personality and Social Psychology. 71 : 850 - 855 ; January, 1973.
- Fischer, Judith L. "Sex - Role Development in Late Adolescence and Adulthood," Sex Role. 7 (2) : 97 - 106 ; 1981.
- Franklin. "Social Class Differences in Internal - External Control," Psychological Monographs : General and Applied. 80(1) : 18 (Whole no. 609) ; 1966.
- Freedman, Jonathan L., David O, Sears and Merrill J., Carlsmith. Social Psychology. 4th ed. Englewood cliffe, New Jersey : Prentice - Hall, 1981.
- Freud, Sigmund. An Outline of Psychoanalysis. New York : W.W. Norton 4 Company, Inc., 1949.
- Guilford, J.P. Fundamental Statistic in Psycholgy and Education. New York : McGraw - Hill Book Company, 1965.
- Hans, B., R.S. Prawat and S. Grisson. "Sex Role Perceptions During Adolescence," Journal of Educational Psychology. 71 : 850 - 855 ; December, 1979.
- Heilbrun, A.B. Measurement of Masculine and Feminine Sex Role Indentities as Indepent Dimersions. Journal of Consulting and Clinical Psychology. 44 : 183 - 190 ; 1976.
- . Human Sex Role Behavior. New York : Pergamon Press, 1981.
- Horton and Hunt. Sociology. New York : McGraw - Hill, 1972.

- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. 2nd. ed., McGraw - Hill Book Company, 1955.
- . Child Development. 4th ed. Tokyo : Kagakasha, 1964.
- . Personality Development. New York : McGraw - Hill, 1974.
- . Development Psychology : A Life Span Approach. (5th.ed.), New Delhi : Tata McGraw - Hill Publishing Co., 1987.
- Huston, Aletha C. "Sex Typing," In Handbook of Child Psychology. p.347 - 450. Edited by E. Mavos Heterington. New York : John Willey, 1983.
- Jarungkul Chudatemiya. The Elephant's Hind Logs : Women and Sex Role in Thailand. Master's Thesis, Department of Psychology, University of Wikato, 1980.
- Jones, W.H., M.E. Chernovetz and B.D. Hansson. The Enigma of Androgyny : Differential Implications for Males and Females ? Journal of Consulting and Clinical Psychology. 46 : 298 - 313 ; 1978.
- Kaplan, G.A. and A.M. Sedney. Psychology and Sex Roles An Androgynous Perspective. Boston : Little Brown and Company, 1980.
- Keller, Suzanne. Beyond the Ruling Class. New Youk : A Random House Book, 1963.
- Kirkpatrick. Sex - Role Classifications of Adolescents : Relationship to actual and Perceived Parental Types. The Journal of Genetic Psychology. 135 : 237 - 244 ; 1979.

- Kohlberg, L.H. A Cognitive - Developmental Analysis of Children's Sex - Role concepts and Attitudes. In E.E. Maccoby (Ed.), The Development of Sex Differences. Stanford : Stanford University Press. 1966.
- Kuppusmany B. A text Book of Child Behavior and Development. 2 nd ed. India : Vikas, 1974.
- Locksley A. and Colton. "Psychological Androgyny : A Case of Mistaken," Journal of Personality and Social Psychology. 37 : 1017 - 1031 ; 1979.
- Lynn, D.B. "The Process of Learning Parental and Sex - Role Identification," J. Mar. Fam. 28 : 466 - 470 ; 1966.
- Maccauley, F.E. Self - Control In adolescence Identification and Related Perceived Parental Characteristics. University of Kansas, Lawrence, 1973.
- Marvin E. Olsen. The Process of Social Organization. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1968.
- Miller F. Benjamin and Keame Claire Brackman. Encyclopedia and Dictionary of Medecine, Nursing and Allied Health. Third Edition, W.B. Saunders Company, 1983.
- Mills, Wright C. The Power Elite. New York, Oxford, London : Oxford University Press, 1956.
- Payne, D.E., and P.H. Mussen. "Parent - Child Relations and Father Identification Among Adolescent Boys," Journal of Abnormal and Social Psychology. 52 : 358 - 362 ; 1956.

- Pettman, Barrie O. (ed.) Equal Pay For Women : Progress and Problems in Seven Countries. Bradford, West Yorkshire, England : McB Books, 1975.
- Redfield Robert. The Prinitive World and Its. Transformations. Ithaca, New York : Cornell University Press, 1953.
- Rogers, Dorathy. Issues in Adolescent Psychology Merdith Corporation. New York : 1972.
- Rogers, Dorathy. Child Development. 2n ed. Monterey, Calif. : Brooks/Cole Publishing, 1977.
- Ronsenberg. M.J. "A Structural Theory Of Attitude Dynamics," The Public Opionion Quarterly. 24 : 332 ; 1960.
- Schneider, David. Social Psychology. Boston : Addison Wesley Publishing Company, 1976.
- Sears, R.R., E.E. Maccoby and H. Lewin. Patterns Of Child Rearing. New York : Row, Peterson and Company, 1957.
- Sharp, Robbie N. Effects of Sex Role Orientation, Sex Achievement and Age Level on Casual and Failure. Michigan : U.M.I. Dissertation Information System, 1984.
- Shelton, L.E. Investigation of The Relationship Between Male Children's Sexual Identification , Parental Sexual Indentification, and School Disturbance. Dallas : the University of Texas Southwestern Medical School, 1973.
- Spence, Janet T. "Traits, roles and the Concept of Androgeny," In Psychology and Women in Transition. Washington, D.C. : V.H. Winston and Son, 1979.

- Spence, Janet T. and Robert L. Helmreich. Masculinity & Femininity : Their Psychological Dimensions, Correlates, & Antecedent. Austin : University of Texas Press, 1978.
- Spence, Janet T., Robert Helmerich and Joy Stapp. "Rating of Self and Peer on Sex Role Attributes and Their Relation to Self - Esteem and Conceptions of Masculinity and Femininty," Journal of Personality and Social Psychology. 32 : 29 - 39 ; July, 1975.
- Stockard, Jean and Miriam M. Johnson. Sex Roles : Sex Inequality and Sex Role Development. New Jersey : Englewood Cliffs, 1980.
- Symonds, Perival M. The Psychology of Parent - Child Relationships. New York : Appleton - Century Crofts, 1939.
- Veblen, Thorstein. The Theory of Leisure Class. New edition, New York : B.W. Huebsch, 1918.
- Watson, Goodwin. Social Psychology. New York : J.B. Lippincott, 1966.
- Watson, Robert I. and Henry Clay Lindgren. Psychology of The Child. 3 d. ed. New York : John Wiley & sons, 1973.
- Weber, Max. "Class, Status, Party," in From Max Weber : Essays in Sociology. edited by H. Gerth and C.W. Mills. New York : Oxford University Press, 180 - 195, 1946.
- Wendell Blanchard. Thailand : Its People Its Society, Its Culture. New Haven : H.R.A.F. Press, 410 - 415 ; 1968.
- Wiggins, J.S. and Holzmuller. A Psychological Androgyny and Interpersonal Behavior. Journal of Consulting and Clinical Psychology. 46 : 40 - 52 : 1978.

Woods, N.F. Human Sexuality and the Family, In L.K. McNall & J.T.

Galeener (Eds.) Current Practice in Obstetric and Gynecologic Nursing (Vol.II). Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1978.

Yussen, S.R. and J.W. Santrock. Child Developmental : An Introduction.

Iowa : Wm.C. Brown Company Publishers, 1978.

පාලක

ภาคผนวก ก

- ตารางแสดงการเปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิง
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายในระดับชั้นเรียนต่างกัน
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นเรียนต่างกัน
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิง

เพศ	N	$\bar{X}$	SD	t
ชาย	210	104.4857	14.9801	49.498***
หญิง	210	97.3810	14.359	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ตาราง 20 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย
ในระดับชั้นเรียนต่างกัน (ประกอบตาราง 5)

ระดับชั้นเรียน	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
มัธยมศึกษาปีที่ 2	70	103.0286	14.1041
มัธยมศึกษาปีที่ 4	70	103.3857	15.3918
มัธยมศึกษาปีที่ 6	70	107.0429	15.2927

ตาราง 21 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง
ในระดับชั้นเรียนต่างกัน (ประกอบตาราง 6)

ระดับชั้นเรียน	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
มัธยมศึกษาปีที่ 2	70	92.3571	14.1278
มัธยมศึกษาปีที่ 4	70	98.5143	15.2018
มัธยมศึกษาปีที่ 6	70	101.2714	12.3111

ตาราง 22 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย
ที่อยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดา (ประกอบตาราง 10)

การอยู่ร่วมกับบิดา และ/หรือมารดา	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
อยู่ร่วมกับบิดามารดา	167	105.3114	15.2449
อยู่ร่วมกับบิดา	12	104.3333	13.5778
อยู่ร่วมกับมารดา	31	100.0968	13.7466

ตาราง 23 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง
ที่อยู่กับบิดาและ/หรือมารดา (ประกอบตาราง 11)

การอยู่ร่วมกับบิดา และ/หรือมารดา	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
อยู่ร่วมกับบิดามารดา	177	97.8814	14.2152
อยู่ร่วมกับบิดา	10	89.0000	10.7600
อยู่ร่วมกับมารดา	23	97.1739	16.1489

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน (ประกอบตาราง 12)

การอบรมเลี้ยงดู	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
ปล่อยปละละเลย	7	105.8571	13.6800
ประชาธิปไตย	148	105.4595	14.1913
ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป	17	102.4706	20.4271

ตาราง 25 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน (ประกอบตาราง 13)

การอบรมเลี้ยงดู	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
ปล่อยปละละเลย	20	93.9500	13.6516
ประชาธิปไตย	138	98.8551	13.4900
ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป	16	94.8125	17.8819

ตาราง 26 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชาย
ที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน (ประกอบตาราง 16)

ชั้นทางสังคม	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
ระดับสูง	45	107.4444	12.7075
ระดับกลาง	143	105.0140	14.8476
ระดับต่ำ	22	95.0000	17.0126

ตาราง 27 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นหญิง
ที่มีชั้นทางสังคมต่างกัน (ประกอบตาราง 18)

ชั้นทางสังคม	N	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเป็นชาย	
		$\bar{X}$	SD
ระดับสูง	58	102.0345	13.3692
ระดับกลาง	138	96.0290	14.4722
ระดับต่ำ	14	91.4286	13.0249

ภาคผนวก ข

- ตารางแสดงลักษณะของชายมากกว่าลักษณะของหญิง และเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชายมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของหญิงจากงานวิจัยของนิตยกุล อรรถนุพรรณ
- ตารางแสดงลักษณะของชายและหญิงที่ไม่แตกต่างกัน และเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชายและหญิงไม่แตกต่างกันจากงานวิจัยของนิตยกุล อรรถนุพรรณ
- แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยที่ภาควิชาจิตวิทยา
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างของแบบทดสอบความเป็นชาย
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างของแบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างของแบบสอบถามแบบแผนการดำเนินชีวิต

ตารางที่ 28 แสดงลักษณะของชายมากกว่าลักษณะของหญิงและ เป็นลักษณะที่พึงปรารถนา
ของชายมากกว่าเป็นที่พึงปรารถนาของหญิงจากงานวิจัยของนิตยกุล อรรถกนุพรณ.

อันดับ	ลักษณะ	อันดับ	ลักษณะ
1	ชอบการกีฬา	16	เป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร
2	เข้มแข็ง	17	แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้
3	กล้าได้กล้าเสีย กล้าเสี่ยง	18	ชอบแข่งขัน ชอบเอาชนะ
4	มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง	19	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
5	ควบคุมสติได้ในยามคับขัน	20	แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย
6	เป็นผู้นำ	21	ตัดสินใจได้ง่าย
7	ช่างคิด ช่างประดิษฐ์	22	มีอารมณ์ขัน
8	กล้าหาญ	23	เป็นตัวของตัวเอง
9	เคร่งขรึม	24	กล้าพูด กล้าแสดงออก
10	ใช้ค้ำหยาบหรือสับกลาบ้าน	25	กล้ายืนหยัดในความคิดเห็นของตน
11	คล่องแคล่วว่องไว	26	ไม่ท้อแท้ง่าย ๆ
12	ชอบการชักนำหรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น	27	เป็นที่พึ่งได้
13	รู้จักฉวยโอกาส	28	มั่นใจในตนเอง
14	ก้าวร้าว	29	พึ่งตนเองได้
15	มีความภาคภูมิใจและทรงงในตนเอง		

ตาราง 29 แสดงลักษณะของชายและหญิงที่ไม่แตกต่างกันและ เป็นลักษณะ ที่พึงปรารถนา
ของชายและหญิงไม่แตกต่างกันจากงานของนิตยกุล อรรถนุพรรณ

อันดับ	ลักษณะ
1	ให้อภัยผู้อื่น
2	ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
3	มีไหวพริบ
4	เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย
5	มีความมานะพยายาม
6	เฉลียวฉลาด
7	ชอบแสวงหาความรู้
8	พึงพอใจในสิ่งที่มีอยู่

ตาราง 30 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ
ความเป็นชาย โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ
(Item - Test Correlation)

ข้อที่	ค่า r	ข้อที่	ค่า r
1	.3647	14	.3315
2	.5263	15	.6496
3	.4836	16	.4928
4	.4459	17	.2712
5	.4326	18	.3365
6	.2766	19	.5579
7	.6083	20	.4987
8	.5097	21	.5281
9	.3254	22	.4814
10	.3136	23	.5617
11	.3848	24	.6745
12	.4807	25	.5208
13	.6155		

ตาราง 31 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม
ทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนเป็นรายข้อ
กับคะแนนทั้งฉบับ (Item - Test Correlation)

ข้อที่	ค่า r	ข้อที่	ค่า r	ข้อที่	ค่า r
1	.7080	17	.4833	33	.4907
2	.6625	18	.4763	34	.3760
3	.6084	19	.5893	35	.3560
4	.6383	20	.3745	36	.5180
5	.6710	21	.3625	37	.6753
6	.7111	22	.3754	38	.6719
7	.7349	23	.2764	39	.5060
8	.7279	24	.3042	40	.6924
9	.6827	25	.5121	41	.6643
10	.3394	26	.4799	42	.4365
11	.3855	27	.5992	43	.6047
12	.2875	28	.7053	44	.3268
13	.4143	29	.4468	45	.4400
14	.5951	30	.2406	46	.5964
15	.5692	31	.5444	47	.5901
16	.4292	32	.6133	48	.4168
				49	.4610

ตาราง 32 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม
การดำเนินชีวิต โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ
(Item - Test Correlation)

ข้อที่	ค่า r	ข้อที่	ค่า r	ข้อที่	ค่า r
1	.3120	18	.5018	35	.4264
2	.2919	19	.6330	36	.5378
3	.4350	20	.3617	37	.3076
4	.4757	21	.5290	38	.3644
5	.4046	22	.3253	39	.2418
6	.5468	23	.3559	40	.2617
7	.4447	24	.3447	41	.3600
8	.6236	25	.3658	42	.3954
9	.6195	26	.4515	43	.2514
10	.3254	27	.2424	44	.3848
11	.3967	28	.3491	45	.5794
12	.4920	29	.3608	46	.5688
13	.4765	30	.4512	47	.5130
14	.4288	31	.2822	48	.4804
15	.4377	32	.3645	49	.4389
16	.5268	33	.5079	50	.6930
17	.4185	34	.3176		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววิมลลักษณ์	ชื่อสกุล ชูชาติ
เกิดวันที่ 14 มกราคม	พุทธศักราช 2504
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 41 ซอยพหลโยธิน ต. หัวหมาก อ. บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน	พยาบาล 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาจากสาธิตประสานมิตร
พ.ศ. 2526	วท.บ. (พยาบาลและผดุงครรภ์) จากมหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2534	กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การเปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
วิมลลักษณ์ ชูชาติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

กุมภาพันธ์ 2534

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสัดส่วนของจำนวนนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่ได้คะแนนในแต่ละระดับต่าง ๆ ของคะแนนความเป็นชาย 2) เปรียบเทียบความเป็นชายของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงในแต่ละเพศตามตัวแปรด้าน ระดับชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ทศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และชั้นทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่นับถือศาสนาพุทธ และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาและ/หรือมารดาโดยตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา จำนวน 420 คน เป็นชาย 210 คน เป็นหญิง 210 คน โดยการใช้แบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามรายละเอียดส่วนบุคคล แบบทดสอบความเป็นชาย แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามทัศนคติต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ และแบบวัดชั้นทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t - test, F - test และ Newman Keuls Method

✓ ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. โดยทั่วไปสัดส่วนของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่ได้คะแนนแบบทดสอบความเป็นชายในระดับต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน
2. นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีความเป็นชายต่างกัน
3. นักเรียนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนชายในโรงเรียนชาย และนักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนหญิง
4. นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา บิดา มารดา มีความเป็นชายในแต่ละกลุ่มเพศไม่แตกต่างกัน

5. นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป มีความเป็นชายในแต่ละกลุ่มเพศไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติไม่ดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศมีความเป็นชายมากกว่านักเรียนวัยรุ่นชายที่มีทัศนคติดีต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นหญิงที่มีทัศนคติต่างกันมีความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

7. นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่มีชั้นทางสังคมต่างกันมีความเป็นชายในแต่ละกลุ่มเพศแตกต่างกัน

A COMPARATIVE STUDY OF MASCULINITY OF
ADOLESCENT STUDENTS IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
VIMOLLUCK CHUCHAT

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

February 1991

The proposes of this research were 1) to find out proportion of male and female students who obtained masculinity score at each score level, 2) to compare masculinity of male and female students with respect to their school grades, type of school, type of family living, rearing practices, attitude towards sex inequality and social classes.

A sample of 420 students, including 210 male and 210 female students in M.S. 2, 4 and 6, was randomly drawn from for secondary schools of Bangkok in academic year 1990. The instruments used for collecting the data were the questionnaires on masculinity, rearing practices, attitude towards sex inequality and social classes.

The statistics employed for analysis of data were the t - test, F - test, and Newman Keuls Method.

The findings were as follows :

1. In general, proportions of male and female students for each masculinity score level were nearly equal.

2. A significant difference in masculinity was found among male and female students with respect to their social classes and types of school.

3. No significant difference in masculinity was found both among male and female students with respect to their types of family living and rearing practices.

4. The female students of different school grades, and the male students of different attitudes towards sex inequality were found to be significantly different in masculinity score.